

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล
กับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
The Relationship between Environmental, Social and Governance
Disclosure and Earnings Quality of Listed Companies from the Market
for Alternative Investment (mai)

ธนาภรณ์ ชูแก้ว
Thanaphon Chukaeo

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University
2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล
กับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
The Relationship between Environmental, Social and Governance
Disclosure and Earnings Quality of Listed Companies from the Market
for Alternative Investment (mai)

ธนาภรณ์ ชูแก้ว
Thanaphon Chukaeo

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Accountancy
Prince of Songkla University
2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล
กับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ผู้เขียน นางสาวธนาภรณ์ ชูแก้ว

สาขาวิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตพงศ์ อวิโรธนานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

.....กรรมการ
(ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้างู่งสง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ.....

(นางสาวธนาภรณ์ ชูแก้ว)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวธนาภรณ์ ชูแก้ว)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ
ผู้เขียน	นางสาวธนาภรณ์ ชูแก้ว
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาเนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล และเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 บริษัท เก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งจะต้องอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2559 – 2563 โดยใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และด้านบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร แต่ผลการศึกษากลับพบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร ผลการศึกษาสามารถทดสอบทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียที่อธิบายว่า ในการดำเนินธุรกิจนั้นกิจการไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายได้อย่างครอบคลุม ซึ่งการเปิดเผยข้อมูล ESG จะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่กิจการจะสามารถแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อและสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดด้านจริยธรรม รวมถึงการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย นอกจากนี้กิจการยังสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียได้ดียิ่งขึ้น และยังเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียในการนำไปพิจารณาสำหรับการตัดสินใจเลือกลงทุน ตลอดจนลูกค้าหรือคู่ค้าที่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อเลือกใช้โดยไม่สร้างผลกระทบเสียหายให้แก่ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล คุณภาพกำไร ตลาด เอ็ม เอ ไอ

Thesis Title	The Relationship between Environmental, Social and Governance Disclosure and Earnings Quality of Listed Companies from the Market for Alternative Investment (mai)
Author	Miss Thanaphon Chukaeo
Major Program	Accountancy
Academic Year	2021

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate the extent and level of environmental, social and governance (ESG) disclosure, and to test the relationship between ESG disclosure and earnings quality of listed companies from the market for alternative investment (mai). Using 120 firms, annual reports during 2016-2020 were used to collect the data. Descriptive analysis and multiple regression were used to analyze the data. As the results, there was a positive relationship between environmental and governance disclosure and earnings quality, while social disclosure has negative correlated with earnings quality.

The findings this study demonstrate that stakeholder theory can void to explain the relationship between ESG disclosure and earnings quality. In addition, investors can benefit to use ESG disclosure for their decision making. Customers can choose to buy product from the listed companies that do not make environmental and/or social impacts.

Keywords: Environmental, social and governance disclosure, earnings quality, mai.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความอนุเคราะห์และกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้ความรู้ คำชี้แนะ และคอยให้คำปรึกษา รวมถึงช่วยเหลือในด้านต่างๆ ตลอดจนการตรวจสอบ และแก้ไขจุดบกพร่องจนการศึกษาสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งอย่างยิ่งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัตพงศ์ อวิโรธนานนท์ คณะกรรมการสอบผู้ซึ่งได้ให้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งเพื่อปรับปรุงวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สามารถออกมาได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมไปถึงขอบพระคุณคณะอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรมจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี และขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และสมาชิกในครอบครัวทุกท่าน สำหรับการดูแล อบรมสั่งสอน และเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่ง รวมถึงขอบคุณเพื่อนๆ ที่ให้การช่วยเหลือ แนะนำในเรื่องต่างๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายนี้ ประโยชน์และคุณค่าอันใดที่พึงได้รับจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอมอบแต่บิดา มารดา คณาจารย์ ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่า และประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และสามารถเป็นข้อมูลหรือแนวทางเพื่อต่อยอดในการศึกษาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ธนาภรณ์ ชูแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(10)
รายการภาพประกอบ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามของงานวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6 นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล	7
2.2 คุณภาพกำไร	16
2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	20
2.4 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	22
2.5 สมมติฐานการศึกษา	30
2.6 กรอบแนวคิดงานวิจัย	33
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	34
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	35
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (จำแนกตามรายปี)	41
4.3 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson Correlation Coefficient ของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	42
4.4 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	44
4.5 ทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับเสถียรภาพของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	46
4.6 ทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับความคงที่ของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ	47
4.7 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	49
บทที่ 5 บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ	50
5.1 บทสรุป และอภิปรายผลการศึกษา	50
5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	54
5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา	55
5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต	55
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	61
ภาคผนวก ก สรุปทบทวนวรรณกรรม	62
ภาคผนวก ข รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	65
ภาคผนวก ค การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล	71
ภาคผนวก ง แบบเก็บข้อมูล	81
ประวัติผู้เขียน	84

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	ตารางสรุปประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	34
3.2	ตารางแสดงวิธีการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	36
4.1	แสดงค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)	40
4.2	แสดงปริมาณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล จำแนกตามรายปี	41
4.3	แสดงค่าสหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)	43
4.4	การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	45
4.5	การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับเสถียรภาพของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	46
4.6	การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับความคงที่ของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ	48
4.7	แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา	49

รายการภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย	33

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ต้องพึ่งเงินลงทุนจากกลุ่มของผู้ถือหุ้นเป็นหลัก และการที่บริษัทจะมีความมั่นคง ดำรงอยู่ ได้รับความเชื่อมั่น และความไว้วางใจจากกลุ่มผู้ลงทุน และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้นั้น การดำเนินธุรกิจของบริษัทจะต้องมีการพัฒนาตนเองและปรับปรุงแบบการดำเนินธุรกิจรวมถึงการนำเสนอรายงานต่างๆ ให้สามารถตอบสนองความต้องการและตรงกับความต้องการของนักลงทุน และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย แต่ในทางตรงกันข้าม การดำเนินธุรกิจของบริษัทกลับเป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (ศิริพร กล้วยเปีย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์, 2561) เนื่องจากบริษัทมักจะมุ่งเน้นการทำธุรกิจเพื่อตนเอง มุ่งหวังแต่การแสวงหากำไร และสนใจเศรษฐกิจด้านการเงินเพียงอย่างเดียว ซึ่งประโยชน์ที่จะได้รับเป็นเพียงระยะสั้น ไม่ใช่ระยะยาว และประโยชน์ส่วนนี้จะตกอยู่กับผู้มีส่วนได้เสียแค่บางกลุ่ม เช่น ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ หรือผู้ลงทุนเท่านั้น แต่ไม่สามารถครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่นๆ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้มีการให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล โดยเริ่มให้มีการรายงานในปี พ.ศ. 2558 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) เพื่อให้บริษัทต่างๆ แสดงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบกับการดำเนินงานและสถานะทางการเงินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือได้เกิดขึ้นแล้วของบริษัท อย่างชัดเจน โปร่งใส สร้างความน่าเชื่อถือ และสามารถดึงดูดความสนใจของนักลงทุนได้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์แก่ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างครอบคลุม เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนและเป็นประโยชน์ในเรื่องที่สนใจ ตลอดจนการนำไปสู่คุณภาพ ประสิทธิภาพและความยั่งยืนของบริษัทได้

การรายงานการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล (Environmental, Social and Governance-ESG disclosure) เป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีศักยภาพ มีความใส่ใจสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาชุมชน และมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งส่งผลให้บริษัทมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันระยะยาว และเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่กิจการ ย่อมนำไปสู่ประสิทธิภาพและคุณภาพกำไรที่ดี เนื่องจากการดำเนินงานของกิจการนั้นล้วนแล้วต้องเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียทุกๆ ฝ่าย (ชลลดา เลิฟ และพัชรัตน์ เพชรเชิดชู, 2562) ดังนั้น ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) มาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร เนื่องจากการดำเนินงานของบริษัทมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้มีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อความอยู่รอดของบริษัท ไม่ว่าผู้มีส่วนได้เสียจะมีความสำคัญต่อบริษัทในระดับใดก็ตาม บริษัทจะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม สร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ การเคารพซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างรูปแบบของความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และบริษัทไม่สามารถที่จะดูแลและตอบสนองความต้องการได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น การรายงานการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล จึงสามารถเป็นประโยชน์ และตอบสนองความต้องการแก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียอย่างครอบคลุมและทั่วถึง และตอบสนอง

กลับมายังบริษัทเพื่อแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส ความมั่นคง และเป็นสิ่งดึงดูดนักลงทุน ซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืน และคุณภาพกำไรที่ดีขึ้น

คุณภาพกำไร (Earnings Quality หรือ Quality of Earnings) ถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้วิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ เนื่องจากคุณภาพกำไรนั้นเป็นข้อมูลที่สำคัญในรายงานทางการเงิน การที่บริษัทมีการรายงานงบการเงินที่ดีมีคุณภาพจึงย่อมแสดงให้เห็นถึงการรายงานเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของผลการดำเนินงาน ส่งผลถึงประสิทธิภาพ ศักยภาพ ความถูกต้อง และโปร่งใสได้ (Dechow, P., & Schrand, C., 2004) นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลสำคัญในการตัดสินใจสำหรับผู้ใช้งบการเงินในข้อมูลเชิงตัวเลขได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการส่งเสริมให้ตลาดทุนนั้นมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้นักวิเคราะห์หลักทรัพย์จะมีมุมมองของคุณภาพกำไรที่หลากหลาย ซึ่งมุมมองของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและศักยภาพของกิจการตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อสามารถพยากรณ์ถึงอนาคตของกิจการได้ว่ากิจการมีหลักความระมัดระวังในการจัดทำบัญชีหรือไม่ กิจการมีศักยภาพในการเปลี่ยนกลับเป็นเงินสดได้หรือไม่ กิจการสามารถประเมินความเสี่ยงและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดหรือไม่ รวมถึงสามารถบ่งบอกถึงกำไรของกิจการในอนาคตได้ (Dichev et al. 2013)

ทั้งนี้จึงเห็นได้ว่าคุณภาพกำไรเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของกิจการในอนาคต และยังสามารถประเมินมูลค่าของกิจการได้ เมื่อกิจการมีคุณภาพกำไรสูง ย่อมส่งผลให้ผลตอบแทนของผู้ถือหุ้นสูงขึ้นไปด้วย และยังสามารถเป็นแรงดึงดูดให้นักลงทุนหันมาร่วมลงทุนในกิจการมากขึ้น (นิติยา หมั่นการ, 2559) ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์กับผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายนอกหรือภายในองค์กรก็ตาม ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า การรายงานการเปิดเผยข้อมูล ESG ถือเป็นข้อมูลสำคัญในรูปแบบของการรายงานข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเลข ส่วนคุณภาพกำไรถือเป็นข้อมูลสำคัญในรูปแบบของการรายงานข้อมูลที่เป็นตัวเลข ซึ่งทั้ง 2 ข้อมูลนี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลภายนอกหรือภายในองค์กรก็ตาม

จากการทบทวนวรรณกรรมในอดีต พบว่างานวิจัยในบริบทของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร มีการศึกษาโดยมุ่งเน้นไปที่ตลาดหุ้นหลัก (SET) แต่ยังไม่มีการศึกษาในตลาดหุ้นทางเลือก (mai) และผลการศึกษาจากงานวิจัยในอดีตมีผลที่ขัดแย้งกันไม่สามารถสรุปผลได้ ซึ่งงานส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์เชิงลบ คือ การรายงาน ESG จะส่งผลให้คุณภาพกำไรของกิจการดีขึ้น เพราะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียอย่างครอบคลุม ไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งกับการแสวงหาผลประโยชน์หรือเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม หรือการแสวงหาผลกำไรทางเศรษฐกิจ (Hong and Andersen, 2011) กิจการจะได้รับอิทธิพลจากกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียที่แตกต่างกันในสังคม ดังนั้นกิจการจึงต้องแสดงถึงความรับผิดชอบและความโปร่งใสว่ากิจการนั้นได้ดำเนินงานประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม มีการต่อต้านการทุจริต เคารพสิทธิมนุษยชน และมีการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม (Maha et al., 2020) การรายงานการเปิดเผยข้อมูลยังแสดงให้เห็นถึงสิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน ช่วยให้คณะกรรมการมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาผลประโยชน์ของกิจการและผู้ถือหุ้นอย่างเต็มที่ (Chong et al., 2002) แต่การศึกษาบางส่วนพบความสัมพันธ์เชิงบวก คือ การเปิดเผยข้อมูล ย่อมทำให้กิจการมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Patrick V., 2019) และยังเป็นหนทางที่ทำให้กิจการ

อาจจะมีการตกแต่งค่าใช้จ่าย เพื่อลดกำไร หลีกเลี่ยงการเสียภาษี ส่งผลให้คุณภาพกำไรของกิจการลดลง (Bo et al., 2013) อีกทั้งส่งผลให้สัดส่วนการถือหุ้นโดยผู้บริหารเพิ่มมากขึ้นในระดับที่สามารถออกเสียงได้ ฝ่ายบริหารของกิจการจึงสามารถเลือกใช้นโยบายทางบัญชีเพื่อจัดการกำไรของกิจการในทางที่ผิดและมีแนวโน้มที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ของกิจการ (ฉันทกร จันทรสาส์น, 2559) นอกจากนี้การศึกษายังไม่พบความสัมพันธ์ คือ การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะมีคุณภาพและประโยชน์มากเพียงใด เพราะโดยส่วนมากจะเป็นการบังคับให้เปิดตามกฎหมาย จึงทำให้ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียหรือไม่นำข้อมูลดังกล่าวมาร่วมพิจารณาซื้อขาย หรือครอบครองหุ้น และไม่มี ความสนใจที่จะลงทุน (กัลย์สุตา แหวนทองคำ, 2563) และไม่ได้สะท้อนถึงผลการดำเนินงานของบริษัท หรือแม้แต่ผลตอบแทนและกำไรของบริษัท นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียจึงไม่สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ได้ในแง่ของการลงทุน (ภัสสิริ ศรสงคราม, 2560)

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เนื่องจากการศึกษาวิจัยในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูล ESG ที่ผ่านมาทั้งหมดจะมุ่งเน้นการศึกษาไปที่ตลาดทุนหลัก (SET) แต่ยังไม่มีการศึกษาการเปิดเผย ESG ในตลาดทุนทางเลือก (mai) (กัลย์สุตา แหวนทองคำ, 2563) ซึ่งตลาดทุนทางเลือก (mai) ถือได้ว่าเป็นตลาดรองอีกแห่งหนึ่งที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวให้แก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะเป็นการเปิดโอกาสใหม่ๆ ให้กับธุรกิจที่จะเติบโตได้ในระยะยาวอย่างมีคุณภาพ ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีโอกาสในการทำธุรกิจมากขึ้น เพราะสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีประสิทธิภาพได้ ขณะเดียวกัน ยังเป็นการช่วยเพิ่มสินค้าใหม่ๆ ให้เป็นทางเลือกในการลงทุนและกระจายความเสี่ยงให้แก่ผู้ลงทุน และมีโอกาสเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยความโปร่งใส มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายเพิ่มความพร้อมความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจได้อีกด้วย ซึ่งจะนำไปสู่ความแข็งแกร่งของกิจการ ส่งผลให้กิจการมีความยั่งยืน เติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ มีโอกาสก้าวเข้าสู่ตลาดทุนหลัก (SET) ได้ในอนาคต และทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้มีการริเริ่มให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการเปิดเผยข้อมูล ESG ในปี พ.ศ. 2558 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) ซึ่งในปีเริ่มต้นของการเปิดเผยข้อมูล ESG นั้น อาจทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนหรือเพียงพอตามกฎหมายบังคับ หรือตามที่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียต้องการ ทางผู้วิจัยเล็งเห็นว่าปี พ.ศ. 2559 ซึ่งถือเป็นปีที่ 2 ของการบังคับให้มีการเปิดเผยข้อมูล ESG จนถึงปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีงบการเงินปัจจุบันนั้น ข้อมูลย่อมมีความครบถ้วนและเพียงพอต่อความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียมากที่สุด ทางผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับตลาดทุนทางเลือก (mai) เพื่อให้ผู้ลงทุนหรือผู้ที่สนใจจะลงทุน รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องในทุกๆ ฝ่าย ได้ใช้ข้อมูลนี้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ หรือเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับเรื่องที่สนใจ ซึ่งการศึกษาจะใช้ข้อมูลที่อยู่ในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2559-2563 อย่างต่อเนื่อง

1.2 คำถามของงานวิจัย

1.2.1 เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เป็นอย่างไร

1.2.2 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรหรือไม่ ถ้ามีอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาเนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

1.3.2 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จากการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เพื่อเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติและทางด้านทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1.1.4 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

1.1.4.1 ประโยชน์จากการทดสอบทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ว่าสามารถอธิบายเหตุผลของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรได้

1.1.4.2 ประโยชน์จากการเป็นฐานข้อมูลสำหรับผู้สนใจในการศึกษาและวิจัย เพื่อขยายขอบเขตการวิจัยในอนาคต ซึ่งตลาดทางเลือก (mai) จะถูกนำมาใช้ได้มากเท่ากับตลาดใหญ่ (SET)

1.4.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1.4.2.1 เป็นประโยชน์ต่อกิจการเองในการนำไปเป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล

1.4.2.2 เป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุน เพราะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพิจารณาและเป็นตัวช่วยสำหรับการตัดสินใจลงทุนในบริษัทที่สนใจได้อย่างเหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงและเพิ่มโอกาสการสร้างผลตอบแทนที่มากขึ้น เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลไม่ได้เป็นเพียงข้อมูลทางการเงินเท่านั้น

1.4.2.3 เป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ในกลุ่มของลูกค้า คู่ค้า และสังคม เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อเลือกใช้บริการและการตัดสินใจให้กู้ยืม โดยไม่สร้างผลกระทบเสียหายให้แก่ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

1.4.2.4 เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานกำกับดูแล ในการรับรู้ถึงรายงานการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ส่งผลให้เกิดแรงจูงใจที่จะช่วยให้กิจการมีการเปิดเผยข้อมูลที่ดี ถูกต้อง และครบถ้วนมากขึ้น รวมถึงการเพิ่มเนื้อหาหรือปรับปรุงการกำหนดรายการสำคัญที่หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องกำหนดให้เปิดเผยเพื่อประโยชน์สูงสุด

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล จากรายงานการเปิดเผยข้อมูลประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ (1) การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ การบริหารจัดการพลังงาน การบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ และการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (2) การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ การปฏิบัติต่อแรงงาน/พนักงาน ความรับผิดชอบต่อลูกค้า และการพัฒนาสังคม/ชุมชน (3) การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน การบริหารความเสี่ยงด้านความยั่งยืน และนวัตกรรมองค์กร

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 180 บริษัท ประกอบด้วย 8 อุตสาหกรรม ได้แก่ 1. กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 2. กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 3. กลุ่มธุรกิจการเงิน 4. กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 5. กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 6. กลุ่มทรัพยากร 7. กลุ่มบริการ และ 8. กลุ่มเทคโนโลยี ซึ่งบริษัทที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาต้องอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2563 อย่างต่อเนื่องรวมทั้งสิ้น 120 บริษัท ระยะเวลา 5 ปี เท่ากับ 600 รายงานประจำปี ซึ่งยกเว้นบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟู เข้าข่ายถูกเพิกถอน บริษัทประเภทกองทุน และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร ในช่วงปีพ.ศ. 2559 - 2563 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564 ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565

1.6 นิยามศัพท์

1.6.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล (Environmental, Social and Governance-ESG disclosure) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ที่มีความครบถ้วนและถูกต้องตามมาตรฐานการรายงาน ซึ่งข้อมูลที่เปิดเผยเพียงพอ และมีสาระสำคัญเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่จะลงทุนว่าบริษัทที่เลือกมีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และบรรษัทภิบาล และเป็นบริษัทที่มีแนวคิดเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนหรือไม่เพียงใด (ทริยา พงษ์พันธุ์, 2558)

1.6.2 คุณภาพกำไร (Earning quality) หมายถึง กำไรที่แท้จริง (Real earning) หรือกำไรที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นกำไรที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการอย่างต่อเนื่อง และสามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดได้เพียงพอสำหรับการที่จะจัดหาสินทรัพย์ใหม่ เพื่อทดแทนในส่วนของสินทรัพย์เดิมที่ได้เสื่อมค่าไปหมดสิ้นแล้ว ซึ่งในการคำนวณที่ยึดหลักความระมัดระวัง และความสม่ำเสมอ โดยเป็นหลักการบัญชีที่ต้องยึดถือปฏิบัติ ส่งผลให้ตัวเลขของกำไรนั้น สามารถที่จะแสดงผลของข้อมูลที่แท้จริงอันเกี่ยวเนื่องกับผลการดำเนินงานของบริษัท (ธัญกร จันทร์สาสน์, 2559)

1.6.3 ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (Market for Alternative Investment-mai) หมายถึง ตลาดที่ทำหน้าที่เป็นตลาดทุน เพื่อให้กิจการต่างๆ สามารถระดมเงินทุนเพิ่มเติมจากสาธารณะได้ แต่จะเน้นไปที่กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เป็นอุตสาหกรรม การส่งออก อุตสาหกรรมที่รัฐบาลมุ่งให้การส่งเสริมเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ หรืออุตสาหกรรมการผลิตที่มีแนวโน้มการเติบโตที่ดี และเป็นตลาดเพื่อเปิดโอกาสให้กิจการขนาดเล็ก ที่ไม่สามารถเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ ได้มีหนทางในการระดมทุน รวมทั้งสนับสนุนอุตสาหกรรมร่วมลงทุน (venture capital) เพื่อเพิ่มจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (นฤมล ปั่นทอง, 2552)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในเรื่องของแนวคิดคือการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล กับคุณภาพกำไร ในส่วนของทฤษฎีอธิบายถึงการนำทฤษฎีมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงกรอบแนวคิดงานวิจัย โดยมีประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 2.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล
- 2.2 คุณภาพกำไร
- 2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 สมมติฐานการศึกษา
- 2.6 กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล

ตลาดทุนมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก ซึ่งถือได้ว่าตลาดทุนเป็นหนึ่งในหัวใจของระบบเศรษฐกิจของโลกและยังเป็นเครื่องยนต์หลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เพราะนอกจากจะเป็นแหล่งเงินทุนให้ภาครัฐและภาคเอกชนแล้ว ตลาดทุนยังเป็นสถานที่ที่รวบรวม จัดสรร และควบคุมการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด สร้างความสมดุลแก่ระบบการเงิน มีการกระจายรายได้ การจ้างงาน และยังเป็นช่องทางการออมการลงทุน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2563) ดังนั้นตลาดทุนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความมั่นคง ความก้าวหน้าและคุณภาพของบริษัท ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมศักยภาพเหล่านี้ให้เติบโตอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกระดับและพัฒนาคุณภาพของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ที่นอกจากต้องมีการบริหารจัดการธุรกิจที่มีประสิทธิภาพแล้ว ยังต้องดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบและคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม ภายใต้หลักบรรษัทภิบาล หรือ ESG (Environmental, Social and Governance) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาวอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันตลาดทุนไทยนั้นได้ให้ความสำคัญกับชุดข้อมูล ESG เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทั้งฝั่งผู้กำกับดูแลหลักทรัพย์ที่มีการออกประกาศให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูล ESG ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และฝั่งตัวกลางซื้อขายหลักทรัพย์ที่มีบริการด้าน ESG แก่บริษัทจดทะเบียน รวมทั้งฝั่งผู้ให้บริการอิสระและที่ปรึกษาธุรกิจที่มีการนำเสนอบริการที่เกี่ยวข้องกับ ESG สำหรับบริษัทจดทะเบียนและบริษัททั่วไป เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตลาดทุนที่มีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือต่อไป

ทอฝัน คำวงศ์ และคณะ (2562) แนวคิดการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance: CG) คือ ความสัมพันธ์ในเชิงการกำกับดูแล รวมทั้งกลไกมาตรการที่ใช้กำกับดูแลการตัดสินใจของคนในองค์กร ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งรวมถึง (1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลัก (2) การกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย และพิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณ และ (3) การติดตาม ประเมิน และดูแลการรายงานผลการดำเนินงาน ซึ่งการกำกับดูแลกิจการเป็นเรื่องสำคัญและได้รับความสนใจอย่างมากจากสาธารณชน หน่วยงานกำกับดูแล และผู้บริหารขององค์กร เนื่องจากการกำกับดูแลกิจการจะทำให้กิจการมีระบบการบริหารและการจัดการที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส และมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มมูลค่าแก่กิจการ ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย และยังเป็นการบริหารจัดการบริษัทให้มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้ และเพื่อเป็นการสร้างคุณค่าให้กิจการอย่างยั่งยืน นอกเหนือจากการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย นอกจากนี้การกำกับดูแลกิจการยังเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายจัดการ คณะกรรมการ เจ้าของและผู้มีส่วนได้เสียอื่น การกำกับดูแลกิจการยังช่วยให้เกิดโครงสร้างที่สำคัญ ซึ่งเป็นกลไกในการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจการและการกำหนดวิธีที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านั้น รวมถึงการสอดส่องดูแลผลการปฏิบัติงานของกิจการ

การกำกับดูแลกิจการนั้น จะมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การกำกับดูแล ติดตาม ควบคุม และดูแลให้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหาร เพื่อให้สามารถบริหารทรัพยากรขององค์กรที่มีอยู่หรือได้มา นำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และเกิดอย่างคุ้มค่าอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสามารถส่งผลตอบแทนกลับไปยังผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม กล่าวโดยสรุป การกำกับดูแลกิจการช่วยสร้างมูลค่าของกิจการ นอกจากนี้การกำกับดูแลกิจการยังเป็นการสร้างความสามารถในการแข่งขันและการมีผลประกอบการที่ดีโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ในระยะยาว (Competitiveness and performance with long-term perspective) การประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิและมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย (Ethical and responsible business) อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อสังคมและยังพัฒนา รวมถึงการลดผลกระทบในทางด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงยังสามารถที่จะปรับตัวได้ทัน ซึ่งเป้าหมายหลักและวัตถุประสงค์นั้นจะครอบคลุมไปถึงแนวคิดหลัก และเป้าหมายขององค์กร รวมถึงเป้าหมายระยะสั้น และออกมาในรูปแบบของวิสัยทัศน์ พันธกิจ หลักการ และสามารถสร้างคุณค่าให้แก่กิจการได้เป็นอย่างดี ดังนั้นหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและการไว้วางใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท (ทอฝัน คำวงศ์ และคณะ, 2562) ทางคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จึงได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของคณะกรรมการมาประยุกต์หรือปรับใช้ในบริษัท ประกอบด้วย 8 ข้อหลัก (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) ดังต่อไปนี้

1. ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการในฐานะผู้นำองค์กรที่สร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน กล่าวคือ คณะกรรมการควรมีความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ และให้ความสำคัญในส่วนของความรับผิดชอบในฐานะที่ตนเป็นผู้นำ ซึ่งมีหน้าที่ต้องกำกับดูแลเพื่อให้องค์กรนั้นมีการบริหารงาน มีการจัดการที่ดี ซึ่งรวมไปถึงการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ นโยบาย

ของการดำเนินงาน ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากร เพื่อให้สามารถที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ รวมไปถึงการติดตาม การประเมินผล และการดูแลการควบคุมตลอดจนการรายงานผลการดำเนินงานของกิจการ นอกจากนี้คณะกรรมการยังมีหน้าที่ดูแลควบคุมให้ผู้บริหารและกรรมการทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ รอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่และองค์กร รวมถึงการดูแลให้มีการดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ตลอดจนการเข้าใจขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ และกำหนดขอบเขตการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กรรมการผู้จัดการใหญ่และฝ่ายจัดการอย่างชัดเจน ตลอดจนติดตามดูแลให้กรรมการผู้จัดการใหญ่และฝ่ายจัดการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการที่เป็นไปเพื่อความยั่งยืน กล่าวคือ ควรมีการให้คณะกรรมการนั้นได้กำหนดหรือดูแลเป้าหมายหลักหรือถึงมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจการเพื่อผลของความยั่งยืน โดยเป็นเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับการสร้างคุณค่าให้ทั้งกิจการ ลูกค้า คู่ค้า ผู้มีส่วนได้เสีย และสังคมโดยรวม เพื่อให้มั่นใจว่า วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตลอดจนกลยุทธ์นั้น ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการ โดยมีการพัฒนาและนำนวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย

3. เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิผล กล่าวคือ คณะกรรมการควรรับผิดชอบในการกำหนดและทบทวนโครงสร้างคณะกรรมการ ทั้งในเรื่องขนาด องค์กรประกอบ สัดส่วนกรรมการที่เป็นอิสระที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการนำพาวงศ์หรือวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่กำหนดไว้ และควรเลือกบุคคลที่เหมาะสมเป็นประธานกรรมการ และดูแลให้มั่นใจว่า องค์กรประกอบและการดำเนินงานของคณะกรรมการเอื้อต่อการใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจอย่างมีอิสระ รวมถึงการสรรหาและการคัดเลือกกรรมการ ซึ่งจะต้องมีกระบวนการที่โปร่งใส ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการที่มีคุณสมบัติตรงกับตำแหน่ง และยังคงสอดคล้องกับองค์ประกอบที่ได้กำหนดไว้

4. สรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูงและการบริหารบุคลากร กล่าวคือ คณะกรรมการควรดำเนินการให้มั่นใจว่าการสรรหาและพัฒนากรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับสูงให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมาย และควรกำกับดูแลให้มีการกำหนดโครงสร้างค่าตอบแทนและการประเมินผลที่เหมาะสม ตลอดจนติดตามดูแลของการบริหารและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และสร้างแรงจูงใจ เพื่อความมั่นคงและการไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้เสียทุกๆ ฝ่าย

5. ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ กล่าวคือ คณะกรรมการควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดมูลค่าแก่ธุรกิจควบคู่ไปกับการสร้างคุณประโยชน์ต่อลูกค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนติดตามดูแลให้ฝ่ายจัดการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและสะท้อนอยู่ในแผนดำเนินการ (operational plan) เพื่อให้มั่นใจได้ว่า ทุกฝ่ายขององค์กรได้ดำเนินการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลัก และแผนกลยุทธ์ (strategies) ของกิจการ

6. ดูแลให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสม กล่าวคือ คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้มั่นใจว่า บริษัทมีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย และมาตรฐาน

ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและอิสระ ตลอดจนติดตามดูแลและจัดการความขัดแย้งของผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างบริษัทกับฝ่ายจัดการ คณะกรรมการ หรือผู้ถือหุ้น รวมไปถึงการป้องกันการใช้ประโยชน์อันมิควรในทรัพย์สิน ข้อมูล และโอกาสของบริษัท และการทำธุรกรรมกับผู้ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบริษัทในลักษณะที่ไม่สมควร

7. รักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคือ คณะกรรมการจะต้องมีความรับผิดชอบในการจัดการดูแลให้ระบบของการจัดทำรายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลสำคัญต่างๆ มีความโปร่งใส ชัดเจน ถูกต้อง เพียงพอ ทันเวลา เป็นไปตามกฎเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้และเป็นไปตามแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

8. สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น กล่าวคือ คณะกรรมการควรดูแลให้มั่นใจว่า ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบริษัท ตลอดจนควรดูแลให้การดำเนินการในวันประชุมผู้ถือหุ้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเอื้อให้ผู้ถือหุ้นสามารถใช้สิทธิของตน

หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในด้านโครงสร้างความสัมพันธ์และแนวปฏิบัติเพื่อเป็นการสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อให้สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน ซึ่งเป็นปัจจัยหลักและมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับบริษัทจดทะเบียนที่มีประชาชนเป็นผู้ถือหุ้น แต่การสร้างความเชื่อมั่นเพียงอย่างเดียว ไม่เพียงพอ เนื่องจากไม่ว่าจะเป็นในส่วนของภาคธุรกิจหรือแม้แต่ผู้ลงทุนต่างก็ต้องการผลประกอบการที่ดีของกิจการ และกิจการเองก็ต้องสามารถปรับตัวให้ทันและเหมาะสมต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ และสภาพของธุรกิจได้ (ทอฝัน คำวงศ์ และคณะ, 2562) ดังนั้นคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์จึงได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ขึ้นเพื่อให้สามารถยึดถือเป็นหลักปฏิบัติของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดขององค์กร และสามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารจัดการและการกำกับดูแล ให้กิจการมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ซึ่งย่อมส่งผลถึงการมีผลประกอบการที่ดีในระยะยาว สามารถสร้างความน่าเชื่อถือสำหรับผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย และยังเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่กิจการได้อย่างยั่งยืน ตรงตามความคาดหวังและความต้องการของทั้งภาคธุรกิจ ผู้ลงทุน ตลอดจนตลาดทุนและสังคมโดยรวม

แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility: CSR) ได้รับความนิยมนอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก โดยแนวคิดนี้ได้เริ่มเป็นที่รู้จักตั้งแต่ พ.ศ.2503 จากการประชุม RIO Summit ที่ได้นำประเด็นเรื่องสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในกระแสสังคมโลก และทำให้เกิดแนวคิดเรื่อง Triple Bottom Line กล่าวคือ ถ้าหากว่ากิจการนั้นมีการบริหารจัดการที่ใส่ใจด้านผลกำไร สิ่งแวดล้อมและสังคมไปพร้อมๆ กันจึงทำให้เกิดการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อประสานทั้ง 3 ด้านเข้าด้วยกัน (วรพรรณ เอื้ออาภรณ์, 2555) ต่อมาองค์กรต่างๆ ทั่วโลกได้ให้ความสนใจเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมเพิ่มมากขึ้น เช่น องค์กรสหประชาชาติ องค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา และองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน เป็นต้น

ความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การที่ประกอบกิจการด้วยความดูแลเอาใจใส่ต่อผู้มีส่วนได้เสีย เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ ตลอดจนมี

บริษัทภิบาลเป็นเครื่องกำกับให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส และ ยุติธรรม (กัลย์สุตา และคณะ, 2563) ซึ่งประกอบด้วยหลักปฏิบัติ 8 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (Society/Fair Operating Practices) คือ การแข่งขันอย่างเป็นธรรมในทางธุรกิจ การส่งเสริมในรูปแบบห่วงโซ่คุณค่าของความรับผิดชอบต่อสังคม และการเคารพสิทธิในทรัพย์สินของผู้อื่น

2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Anti-Corruption) คือ การกำหนดนโยบาย เพื่อลดการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งภายในและภายนอกกิจการ รวมไปถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ พร้อม แนวปฏิบัติเพื่อให้ปฏิบัติตามนโยบายตามที่ได้กำหนดไว้รวมถึงการติดตามผล พร้อมทำรายงานและ เปิดเผยความคืบหน้าของผลการดำเนินงาน

3. การเคารพสิทธิมนุษยชน (Human Rights) คือ กิจการต้องมีความเคารพใน ความเป็นมนุษย์ของทุกคน ไม่มีการแบ่งชนชั้น ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้เป็นรากฐานหนึ่งของการบริหาร และการพัฒนาทรัพยากรบุคคล

4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (Labor practices) คือ การไม่เลือกปฏิบัติ ในการจ้าง การไม่ใช้แรงงานบังคับ การไม่ใช้แรงงานเด็ก เปิดเสรีภาพในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และคำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะแสดงถึงการที่แรงงานมีสิทธิที่จะเลือกทำงาน ได้ตามความต้องการของตน และนำไปสู่สภาพการทำงานที่ดี มีความยุติธรรม และเป็นแรงจูงใจผลักดัน ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ

5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (Product Responsibility/Consumer issues) คือ การที่กิจการต้องผลิตสินค้าและการให้บริการที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพให้แก่ผู้บริโภค ให้ข้อมูล และความรู้ที่จำเป็นต่อการตัดสินใจก่อนการเลือกซื้อสินค้า หรือบริการนั้น รวมถึงการบริหารจัดการ ความสัมพันธ์กับลูกค้า ทั้งก่อนและหลังการขาย เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับสินค้าหรือบริการที่ตรงตาม ความต้องการ ตามความเป็นจริงและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้บริโภค

6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การเพิ่มมูลค่า และการสร้างความยั่งยืนให้กับกิจการ ตลอดจนการทำประโยชน์และการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสังคมและประเทศชาติ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการมลพิษ การควบคุมและการฟื้นคืนของอัตราทรัพยากรที่ใช้ไป สามารถทดแทน กันได้อย่างเหมาะสม การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะโลกร้อน และการปกป้องสิ่งแวดล้อมให้คงสภาพ ตามธรรมชาติ รวมถึงการบูรณะที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานในระบบนิเวศของสิ่งแวดล้อม

7. การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม (Community involvement & Development) คือ การมีจุดมุ่งหมายเพื่อร่วมกันพัฒนาสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจเพื่อนำไปสู่ ความยั่งยืนของธุรกิจ ตลอดจนการฟื้นฟูและการรักษาวัฒนธรรม คุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรม เพื่อให้มี การพัฒนาที่ดีขึ้นและคงอยู่ตลอดไป

8. การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย (CSR Innovation) คือ การดำเนินกิจการที่สามารถสร้างสิ่ง ใหม่ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าและเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่กิจการเอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเชิงบวกก่อให้เกิดผลผลิตหรือมูลค่าเพิ่มขึ้นของความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในด้านการเปิดเผยและวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร เพื่อให้บริษัทต่างๆ แสดงถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของบริษัทที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือได้เกิดขึ้นแล้ว เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถประเมินนโยบายในการดำเนินงาน และกำหนดทิศทางในอนาคตของบริษัทได้ เช่น รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม รายงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี และรายงานประเด็นข้อเรียกร้องของกลุ่มพนักงานหรือลูกค้า เป็นต้น (ศิริพร มาลัยเปีย และ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์, 2561) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการที่กิจการมีความรับผิดชอบต่อสังคมจะเป็นการรักษาสิ่งแวดล้อมและยังช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กรมากที่สุด และข้อมูลในส่วนนี้จะมีส่วนช่วยต่อการตัดสินใจเลือกลงทุนของผู้ที่มีความสนใจในบริษัทต่างๆ อีกด้านหนึ่ง

การจัดทำรายงานและการเปิดเผยข้อมูลต่อสังคมสำหรับประเทศไทยนั้น แต่เดิมแล้ว จะมีการจัดทำรายงานด้วยความสมัครใจของบริษัทเอง โดยสามารถที่จะนำแนวทางที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2555 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้กิจการให้ความสำคัญและสนใจในเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม และความยั่งยืนของกิจการมากขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ทำการปรับปรุงแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และยังมีข้อกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) เพิ่ม ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งฝ่ายพัฒนาบริษัทสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้มีการแสดงข้อกำหนดของแบบ 56-1 ตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน และได้มีการจัดทำคู่มือเพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของการจัดกลุ่มหัวข้อและหมวดเนื้อหาในการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในเรื่องต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ใช้กันมาในอดีต

ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจ โดยยึดหลักการมีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่นกัน จึงจัดให้มีการประกวดและให้รางวัลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมยอดเยี่ยม (Best Corporate Social Responsibility Awards: CSR Awards) และรางวัล CSR Recognition และให้บริษัทที่ได้รับรางวัลเป็นแบบอย่างเพื่อบูรณาการกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการดำเนินงาน (ศิริพร มาลัยเปีย และ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์, 2561) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารางวัลความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นส่งผลให้บริษัทมีชื่อเสียง มั่นคง สร้างความน่าเชื่อถือ และได้รับการไว้วางใจจากผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ นอกจากนี้ยังสามารถดึงดูดความสนใจของนักลงทุนได้อีกด้วย

นิตยา โยธาจันทร์ และคณะ (2563) แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainability Development: SD) คือ การพัฒนาที่ดำเนินไปโดยคำนึงถึงขีดจำกัดและความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกๆ ด้าน รวมไปถึงการตอบสนองความต้องการในปัจจุบันโดยที่ไม่ส่งผลเสียต่อความต้องการในอนาคต และเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานของการพัฒนาอย่างมีดุลยภาพแม้ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายและความแตกต่างทางเศรษฐกิจ การพัฒนาอย่างยั่งยืนในบริบทไทยเป็นการพัฒนาบนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญา ซึ่งจะต้องมีส่วนร่วมจากประชากรในทุกๆ กลุ่ม มีความเอื้ออาทรเคารพซึ่งกันและกัน เพื่อสามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ตลอดจนการมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีการเริ่มต้นมาจากการประชุมสหประชาชาติ

ครั้งที่ 2 ณ ประเทศบราซิล ในปี 2535 หัวข้อเรื่องสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา และได้เห็นชอบให้ประกาศหลักการแห่งสิ่งแวดล้อม และแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) เพื่อเป็นแผนแม่บทของโลกสำหรับการปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึง 3 ด้าน ได้แก่ ในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงถูกนำมาใช้เป็นหลักสำคัญเพื่อการพัฒนาความยั่งยืนของประเทศไทย โดยเน้นความสมดุลในการใช้ทุนทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ซึ่งหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีพื้นฐานอยู่บนหลักการ 3 ประการ ที่มุ่งเน้นการเดินทางสายกลางสำหรับคนไทยในทุกกระดับเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นโดยเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และสู่ระดับประเทศ หลักการเหล่านี้ คือ ความพอประมาณ ความสมเหตุสมผล และความรอบคอบ ซึ่งหลักการของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเหล่านี้จะนำไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นคุณค่าของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น และปลูกฝังแนวความคิดที่ยั่งยืนให้กับคนในท้องถิ่น นอกจากนี้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในหลายๆ ด้านของชีวิตก่อนที่จะนำมาใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ทั้งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นได้มีการบูรณาการไว้ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) รวมทั้งนโยบายประเทศไทย 4.0 ดังนั้นแผนงานและแผนงบประมาณของหน่วยงานรัฐบาลทั้งหมดจึงถูกกำหนดให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2564) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นความยั่งยืนมาโดยตลอด และเนื่องจากภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความท้าทายต่อตลาดทุนไทยอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2562 ทาง ก.ล.ต. ได้มีการจัดทำร่างแผนเพื่อการสร้างและการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่สามารถเอื้อต่อการพัฒนาตลาดทุนเพื่อความยั่งยืน เพื่อเป็นหนึ่งในเป้าหมายในแผนยุทธศาสตร์ ก.ล.ต. ปี พ.ศ. 2564-2566 ที่คำนึงในทุกมิติที่สำคัญ เริ่มตั้งแต่การพิจารณาการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาการ และความเชื่อมโยงโล่เรียงตั้งแต่แผนระดับรองต่าง ๆ จนถึงแผนยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงการวิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบันและการมีแนวโน้มที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนการรับฟังความเห็นพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจต่อทิศทางและเป้าหมายที่ตรงกันของผู้มีส่วนได้เสียของทุกฝ่ายอย่างรอบด้าน พร้อมกำหนดเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญ เพื่อให้สามารถทุ่มเทและมีการใช้ทรัพยากรได้เหมาะสมต่อโจทย์เป้าหมายสำคัญทั้ง 2 ประเด็น คือ การเสริมสภาพคล่องและการเติบโตของเศรษฐกิจไทย (Recovery & strengthening) และการสร้างรากฐานและความน่าเชื่อถือเพื่อตลาดทุนไทยที่ยั่งยืน (Resilience) นอกจากนี้แผนยุทธศาสตร์ ก.ล.ต. ในปี พ.ศ. 2564-2566 นั้นประกอบไปด้วย 4 เป้าหมาย คือ ยั่งยืน เข้าถึง แข่งขันและเชื่อมโยง และเชื่อถือได้ และยังมี 7 ยุทธศาสตร์สำคัญ พร้อมทั้งเพิ่มเป้าหมายที่มีเป้าหมายเพื่อการฟื้นฟูและความเข้มแข็งโดยเพิ่มยุทธศาสตร์เฉพาะกิจ เพื่อให้ตลาดทุนมีภูมิกษณะที่ไม่เป็นอุปสรรคและมีเครื่องมือช่วยเสริมสร้างสภาพคล่องให้กับกิจการที่ประสบปัญหาจากโควิด-19 อีกทั้งยังเน้นให้ความสำคัญกับเป้าหมาย เชื่อถือได้ อันเป็นเสาหลักของหน่วยงานกำกับดูแลและเป็นรากฐานที่เชื่อมโยงต่อความสำเร็จของเป้าหมายอื่นๆ อีกด้วย

แนวคิดด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (Environmental, Social and Governance: ESG) เป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SD) แนวคิด ESG เป็นประเด็น

ที่แสดงให้เห็นถึงการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนของธุรกิจ เพราะการเปิดเผยข้อมูลด้านความยั่งยืนของธุรกิจนั้นเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยให้บริษัทจดทะเบียนได้มีการติดตาม ประเมินผล และทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (พรชนก ยัมพันธ์, 2563) ซึ่งปัจจุบันแนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) กำลังได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นจากทั้งนักลงทุน และตัวกิจการ โดยนักลงทุนเริ่มให้ความสนใจในการนำความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (ESG) มาเป็นหลักเกณฑ์หนึ่งในการตัดสินใจเลือกลงทุน ส่วนตัวกิจการก็นำแนวคิดนี้มาทำให้เกิดการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน โดยดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลไปพร้อมๆ กับการมุ่งเน้นสร้างผลประกอบการให้เป็นที่น่าพึงพอใจ ซึ่งแนวคิดนี้ได้รับการพัฒนามาจากแนวคิดเรื่องการกำกับดูแลกิจการ ที่เริ่มต้นมาจากการขาดความรับผิดชอบต่อ และจิตสำนึกขององค์กรที่ดำเนินธุรกิจเพียงเพื่อมุ่งหวังผลกำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว ละเลยผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม สังคม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบตามมาดังตัวอย่างเช่นการเกิดวิกฤตทางการเงินในปี พ.ศ. 2540 และ 2550 เป็นต้น (ภัสสิริ ศรสงคราม, 2560) ดังนั้นบริษัทที่ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูล ESG จะสามารถสร้างความสมดุลระหว่างเป้าหมายระยะสั้นและเป้าหมายระยะยาวควบคู่กันไป ซึ่งส่งผลกระทบในเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และผู้มีส่วนได้เสีย นำไปสู่ผลการดำเนินงานที่เติบโตในระยะยาวอย่างยั่งยืนพร้อมดูแลรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆ กัน

ในปัจจุบันการที่กิจการจะมีข้อมูลทางการเงินเพียงอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ที่ต้องการข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์และพิจารณาในการลงทุน รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียที่ต้องการใช้ข้อมูลนั้นๆ ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (Environmental, Social and Governance: ESG) จึงมีความสำคัญมากขึ้น เพราะสามารถแสดงถึงผลการดำเนินงานทางการเงินมีความเชื่อมโยงและสามารถสะท้อนได้ถึงการทำกักตุนกิจการที่ดีของธุรกิจ ว่ามีการบริหารงานอย่างไร โปร่งใส มีการจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญของความเสี่ยง โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย มีศักยภาพและความสามารถที่สูงในการแข่งขัน เพื่อเป็นการสร้างผลตอบแทนได้ในระยะยาว หลักการ 4 ประการ ในการเปิดเผยข้อมูล ESG ที่มีคุณภาพ คือ 1. ความสำคัญ (Materiality) เป็นการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นที่สำคัญ มีความกระชับและตรงประเด็น สามารถเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์และตอบโจทยความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล โดยการหลีกเลี่ยงการเปิดเผยข้อมูลในปริมาณมาก 2. ทันสมัย (Timeliness) เป็นการเปิดเผยข้อมูลใหม่ๆ ที่ทันสมัยตามสถานการณ์และความเจริญก้าวหน้าให้เป็นปัจจุบันและควรมีการเปิดเผยอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 3. ใส่ใจคุณค่า (Value Chain) เป็นการเปิดเผยข้อมูลที่สามารถครอบคลุมห่วงโซ่คุณค่าทางธุรกิจ เพื่อสะท้อนศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจ 4. พัฒนาต่อเนื่อง (Comparability) เป็นการเปิดเผยข้อมูลที่มีการกำหนดตัวชี้วัดในเชิงคุณภาพและปริมาณอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ใช้ข้อมูลที่สามารถประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละสถานการณ์ที่มีความแตกต่างหรือเปลี่ยนแปลง เพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาต่อเนื่องของบริษัทได้

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล สามารถเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบรายงานการเปิดเผยข้อมูลประจำปีตามที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนด หรือแยกเนื้อหารายงานความยั่งยืนโดยเฉพาะ ซึ่งมีชื่อเรียกที่หลากหลาย เช่น Sustainable Development (SD) report, Sustainability report, ESG report เป็นต้น นอกจากนี้การเปิดเผยข้อมูล ESG ยังมีมาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูลของ Global Reporting Initiative (GRI) ซึ่งเป็นที่ยอมรับและนิยม

มากที่สุดในปัจจุบัน จะมีการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมด 2 ระดับ คือ การรายงานข้อมูลทั่วไป ตามแนวปฏิบัติ GRI 101 (Foundation) GRI 102 (General Disclosures) และ GRI 103 (Management Approach) และรายงานข้อมูลในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตามประเด็นสาระสำคัญ (Topic-specific Standards) ตามแนวปฏิบัติ GRI 200 (มิติเศรษฐกิจ) GRI 300 (มิติสิ่งแวดล้อม) GRI 400 (มิติสังคม) ซึ่งการเปิดเผยข้อมูล ESG จะครอบคลุมประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืนที่เป็นพื้นฐาน 11 ประเด็น ภายใต้ มิติ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) คือ การที่กิจการมีนโยบาย การบริหารจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมอย่างชัดเจน มีการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของกิจการ รวมไปถึงการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าและประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ การบริหารจัดการพลังงาน การบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการขยะ ของเสียและมลพิษ และการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก 2. ด้านสังคม (Social) คือ การคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน และความเป็นอยู่ของสังคม การบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน มีการส่งเสริมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อคุณภาพและประสิทธิภาพของพนักงาน นอกจากนี้กิจการควรตอบแทนด้วยการคืนกำไรให้สังคม อย่างเช่น การจัดโครงการพัฒนาชุมชนและสังคมซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ การปฏิบัติต่อแรงงาน/พนักงาน ความรับผิดชอบต่อลูกค้า และการพัฒนาสังคม/ชุมชน 3. ด้านบรรษัทภิบาล (Governance) คือ การมีระบบการจัดการภายในที่ดี มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ลดปัญหาการฉ้อโกงการทุจริตคอร์รัปชั่น ลดปัญหาความขัดแย้งภายในบริษัท ลดอัตราการลาออก ลดต้นทุนในการฝึกพนักงานใหม่ รวมถึงการสร้างความเกี่ยวเนื่องกับผู้มีส่วนได้เสียนำไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจในอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 4 ประเด็น คือ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยงด้านความยั่งยืน การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน และนวัตกรรมองค์กร

ดังนั้น แนวคิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) จึงเป็น 3 มิติของความรับผิดชอบต่อสังคมที่ไม่เพียงคำนึงถึงการไม่ทำผิดกฎหมายแต่ยังดูแลผู้มีส่วนได้เสียอย่างเป็นธรรมและมีคุณค่า ซึ่งเป็นแนวความคิดที่ตอบสนองความต้องการของนักลงทุนยุคใหม่ที่ไม่เพียงแต่ต้องการตัวเลขผลการดำเนินงานที่ดีเท่านั้น แต่ยังต้องการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วย (พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2558)

ในด้านของนักลงทุน จะเห็นได้ว่าปัญหาโลกร้อน ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน และปัญหาการคอร์รัปชั่นที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กำลังส่งผลกระทบต่อธุรกิจทั่วโลก ทำให้ แนวคิดการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน หรือ ESG (Environmental, Social and Governance) ได้รับความสนใจในวงกว้าง จะเห็นได้ว่านักลงทุนต่างนำ ESG Factor เข้ามาใช้ในกระบวนการตัดสินใจลงทุนในบริษัท ควบคู่กับการพิจารณาผลประกอบการของธุรกิจนั้นๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจุบันนักลงทุนไม่ได้แสวงหาเพียงแค่ผลกำไรเท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และหลักธรรมาภิบาลของกิจการด้วย นอกจากนี้องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดหลักปฏิบัติสำหรับการลงทุนอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม (UN Principles for Responsible Investment: PRI) โดยมุ่งเน้นให้นักลงทุนนำ ESG Factor เข้ามาใช้ในกระบวนการตัดสินใจลงทุน ทำให้จำนวนนักลงทุนสถาบันที่เข้าร่วมลงนามสนับสนุนหลักการ PRI มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และในปี 2563 ที่ผ่านมา เราจะพบว่าเป็นปีที่ต้องเผชิญความผันผวนของตลาดหุ้นค่อนข้างมาก แต่หุ้นในกลุ่มของ ESG ดูเหมือนว่าจะไม่ได้รับผลกระทบมากนักเมื่อเทียบกับตลาด เนื่องจากในช่วงการระบาดของโควิด-19 หุ้นที่อยู่ในกลุ่ม ESG ให้ผลตอบแทนมากกว่าตลาด 3-4%

จากข้อมูลของ S&P 500 และ S&P 500 ESG Index เนื่องจากการลงทุนใน ESG จะบังคับให้ธุรกิจต้องคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ในประเด็นต่างๆ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดข้อเสียและลดความเสี่ยงในประเด็นต่างๆ และยังสามารถปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์และความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ

2.2 คุณภาพกำไร

ผู้วิเคราะห์หลายคนมองว่าคุณภาพกำไรอาจวัดจากควมมีเสถียรภาพ โดยรวมของกำไรที่เกิดขึ้น ซึ่งการที่กำไรนั้นมีคุณภาพจะสามารถสะท้อนให้เห็นในแง่ของกำไรที่แท้จริงที่เกิดขึ้นเป็นเวลายาวนานอย่างต่อเนื่อง (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549)

คุณภาพกำไร คือ กำไรที่แท้จริง (Real earning) หรือกำไรที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นกำไรที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานปกติ และเป็นกำไรที่มาจากรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดได้เพียงพอต่อการจัดหาสินทรัพย์ใหม่เพื่อทดแทนสินทรัพย์เดิมที่เสื่อมค่าหมดสิ้นแล้วและยังสามารถนำตัวเลขในอดีตมาพยากรณ์ความสามารถในการทำกำไรในอนาคตได้อีกด้วย (ธันยกร จันทร์สาส์น, 2559) ดังนั้นคุณภาพกำไรจึงมีความสำคัญมากเพราะในมุมมองของนักลงทุนจะมองว่าบริษัทที่มีคุณภาพกำไรสูงนั้นจะมีความเสี่ยงน้อยกว่าบริษัทที่มีคุณภาพกำไรต่ำ เนื่องจากกิจการเหล่านั้นจะมีความรอบคอบ ความถูกต้อง โปร่งใสและชัดเจนของการจัดทำตัวเลขกำไร ทั้งนี้เนื่องด้วยกิจการเหล่านี้ได้มีการป้องกันในเรื่องของความเสี่ยงต่างๆ และกลัวว่าความเสี่ยงนั้นจะเกิดขึ้นตามมาส่งผลเสียหายให้แก่บริษัทได้ อย่างเช่น ความเสี่ยงการไม่ประสบความสำเร็จจากการดำเนินธุรกิจในขณะที่การดำเนินงานเป็นไปแผนการที่ได้วางไว้ หรือความเสี่ยงจากโครงสร้างทางการเงินที่อาจมีการก่อหนี้ก้อนข้างสูง กิจการที่มีกำไรที่มีคุณภาพจะแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าจะมีอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรสูง นั่นคือ ยิ่งอัตราส่วนราคาหุ้นสูงขึ้นเท่าไร ยิ่งสะท้อนให้นักลงทุนเห็นว่ากิจการมีความเสี่ยงต่ำเท่านั้น รวมถึงยังเป็นแรงดึงดูดความสนใจต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

คุณลักษณะของกำไรที่มีคุณภาพ ผู้วิเคราะห์แต่ละคนจะมีมุมมองและความเข้าใจหรือให้ความหมายของคำว่าคุณภาพกำไรที่แตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของการวิเคราะห์ ตลอดจนการกำหนดคุณลักษณะของคุณภาพกำไรด้วยแนวคิดที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ในการประเมินคุณภาพกำไรยังไม่ได้มีการกำหนดลำดับความสำคัญที่สามารถได้รับการยอมรับจากทุกๆ ฝ่าย สุดท้ายแล้วคุณลักษณะของกำไรย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ และแนวโน้มของเศรษฐกิจรวมไปถึงความสามารถของผู้ลงทุนที่ต้องเผชิญและแบกรับความเสี่ยงจากลักษณะต่างๆ ซึ่งสามารถแยกความแตกต่างระหว่างกำไรที่มีคุณภาพ และกำไรที่ไม่มีคุณภาพแต่ละประเด็น ดังนี้ (ภาคสุนาท จิตมั่นชัยธรรม, 2545)

1. กิจการต้องมีการกำหนดนโยบายการบัญชีอย่างชัดเจน สามารถเข้าใจและปฏิบัติตามได้ โดยยึดหลักความระมัดระวังและหลักความสม่ำเสมอ ไม่ใช่เฉพาะหลักการบัญชีเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานและการวัดฐานะทางการเงินของกิจการตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ใช้ดุลยพินิจภายใต้ความไม่แน่นอนอย่างระมัดระวังรอบคอบ

2. ต้องมั่นใจว่าเป็นกำไรที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงกว่าสามารถที่จะนำไปจัดสรรในรูปของเงินสดได้อย่างรวดเร็ว และมียอดขายที่สามารถนำมาปรับเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ภายหลังจากที่ได้มีการบันทึกไว้ตามเกณฑ์คงค้างไม่นาน

3. เป็นกำไรที่ไม่มีความผันผวนหรือแตกต่างไปจากเส้นแนวโน้มในอดีต (Earning trend line) และเป็นกำไรที่ไม่ว่าจะเป็นกำไรในอดีตหรือปัจจุบันจะต้องเป็นตัวบ่งชี้ที่ดีของกำไรที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

4. เป็นกำไรที่มาจากรายการที่เกิดขึ้นประจำ และเกิดจากการประกอบธุรกิจพื้นฐานของกิจการอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรเป็นกำไรจากกิจกรรมอื่นๆ ที่จะไม่เกิดขึ้นอีก

5. ระดับของการเติบโตของกำไรและระดับกำไรสุทธิจะต้องมาจากกำไรจากการประกอบกิจการอย่างแท้จริง ไม่ใช่มาจากการหลีกเลี่ยงภาษีหรือจากการเสียภาษีในอัตราที่ลดลงเพราะจะเสี่ยงต่อการปรับเปลี่ยนประมวลรัษฎากรตามมาในอนาคตได้

6. ระดับสัดส่วนของโครงสร้างหนี้สิน โครงสร้างเงินทุนมีความเหมาะสมกับธุรกิจที่ไม่ได้มีการตัดแปลงเพื่อแสดงกำไรต่อหุ้นที่สูงเกินกว่าความเป็นจริง

7. เป็นกำไรที่สามารถรับรู้และเข้าใจได้ง่ายไม่มีความซับซ้อน สามารถสะท้อนให้นักลงทุนหรือผู้มีส่วนได้เสียได้เข้าใจอย่างง่ายและถูกต้อง ไม่มีความยุ่งยาก เพื่อสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียเอง

8. เป็นกำไรที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงและสะท้อนถึงความระมัดระวังของกิจการ ในการเผชิญสถานการณ์ปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ไม่เป็นกำไรที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของเศรษฐกิจหรือเกิดจากหลักการที่มองอนาคตในแง่ดีเกินไป

9. เป็นกำไรที่สามารถวิเคราะห์ห้บแสดงฐานะทางการเงินไปควบคู่กัน เพื่อให้รับรู้และเข้าใจถึงความโปร่งใสของการดำเนินงานของกิจการว่าไม่มีการปกปิดซ่อนเร้นสิ่งผิดปกติที่ก่อให้เกิดคุณภาพกำไรไม่แท้จริง

เทคนิคการวิเคราะห์คุณภาพกำไร ผู้วิเคราะห์จำเป็นต้องเปรียบเทียบกำไร และให้ความสำคัญ โดยตระหนักถึงความมีคุณภาพของกำไรของแต่ละกิจการ ซึ่งผู้วิเคราะห์ไม่ควรที่จะพิจารณาเฉพาะตัวเลข เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินมูลค่าหลักทรัพย์สำหรับการวัดคุณภาพกำไรในงบกำไรขาดทุนเท่านั้น แต่ควรที่จะมุ่งเน้นไปให้ความสำคัญในเรื่องของโครงสร้างทางการเงิน สภาพคล่องและความพร้อมความเพียงพอต่อแหล่งเงินทุน รวมถึงโครงสร้างค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการด้วยการวิเคราะห์คุณภาพจัดทำขึ้นเพื่อสร้างความมั่นคงและความน่าเชื่อถือในชั้นการเงินของกิจการ ตลอดจนการมั่นใจว่า งบการเงินนั้นไม่มีการตกแต่งบัญชีหรือตัวเลขที่บิดเบือนความจริง เพื่อเป็นการป้องกันการตัดสินใจการลงทุนที่ผิดพลาด ซึ่งข้อควรพิจารณาในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรจะต้องประกอบด้วย 4 ประเด็นดังนี้

1. ข้อพิจารณาทางด้านอุตสาหกรรม เพราะการวิเคราะห์คุณภาพกำไรนั้นจะต้องมีการวิเคราะห์ควบคู่กับอุตสาหกรรมไปด้วย เนื่องจากการปฏิบัติทางบัญชี และธุรกรรมการเงิน อาจจะเป็นที่ยอมรับของอุตสาหกรรมหนึ่งแต่อาจไม่เป็นที่ยอมรับของอีกอุตสาหกรรมหนึ่งก็ได้ เพราะแต่ละอุตสาหกรรมย่อมมีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิเคราะห์จะต้องมองในมุมมองทุกๆ ด้านอย่างรอบคอบภายใต้หลักการบัญชีที่รองรับทั่วไป

2. การใช้หลักความระมัดระวังในการจัดทำข้อมูลทางบัญชี ซึ่งคุณลักษณะของกำไรที่มีคุณภาพสูงนั้นจะขึ้นอยู่กับวิธีปฏิบัติทางบัญชีที่กิจการใช้อยู่ เพราะหากกิจการได้มีการใช้หลักบัญชีที่หละหลวมโดยปราศจากการยึดหลักความระมัดระวังจะสามารถสะท้อนให้เห็นในแง่ของการแสดงกำไรที่สูงกว่าความเป็นจริง แต่หากกิจการได้มีความเข้มงวดในการใช้หลักการบัญชีบนพื้นฐานหลักความระมัดระวังกิจการนั้นก็จะมีกำไรที่แท้จริง และการนำเสนองบแสดงฐานะทางการเงินนั้นจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้ดุลยพินิจในการประมาณรายการต่างๆ ด้วยความระมัดระวัง

3. ความโปร่งใสในหลักการบัญชี การนำลักษณะเชิงคุณภาพมาเป็นการพิจารณาคุณภาพกำไร กำไรนั้นจะต้องเป็นตัวเลขที่สามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถวิเคราะห์ได้อย่างตรงไปตรงมา ไม่มีความซับซ้อน และข้อมูลนั้นสามารถเป็นประโยชน์ต่อทุกๆ ฝ่ายได้อย่างแท้จริง

4. สัญญาณเตือนภัย เป็นประเด็นหลักๆ ประเด็นหนึ่งที่ว่าผู้วิเคราะห์จะต้องให้ความสำคัญ เพราะจะเป็นตัวบ่งชี้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งผู้วิเคราะห์จะต้องเข้าใจว่าผู้บริหารโดยทั่วไปยอมที่จะใช้หลักการบัญชีที่ยึดหลักความระมัดระวัง การพึ่งพารายได้ใน การสร้างกำไรจากการดำเนินงานของกิจการ และจัดหาเงินทุนในรูปแบบของการก่อหนี้กับแหล่งภายนอกด้วยความระมัดระวัง ดังนั้นการวัดคุณภาพกำไรจากสัญญาณเตือนภัยจึงเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการวิเคราะห์คุณภาพกำไร เพื่อให้กิจการได้ทราบก่อนว่ากิจการกำลังประสบกับสถานการณ์อย่างไร และสามารถประเมินได้ว่าสถานการณ์นั้นเป็นผลดีหรือไม่ดีต่อกิจการมากน้อยเพียงใด การวิเคราะห์คุณภาพกำไรจากสัญญาณเตือนภัยจึงไม่ได้เป็นจุดจบในตัว

วิธีการวัดคุณภาพกำไร เกิดจากแนวคิดที่ว่าโครงสร้างของคุณภาพกำไรนั้น จะมีองค์ประกอบซึ่งมีที่มาจากความสัมพันธ์ของรายการคงค้างและกระแสเงินสด โดยจะพิจารณาว่ากำไรที่มีคุณภาพ จะเป็นกำไรที่มีองค์ประกอบในส่วนของกระแสเงินสดสูง และเป็นกำไรที่มีองค์ประกอบของรายการคงค้างต่ำ (Schipper&Vincent. 2003) กล่าวคือ หากกิจการมีรายการคงค้างต่ำ แสดงว่ากิจการมีคุณภาพกำไรสูง และในทางตรงกันข้ามหากกิจการมีรายการคงค้างสูง แสดงว่ากิจการมีคุณภาพกำไรต่ำ ซึ่งรายการคงค้างนั้นจะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ (ภคสุนาท จิตมันชัยธรรม, 2545)

1. แบ่งตามระยะเวลา ซึ่งจะเป็นการแบ่งรายการคงค้างได้เป็นระยะสั้น (Current Accruals) และรายการคงค้างระยะยาว (Long-term Accruals) ซึ่งรายการคงค้างระยะสั้นนั้นจะเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนสินทรัพย์และหนี้สินหมุนเวียน ส่วนรายการคงค้างระยะยาว จะเป็นรายการคงค้างที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนสินทรัพย์และหนี้สินไม่หมุนเวียน หรือระยะยาว

2. แบ่งตามการควบคุมของผู้บริหาร จะแบ่งได้เป็นรายการคงค้างจากการดำเนินงานตามปกติ (Non-discretionary Accruals) คือ รายการคงค้างที่เกิดจากการดำเนินงานปกติตามภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งไม่สามารถควบคุมรายการคงค้างส่วนนี้ได้ และรายการคงค้างที่เกิดจากดุลยพินิจของผู้บริหาร (Discretionary Accruals) คือ รายการคงค้างที่ผ่านการตกแต่งตัวเลขของผู้บริหาร เพื่อกำไรที่สูงขึ้น

Dechow et al. (1995) ได้มีการพัฒนาตัวแบบในการวิเคราะห์ของการจัดการกำไรของ Jones (1991) มาเป็น Modified Jones Model เพื่อเป็นการลดข้อผิดพลาดจากการที่กิจการนั้นรับรู้รายได้จากยอดขาย ซึ่งตัวแบบนี้ได้มีการพัฒนามาจาก Jones Model (1991) จะมีรายการในส่วนของการคำนวณรายการคงค้างจากที่เกิดจากผลของการดำเนินงานตามปกติ โดยได้ทำการนำเอาการเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้มาหักออกจากรายการเปลี่ยนแปลงรายได้ที่ได้มาจากยอดขาย ซึ่งมีที่มาจาก

แนวคิดที่ว่าจัดการกำไรผ่านยอดขายเชื่อจะทำได้ง่ายกว่าการจัดการกำไรผ่านยอดขายที่เป็นเงินสด (สุวิสา ไชยสุวรรณ, 2559)

โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\frac{TACC_{i,t}}{Asset_{i,t-1}} = a_1 \frac{1}{Asset_{i,t-1}} + a_2 \frac{(REV_{i,t} - REC_{i,t})}{Asset_{i,t-1}} + a_3 \frac{PPE_{i,t}}{Asset_{i,t-1}} + E_{i,t}$$

โดย $TACC_{i,t}$ = ยอดคงค้างในปี t ทหารด้วยสินทรัพย์รวมในปี t-1
 $REV_{i,t}$ = รายได้ในปี t หักรายได้ในปี t-1
 $REC_{i,t}$ = ลูกหนี้สุทธิในปี t หักลูกหนี้สุทธิในปี t-1
 $PPE_{i,t}$ = อาคารและอุปกรณ์ในปี t
 $Asset_{i,t-1}$ = สินทรัพย์รวมในปี t-1
 $E_{i,t}$ = ยอดตกค้างในปี t
 a_1, a_2, a_3 = ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ 1, 2, และ 3

ตัวแบบในการวัดรายการคงค้างถูกนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งแต่ละตัวแบบในการวัดค่านั้นมีความเหมาะสมแตกต่างกันไป อยู่ที่ผู้วิเคราะห์มีวัตถุประสงค์ต้องการที่จะวัดรายการคงค้างที่เกิดขึ้นแบบไหน เช่น Jones Model และ Modified Jones Model เป็นตัวแบบที่สามารถประมาณรายการคงค้างที่เกิดขึ้นให้สอดคล้องกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหารได้อย่างน่าเชื่อถือ ซึ่งสุวิสา ไชยสุวรรณ, 2559 พบว่า Modified Jones Model สามารถตรวจพบการบริหารกำไรได้มากที่สุด และเป็นตัวแบบที่เหมาะสมสำหรับการวัดรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (สุวิสา ไชยสุวรรณ, 2559)

แนวคิดการจัดการกำไร เป็นแนวคิดที่เกิดจากแนวปฏิบัติในการเลือกใช้นโยบายทางบัญชี ซึ่งในการเลือกใช้นโยบายนี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสามารถใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้ รวมไปถึงการประมาณการต่างๆ ในทางบัญชี ซึ่งการเลือกใช้นโยบายของผู้บริหารแต่ละคนนั้นก็แตกต่างกันออกไป ผู้บริหารบางกลุ่มอาจใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้เพื่อสามารถทำให้ตัวเลขทางบัญชีสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ บ่งบอกถึงความโปร่งใส เชื่อถือได้ของกิจการและก่อให้เกิดกำไรที่มีคุณภาพ ในขณะที่ผู้บริหารบางกลุ่มกลับเลือกใช้วิจารณญาณเพื่อให้เกิดประโยชน์หรือเป้าหมายส่วนตัว (สมชาย สุภัทรกุล, 2548)

การจัดการกำไรมีความหมายที่แตกต่างกันออกไปในมุมมองของนักวิจัย เช่น Mckee (2005) มองว่าการจัดการกำไร เป็นการบริหารกิจการที่ดี เพราะสามารถทำให้ผลการดำเนินงานของกิจการในเชิงตัวเลขเป็นไปตามความคาดหวังและเป้าหมายของนักลงทุนส่งผลให้ความผันผวนทางการเงินลดลง ต้นทุนในการจัดหาแหล่งเงินทุนต่ำลง เป็นการสร้างมูลค่าให้แก่กิจการ แต่ในขณะที่ Healy & Wahlen (1999) กลับมองว่าการจัดการกำไรเป็นการเข้าไปแทรกแซงในกระบวนการทางบัญชี ทำให้ตัวเลขในงบการเงินเปลี่ยนแปลงไป แตกต่างและบิดเบือนจากความเป็นจริง ซึ่งการกระทำเหล่านี้ อาจจะเป็นการกระทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ส่งผลให้ผู้ใช้อ้างอิงข้อมูลได้รับข้อมูลที่ผิด ไม่ถูกต้อง และไม่ครบถ้วน อาจเกิดการตัดสินใจผิดพลาดได้

ในด้านของตัวแบบการวัดการจัดการกำไร โดยวัดผ่านรายการคงค้าง Dechow (1994) ได้มีการพัฒนาตัววัดมาจาก Jones (1991) ซึ่งจะเป็นการพิจารณาในส่วนของลูกหนี้ที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยจะนำมาหักออก เนื่องจากพบว่ารายการคงค้างส่วนใหญ่จะมาจากจากรายการลูกหนี้คงค้างที่เกิดจากการขายเชื่อของกิจการซึ่งจะเรียกตัวแบบการวัดนี้ว่า “The Modified Jones Model. (1995)” ซึ่งตัวแบบการวัดนี้จะเป็นการนำรายการคงค้างทั้งหมดมาแยกส่วนประกอบออกเป็นรายการคงค้างที่ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้บริหาร และไม่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร โดยตัวแบบในการวัดค่ามี 2 ตัวแบบดังต่อไปนี้

1. ตัวแบบการวัดค่าโดยใช้วิธีงบแสดงฐานะการเงิน สามารถคำนวณโดย

$$TA_t = \Delta CA_t - \Delta CASH_t - \Delta CL_t + \Delta DCL_t - DEP_t$$

โดย

$$\begin{aligned} TA_t &= \text{รายการคงค้างรวม} \\ \Delta CA_t &= \text{การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์หมุนเวียน} \\ \Delta CASH_t &= \text{การเปลี่ยนแปลงในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด} \\ \Delta CL_t &= \text{การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินระยะยาว} \\ \Delta DCL_t &= \text{การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินระยะยาวที่จะครบกำหนดใน 1 ปีและ} \\ &\quad \text{การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินหมุนเวียนอื่นของหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมด} \\ DEP_t &= \text{ค่าเสื่อมราคาที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในปีปัจจุบัน} \end{aligned}$$

2. ตัวแบบการวัดค่าโดยใช้วิธีงบกระแสเงินสด สามารถคำนวณโดย

$$TA_t = NI_t - CFO_t$$

โดย

$$\begin{aligned} TA_t &= \text{รายการคงค้างรวม} \\ NI_t &= \text{กำไรสุทธิก่อนหักรายการพิเศษ} \\ CFO_t &= \text{กระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน} \end{aligned}$$

2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียมีพื้นฐานมาจากกรอบแนวคิดของ (Branard, 1938) ถูกพัฒนาขึ้นโดย R.Edward Freeman ในปี 1970 มีการสนับสนุนให้ผู้บริหารสร้างความพึงพอใจแก่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริษัทเพื่อแสดงให้เห็นว่าธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นที่ส่งผลต่อผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ลงทุน ผู้ถือหุ้น บุคคลในองค์กร บุคคลภายนอกองค์กร เนื่องจากธุรกิจไม่ได้ดูแลผู้มีส่วนได้เสียเพียง

อย่างเดียว แต่กิจการต้องทำประโยชน์เพื่อสังคมและต้องการดำเนินกิจการที่ต่อเนื่อง ดังนั้นการดำเนินธุรกิจแบบมีจริยธรรมต่อบุคคลภายในและภายนอกองค์กรธุรกิจรวมถึงการพัฒนาชุมชนและสังคมจะส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จ (มาลินี สายก้อน และณัฐนันท์ ฐิตยาปราโมทย์, 2560)

ผลจากการศึกษาของนักวิจัยหลายท่าน ที่ได้พบว่าบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่ดีมีอิทธิพลส่งผลให้คุณภาพกำไรของบริษัทสูงขึ้น ซึ่งได้แก่ Hong and Andersen (2011) พบว่าบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นส่งผลให้รายการคงค้างมีคุณภาพมากขึ้น และลดการตกแต่งกำไร ทำให้กำไรที่ปรากฏนั้นเป็นกำไรที่แท้จริง จากการใช้ดุลยพินิจให้เกิดรายการที่ทำให้กำไรของบริษัทสูงขึ้นซึ่งส่งผลให้คุณภาพรายงานทางการเงินของบริษัทสูงขึ้นด้วย อีธพร ทองชะโชค (2556) กล่าวว่าทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาแนวคิดและอธิบายปัจจัยที่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การที่ผู้บริหารของกิจการจะต้องมีความเข้าใจ ดูแล และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย ที่นอกเหนือจากผลประโยชน์ของกิจการเองแล้ว เช่น มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชุมชนบริเวณรอบกิจการ นอกจากนี้ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียยังมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียและเชื่อมโยงถึงปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะนำไปสู่การดำเนินงานของกิจการที่มีประสิทธิภาพและย่อมส่งผลถึงคุณภาพกำไรของกิจการ ในขณะเดียวกัน Barri Litt (2014) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับการจัดการคุณภาพกำไร พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการจัดการคุณภาพกำไร เพราะบริษัทที่มีความคิดริเริ่มในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมจะมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น ผลลัพธ์บ่งบอกว่าบริษัทที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมจะส่งผลให้รายงานทางการเงินมีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างความคิดริเริ่มในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพกำไรถือเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในตลาดด้วย และยังเพิ่มความสนใจในผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรแก่ผู้มีส่วนได้เสียหรือนักลงทุน ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการ

ดังนั้น ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) มาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร ทฤษฎีนี้สามารถอธิบายได้ว่าเนื่องจากบริษัทนั้นย่อมมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้ได้เสียภายในกิจการหรือกลุ่มผู้ได้เสียภายนอกกิจการ ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้มีอิทธิพลและส่งผลต่อความอยู่รอดของกิจการ เพราะอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของกิจการเอง ไม่ว่าผู้มีส่วนได้เสียจะมีความสำคัญต่อกิจการในระดับใดก็ตาม กิจการจะต้องมีความรับผิดชอบต่อรวมถึงการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อเป็นการสร้างความไว้วางใจ การเคารพซึ่งกันและกัน ตลอดจนการสร้างรูปแบบของความรับผิดชอบต่อร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการดำรงอยู่ เติบโต เจริญก้าวหน้า และคุณภาพกำไรซึ่งเป็นหัวใจหลักของการดำเนินกิจการ

2.4 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ฉันทกร จันทร์สาส์น (2559) ศึกษาคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยที่มีบรรษัทภิบาลในระดับดีเลิศ โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ สืบค้นและติดตามพัฒนาการด้านการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย เพื่อนำเสนอคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยที่มีบรรษัทภิบาลในระดับดีเลิศ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทยที่มีบรรษัทภิบาลในระดับดีเลิศ ในปี พ.ศ.2547 จำนวน 24 บริษัท ซึ่งประเมินโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย ตัวแปรอิสระ คือ คุณภาพกำไร ตัวแปรตาม คือ บรรษัทภิบาล ผลการศึกษา พบว่า มีบริษัทมากกว่าครึ่งมีรายการคงค้าง ถึงแม้ว่าบริษัทเหล่านั้นจะได้รับการประเมินธรรมาภิบาลในระดับดีเลิศ และทำให้ตัวเลขกำไรที่นำเสนอต่อสาธารณชนและนักลงทุนไม่ได้แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริงของบริษัท หรืออาจกล่าวได้ว่ามีระดับคุณภาพกำไรต่ำนั่นเอง ทั้งที่หากมองในเชิงอุดมคติ บริษัทที่มีบรรษัทภิบาลในระดับดีเลิศควรมีคุณภาพกำไรในระดับสูง ซึ่งตัวเลขกำไรที่เปิดเผยในงบการเงิน สามารถส่งผลให้เห็นถึงการดำเนินงานของบริษัทได้อย่างแท้จริง เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินมีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นหากพิจารณาจากหลักเกณฑ์การสำรวจบรรษัทภิบาลในหมวดการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส โดยเน้นพิจารณาที่การเปิดเผยผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน จะสามารถสรุปได้ว่าเกณฑ์การประเมินในปัจจุบันยังขาดประเด็นเรื่องคุณภาพกำไร ซึ่งถือว่าเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบริษัท ทำให้ผู้บริหารมีโอกาสในการจัดการกำไรผ่านรายการคงค้าง เพื่อแสดงตัวเลขกำไรที่ตรงตามความต้องการ ซึ่งทำให้ข้อมูลที่เปิดเผยมานั้นบิดเบือนความจริงและไม่มีประโยชน์อย่างแท้จริง

ภัสสิริ ศรสงคราม (2560) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และ บรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) กับมูลค่ากิจการ (Tobin's Q) ในหมวดธุรกิจพลังงานที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล (ESG) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในหมวดอุตสาหกรรมพลังงาน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) กับมูลค่ากิจการ (Tobin's Q) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทในหมวดธุรกิจพลังงาน ที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2560 จำนวน 38 หลักทรัพย์ มีทั้งสิ้น 106 ข้อมูล ตัวแปรอิสระ คือ 1) ผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนที่เสนอไว้ในรายงาน Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR) 2) การได้รับ การจัดอันดับใน ESG100 3) การได้รับคัดเลือกให้มีรายชื่ออยู่ใน Thailand Sustainability Investment 4) การได้รับคัดเลือกให้มีรายชื่ออยู่ในกลุ่มดัชนีความยั่งยืนดาวโจนส์ และ 5) การได้รับรางวัลรายงานความยั่งยืนจากการเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG โดยสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย (CSR Club) ตัวแปรตาม คือ มูลค่ากิจการ ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทในกลุ่มพลังงานที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ากิจการที่มีความรับผิดชอบต่อด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลไม่มีผลต่อมูลค่ากิจการในปัจจุบัน เนื่องจากการที่บริษัทได้รับการจัดอันดับหรือได้รับรางวัลนั้นอาจส่งผลต่อมูลค่าของกิจการในอนาคต

ศิริพร มาลัยเป็ย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2561) ศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อมูลค่าบริษัทอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อมูลค่าบริษัท และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของมูลค่าบริษัทที่ส่งผลต่อความยั่งยืนของบริษัท กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีการเปิดเผยข้อมูลต่อตลาดหลักทรัพย์ในปี พ.ศ.2558 โดยทำการศึกษาจาก 313 บริษัท ตัวแปรอิสระ คือ การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย การกำกับดูแลกิจการที่ดี การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม การต่อต้านทุจริตคอร์ปชั่น การเคารพสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม การมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม และการจัดทำรายงานความยั่งยืน ตัวแปรตาม คือ มูลค่าบริษัท ประกอบด้วย ผลตอบแทนจากส่วนผู้ถือหุ้น และกำไรต่อหุ้น ความยั่งยืนของบริษัท ประกอบด้วย รางวัลความรับผิดชอบต่อสังคม และรางวัลการได้รับความยอมรับด้านการมีความรับผิดชอบต่อสังคม ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าบริษัท (FMVL) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความยั่งยืนของบริษัท (SUTB) การได้รับรางวัลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่างๆ นั้นถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีต่อบริษัทที่จะทำให้เกิดการดำเนินงานอย่างยั่งยืน และผลการดำเนินงานของบริษัทยังส่งผลต่อความยั่งยืนของบริษัทโดยทำให้มูลค่าหุ้นของบริษัทสูงขึ้น และนอกจากนี้ยังพบว่ารางวัลความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นส่งผลให้บริษัทมีชื่อเสียง และสร้างความน่าเชื่อถือ ให้กับบริษัท สามารถดึงดูดความสนใจของนักลงทุนได้ อีกทั้งยังสามารถเป็นเครื่องมือในการลดความขัดแย้งระหว่างตัวการและตัวแทนได้

ชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2562) ศึกษาผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล กับคุณภาพกำไร โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานด้าน สิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในดัชนีหลักทรัพย์ SET100 ระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2559 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดลำดับผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไร (Earnings Quality) ผลการศึกษา พบว่า บริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลที่ดีโดยวัดจากการได้รับประกาศรายชื่อให้เป็นบริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลที่ดี จากดัชนีดาวโจน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสถาบันไทยพัฒน์ มีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพรายการคงค้างของบริษัทจดทะเบียนแห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า บริษัทที่มีผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลที่ดี จะมีความรับผิดชอบต่อสังคม และเพื่อให้บรรลุสิ่งที่สังคมคาดหวังบริษัทจะรายงานกำไรที่มีคุณภาพ นอกจากนี้กลุ่มทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรใช้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ที่ดีมาประกอบการพิจารณามูลค่าหลักทรัพย์มากขึ้นเพื่อให้ได้ประโยชน์ต่อการลงทุนอย่างยั่งยืน

ทอฝัน คำวงศ์ และคณะ (2562) ศึกษาบรรษัทภิบาลและคุณภาพกำไร: หลักฐานเชิงประจักษ์จากตลาดหลักทรัพย์ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาลและคุณภาพกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย ตลาดเบอร์ชามาเลเซีย ตลาดหลักทรัพย์อินโดนีเซีย ตลาดหลักทรัพย์ฟิลิปปินส์ และ ตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – 2558 จำนวน 527 บริษัท ตัวแปรอิสระ คือ สัดส่วนหุ้นที่ถือโดยผู้บริหารและคณะกรรมการ บริษัท (MGT) สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (BIND) และขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BSIZE) ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไร ผลการศึกษาพบว่า เมื่อสัดส่วนหุ้นที่ถือโดยผู้บริหารและคณะกรรมการบริษัทเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้คุณภาพของกำไรเพิ่มขึ้น นั่นหมายความว่า การถือหุ้นโดยผู้บริหารในบริษัทจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์และมีการใช้รายการคงค้างที่ผิดปกติต่ำ ซึ่งจะส่งผลให้ข้อมูลทางบัญชีมีคุณภาพสูงขึ้นและใช้ข้อมูลทางบัญชีในการตัดสินใจได้ดีขึ้น ตามหลักทฤษฎีตัวการตัวแทน

ภณทิรา มณีไพรัตน์ (2562) ศึกษาอิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น: กรณีศึกษาบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนและบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่ได้มีการให้ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน และนอกจากนี้ยังได้ศึกษาอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของทั้ง 2 กลุ่มบริษัท ซึ่งจะมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งกลุ่มแรกเป็นประชากรกลุ่มบริษัทถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืนโดยสถาบันไทยพัฒนาที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ในปี พ.ศ. 2558 - 2560 (69 บริษัท) และกลุ่มที่สอง คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) แต่ไม่เคยถูกจัดอันดับหุ้นยั่งยืน ตัวแปรอิสระ คือ การกำกับดูแลองค์กร สิทธิมนุษยชน การปฏิบัติด้านแรงงาน การดูแลสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติด้านเงินงานอย่างเป็นธรรม ประเด็นด้านผู้บริโภค และการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน ตัวแปรตาม คือ อัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น ผลการศึกษา พบว่า การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมสำหรับทั้ง 2 กลุ่มบริษัท พบว่าการเปิดเผยข้อมูลของกลุ่มบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืนทุกหัวข้อมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่ากลุ่มบริษัทที่ไม่ได้รับการจัดอันดับหุ้นยั่งยืน และการวิเคราะห์อิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น พบความแตกต่างทั้ง 2 กลุ่มในหัวข้อกำกับดูแลองค์กร (พิพัฒน์ ยอดพฤติการ, 2561)

กัลย์สุดา แหวนทองคำ (2563) ศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กับราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ระหว่างปี 2559-2560 จำนวนทั้งสิ้น 224 ชุดข้อมูล ตัวแปรอิสระ คือ คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตัวแปรตาม คือ ราคาหุ้นซึ่งจะใช้ราคาปิดของหลักทรัพย์ในกลุ่ม เอ็ม เอ ไอ (mai) ณ วันที่ 31 พฤษภาคม เพราะเป็นวันสุดท้ายของการส่งงบการเงิน ผลการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม กับราคาหุ้นในภาพรวมพบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น

Bai et al. (2002) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลบริษัทกับผลการประเมินมูลค่ากิจการในประเทศจีน โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ ตรวจสอบการเปิดเผยข้อมูลด้านบริษัทที่

บาลในเรื่องของการกำกับดูแลกิจการของบริษัทว่ามีผลต่อมูลค่ากิจการหรือไม่อย่างไร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนทั้งหมดทั้งในตลาดหลักทรัพย์เชียงใหม่และตลาดหลักทรัพย์เชียงใหม่ในช่วงปี 2000 และขนาดตัวอย่าง คือ 1006 บริษัท ซึ่งเป็นตัวอย่างมากกว่า 95% ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหุ้นทั้งสองแห่ง ตัวแปรอิสระ คือ คณะกรรมการผู้บริหาร ค่าตอบแทนผู้บริหาร โครงสร้างความเป็นเจ้าของ และความโปร่งใสทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ ตัวแปรตาม การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลในเรื่องของการกำกับดูแลกิจการ ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลในเรื่องของการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่มีผลเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการ สรุปได้ว่าการกำกับดูแลกิจการมีความสำคัญอย่างยิ่งและนักลงทุนยินดีที่จะจ่ายเงินจำนวนมากสำหรับมาตรฐานการกำกับดูแลที่ดีขึ้น มีความเกี่ยวข้องกับสต็อกที่สูงขึ้น สามารถระบุได้ว่าการกำกับดูแลกิจการที่มีความสำคัญอย่างมากในตลาดหุ้น รวมไปถึงความโปร่งใสทางการเงินก็เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเช่นเดียวกัน

Hong and Andersen (2011) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและการจัดการคุณภาพกำไร : การศึกษาเชิงสำรวจ โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ สืบสวนความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) และการจัดการคุณภาพกำไร ดัชนี CSR โดยใช้ข้อมูล KLD รวบรวมข้อมูลจากประเด็นปัญหาในชุมชน การกำกับดูแลกิจการ ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และความสัมพันธ์ของพนักงาน สิ่งแวดล้อม และสิทธิมนุษยชน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทที่ไม่ใช่สถาบันการเงินในสหรัฐอเมริกา ที่อยู่ในดัชนี S&P 500 ปี 1995 ถึง 2005 มีการสังเกตการณ์ 2,657 ครั้ง ตัวแปรอิสระ คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไร ผลการศึกษาพบว่า จากผลการสำรวจผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่ความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น รายการคงค้างจะมีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการรายงานทางการเงินสูงขึ้นไปด้วย นอกจากนี้ยังแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างยอดคงค้างที่แสดงถึงคุณภาพกำไรและ CSR มีค่าเป็นลบและมีนัยสำคัญ ผลลัพธ์นี้ชี้ให้เห็นว่าบริษัทต่างๆ มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ต่ำกว่าของยอดคงค้างในปัจจุบัน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ต่ำแสดงถึงการบริหารจัดการทำให้มียอดคงค้างที่ดีขึ้น คุณภาพรายการคงค้างในงบการเงินที่รายงานของบริษัทที่มีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้นจากผลการวิจัยข้างต้นสามารถระบุได้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นตัวแปรที่มีอำนาจเหนือตัวแปรอื่นๆ ในการปรับปรุงคุณภาพรายการคงค้าง ซึ่งส่งผลให้คุณภาพกำไรดีขึ้นด้วย

Choi et al. (2013) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและบรรษัทภิบาลขององค์กรและคุณภาพกำไร : ประเทศเกาหลี โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและบรรษัทภิบาลขององค์กรและคุณภาพกำไร : ประเทศเกาหลีว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่และอย่างไร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาด KOSPI ตั้งแต่ปี 2545 ถึง 2551 และมีการสังเกตการณ์ 2,042 ครั้ง ตัวแปรอิสระ คือ ความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) บรรษัทภิบาล (EM) ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไร ผลการศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมและบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดการคุณภาพกำไร เนื่องจากความสัมพันธ์นั้นจะอ่อนแอลงสำหรับบริษัทที่มีความเป็นเจ้าของเข้มข้นสูง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าบริษัทเหล่านั้นสามารถใช้แนวทางปฏิบัติ CSR และ EM ในทางที่ผิดเพื่อปกปิดคุณภาพกำไรที่ไม่ดีของตน รวมถึงการใช้งานที่ไม่พึงประสงค์และไม่ได้ไม่สนับสนุน CSR และ EM อย่างแท้จริงหากหุ้นที่นักลงทุนสถาบันเป็นเจ้าของนั้นอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของกลุ่มธุรกิจและโครงสร้างความเป็นเจ้าของของ

บริษัทเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดสิ่งจูงใจในการบริหารจัดการเพื่อมีส่วนร่วมใน CSR และ EM ซึ่งสามารถอธิบายผลลัพธ์ที่หลากหลายได้ การศึกษานี้ให้ข้อมูลเชิงลึกแก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ที่ผู้บริหารสามารถสร้างสิ่งจูงใจเบื้องหลังกิจกรรม CSR และ EM ซึ่งอาจแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของบริษัท ต้องใช้ความระมัดระวังในการประเมินกิจกรรม CSR และ EM โดยเฉพาะอย่างยิ่งของบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่อ่อนแอ สำหรับผู้กำหนดนโยบายสิ่งสำคัญคือต้องมั่นใจว่าการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ CSR และ EM ของบริษัทนั้น เป็นไปตามแผนจริงและไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อหลอกลวงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบริษัทไม่ได้รับการตรวจสอบอย่างจริงจังจากผู้ถือหุ้นภายนอก

Barri Litt (2014) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับการจัดการคุณภาพกำไร โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อแสดงหลักฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพกำไรของบริษัท กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ การสังเกตการณ์ของบริษัท 2,095 รายการ ในช่วงปี 2547 ถึงปี 2549 ตัวแปรอิสระ คือ ผลรวมประเภทของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับบริษัทในปีหนึ่งๆ ตามที่รายงานโดยการวิเคราะห์ของ KLD และบริษัทที่มีส่วนร่วมในโครงการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมอย่างน้อยหนึ่งโครงการในฐานะรายงานโดยการวิเคราะห์ KLD ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของบริษัทการคงค้างตามดุลยพินิจ และประสิทธิภาพของบริษัทที่เพิ่มคุณภาพกำไรการคงค้างตามดุลยพินิจ ผลการศึกษา พบว่า บริษัทที่มีความคิดริเริ่มในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมจะมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น การจัดการที่ได้รับมอบฉันทะโดยยอดคงค้างรวมตามดุลยพินิจ และรายได้ที่เพิ่มขึ้น บริษัทที่มีความตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันมลพิษและการริเริ่มที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศมากขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์นี้ได้ ผลลัพธ์บ่งบอกว่า บริษัทที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมจะส่งผลให้รายงานทางการเงินที่ดีขึ้น ประสิทธิภาพดีขึ้น โดยสาเหตุส่วนใหญ่น่าจะมาจากผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจที่แท้จริงมากกว่าการผ่านเทคนิคการจัดการคุณภาพกำไร ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างความคิดริเริ่มการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการคุณภาพกำไรถือเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในตลาดด้วย และยังเพิ่มความสนใจในผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรแก่ผู้มีส่วนได้เสียหรือนักลงทุน ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจการ

Lo and Kwan. (2017) ศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม บรรษัทภิบาล และการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อมูลค่าหุ้น: ทดสอบการตอบสนองของตลาดต่อการริเริ่มของบริษัทจดทะเบียน โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อเพิ่มขอบเขตที่จำกัดของงานวิจัยในเอเชีย โดยการสำรวจผลกระทบของการเริ่มทำข้อมูลไม่ใช่ทางการเงินต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในฮ่องกง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ข้อมูลจาก HSCSI (ระบุมความยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในฮ่องกง) ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2553 ถึงเดือนกันยายน 2555 ตัวแปรอิสระ คือ สิ่งแวดล้อม สังคม บรรษัทภิบาล และความยั่งยืน ตัวแปรตาม คือ มูลค่าหุ้น ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าตลาดตอบสนองในเชิงบวกต่อโครงการ ESGS และผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่านักลงทุนมีปฏิริยาเชิงบวกต่อ ESG มากกว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสิ่งนี้มีผลกระทบต่อหลายประการสำหรับกลยุทธ์ขององค์กร

Yu et al. (2018) ศึกษาความโปร่งใสและความมั่นคงในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับมูลค่ากิจการ โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ ตรวจสอบว่า

ความโปร่งใสด้านสิ่งแวดล้อมสังคมและบรรษัทภิบาล (ESG) มีผลกระทบต่อมูลค่ากิจการหรือไม่อย่างไร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทที่เลือกจาก ACWI โดยมีช่วงเวลาตัวอย่างตั้งแต่ปี 2555 ถึง 2559 ซึ่งครอบคลุมประมาณ 85% ของโอกาสในการลงทุนทั่วโลกที่ตั้งไว้ ซึ่งตัวอย่างประกอบด้วย 47 ประเทศ ตัวแปรอิสระ คือ ระดับประเทศ ระดับกิจการ การพัฒนาปัจจุบันของข้อบังคับและการเปิดเผย ESG โดยสมัครใจ การตอบสนองทั่วโลกต่อการเปิดเผย ESG ตัวแปรตาม คือ มูลค่ากิจการ ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูล ESG มีผลกระทบต่อเชิงบวกต่อมูลค่าของกิจการ การลดความสมมาตรของข้อมูลของนักลงทุนและต้นทุนของหน่วยงานซึ่งเป็นกลไกที่มีความโปร่งใสเมื่อมีการเปิดเผยข้อมูล ESG และส่งผลกระทบต่อมูลค่าของกิจการ เพราะเมื่อพิสูจน์ได้ถึงความโปร่งใสนำมาสู่ความมั่นคงและประสิทธิภาพของบริษัท การใช้คะแนนการเปิดเผยข้อมูล ESG เพื่อประเมินความโปร่งใสของบริษัทชี้ให้เห็นว่าประโยชน์จากการเปิดเผย ESG มีมากกว่าเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่จ่ายไป และบริษัทที่มีขนาดสินทรัพย์ที่มากขึ้น สภาพคล่องที่ดีขึ้น ทำให้ผลการดำเนินงานทางการเงินมีคุณภาพมากขึ้นด้วย นอกจากนี้ความโปร่งใสของการเปิดเผยข้อมูล ESG นั้น ถูกมองว่าเป็นข้อมูลที่ไม่ใช่ทางการเงินเพิ่มเติมที่ให้ข้อมูลเชิงลึกแก่นักลงทุน แต่เป็นข้อมูลหลักที่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียใช้ในการประกอบการตัดสินใจที่สำคัญ

Brecht et al. (2018) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล (ESG) กับมูลค่าตลาดของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่ใช่การเงิน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 719 บริษัท มีการเผยแพร่จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2560 เก็บข้อมูลจากคะแนน Bloomberg ESG ด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคมและด้านบรรษัทภิบาล ตัวแปรตามคือ มูลค่าตลาด ผลการศึกษาพบว่านักลงทุนมีความสนใจในการรายงาน ESG (French and Roll, 1986; Fama, 1998) และการรายงาน ESG มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่าตลาดของบริษัท (Hassel et al., 2010, Loh et al., 2017)

Mahrani and Soewarno (2018) ศึกษาผลขององค์กรที่ดีของบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงินด้านการจัดการคุณภาพกำไร โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ ตรวจสอบอิทธิพลโดยตรงของกลไกขององค์กรที่ดีเกี่ยวกับการกำกับดูแล (GCG) และความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR) ว่าส่งผลต่อการดำเนินงานทางการเงินตลอดจนผ่านการจัดการคุณภาพกำไรหรือไม่อย่างไร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ กลุ่มตัวอย่าง 440 คน บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ชาวอินโดนีเซีย (IDX) ในช่วงปี 2549-2553 ตัวแปรอิสระ คือ กลไกขององค์กรที่ดีเกี่ยวกับบรรษัทภิบาล (GCG) และและความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ตัวแปรตาม คือ การจัดการคุณภาพกำไร ผลการทดสอบและวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ากลไก GCG และ CSR มีผลดีต่อประสิทธิภาพทางการเงินและการจัดการคุณภาพกำไร กลไก GCG และ CSR ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วมีความสำคัญ

Li et al. (2018) ศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสังคมและบรรษัทภิบาลกับมูลค่ากิจการ : บทบาทของอำนาจ CEO โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ ตรวจสอบว่าบริษัทจดทะเบียน FTSE 350 ที่มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสังคมและบรรษัทภิบาล (ESG) นั้นดีกว่าหรือไม่ กับการส่งผลถึงมูลค่าของกิจการ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัท ที่จดทะเบียน

ใน FTSE 350 แห่งในช่วงปี 2547 ถึง 2556 ตัวแปรอิสระ คือ คะแนนการเปิดเผย ESG แบบจำลองเชิงประจักษ์สำหรับสมมติฐาน 1 อำนาจ CEO และแบบจำลองเชิงประจักษ์สำหรับสมมติฐาน 2 ตัวแปรตาม คือ มูลค่ากิจการ ผลการศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสังคมและบรรษัทภิบาล (ESG) กับมูลค่ากิจการ ซึ่งบ่งชี้ว่ามีความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ดีขึ้นและความไว้วางใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เพิ่มขึ้น และมีบทบาทในการเพิ่มมูลค่าของกิจการ นอกจากนี้ยังพบว่าอำนาจของ CEO ที่สูงขึ้นช่วยเพิ่มผลการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมสังคมและบรรษัทภิบาล (ESG) ต่อมูลค่ากิจการได้ดีขึ้นอีกด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเชื่อมโยงกับการเปิดเผยข้อมูล ESG จากบริษัทที่มีอำนาจ CEO สูงกว่า เพราะทำให้มีแรงจูงใจและมีความมุ่งมั่นมากขึ้น ส่งผลต่อประสิทธิภาพและมูลค่าของกิจการที่ดีขึ้นด้วย

Velte (2019) ศึกษาความสัมพันธ์แบบสองทิศทางระหว่างประสิทธิภาพ ESG และการจัดการคุณภาพกำไร - จากประเทศเยอรมนี โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อมุ่งเน้นไปที่ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (ESG) โดยรวมและเป็นรายบุคคล เพื่อตรวจสอบว่า ESG นั้นมีความสัมพันธ์กับการจัดการคุณภาพกำไรหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทที่อยู่ใน German Prime Standard (DAX30, TecDAX and MDAX) ในช่วงระยะเวลา 2010 ถึง 2017 โดยมีข้อมูลตัวอย่างจำนวน 548 ตัวอย่าง ตัวแปรอิสระ คือ คะแนนผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ประสิทธิภาพทางสังคม และประสิทธิภาพการกำกับดูแล ตัวแปรตาม คือ ค่าสัมบูรณ์ของรายการคงค้างตามดุลยพินิจ ระดับกระแสเงินสดที่ผิดปกติจากการดำเนินงาน ระดับของต้นทุนการผลิตที่ผิดปกติ ระดับของค่าใช้จ่ายในการตัดสินใจที่ผิดปกติ และการจัดการกำไรที่แท้จริง ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพโดยรวมและองค์ประกอบทั้งสามได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล มีผลกระทบเชิงลบต่อ AEM ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล มีผลกระทบอย่างมากต่อรายการคงค้าง เมื่อมีการตรวจสอบการจัดการคุณภาพกำไรพบว่ามีความเชื่อมโยงในทิศทางที่ไม่ดี เพราะอาจมีการนำ ESG ไปใช้ในทางที่ผิด ส่งผลให้มีรายการคงค้างเพิ่มมากขึ้น ประสิทธิภาพในการจัดการคุณภาพกำไรจึงลดลง

Alsayegh et al. (2020) ศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูล ESG ต่อผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม (EES) ในกลุ่มบริษัทในเอเชีย โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ ตรวจสอบผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูล ESG ต่อผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม (EES) ในกลุ่มบริษัทในเอเชีย ว่ามีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของการเปิดเผยข้อมูล ESG หรือไม่และอย่างไร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในประเทศในเอเชียตั้งแต่ปี 2548 ถึง 2560 จำนวน 1,244 ตัวอย่าง ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ (ECN) ประสิทธิภาพทางสังคม (SOC) ประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม (ENV) ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเผยข้อมูล ESG จะเป็นโครงสร้างที่เสริมความแข็งแกร่งให้กับองค์กร และทำให้มีผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน (EES) ของบริษัทต่างๆ ในเอเชีย เกิดความโปร่งใสและมีคุณภาพสูง นอกจากนี้ข้อมูล ESG ของบริษัทยังช่วยส่งเสริมโอกาสที่ดีขึ้นในการเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจึงนำไปสู่ประสิทธิภาพของบริษัทที่สูงขึ้นสอดคล้องกับทฤษฎีการจัดการที่มุ่งเน้นผู้มีส่วนได้

ส่วนเสีย ซึ่งจำเป็นต้องมีความสมดุลที่เหมาะสมของผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนขององค์กร ผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมและสังคม (EES) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อปกป้องและจรรโลงสังคม รวมถึงสิ่งแวดล้อมสำหรับคนรุ่นต่อไป ผลการศึกษายังระบุอีกว่าความรับผิดชอบต่อที่ขึ้นและความโปร่งใสในการเปิดเผยการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมและกลยุทธ์ทางสังคมภายในระบบการกำกับดูแลกิจการที่มีประสิทธิผลในองค์กรจะไม่ขัดแย้งกับการแสวงหาเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมหรือการแสวงหาผลกำไรทางเศรษฐกิจ และยังทำให้เกิดข้อได้เปรียบในการแข่งขันของบริษัทที่รับผิดชอบต่อ ESG รวมถึงประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นและความสามารถในการแข่งขัน ลดต้นทุนการดำเนินงานและความเสี่ยงทางการเงินและเพิ่มชื่อเสียงขององค์กร และยังส่งผลถึงความไว้วางใจของผู้บริโภคเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนขององค์กรอีกด้วย

Velte (2020) ศึกษาประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมในส่วนของประสิทธิภาพคาร์บอนกับการจัดการคุณภาพกำไร: หลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับเมืองหลวงของยุโรป โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมในส่วนของประสิทธิภาพคาร์บอนกับการจัดการคุณภาพกำไร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัท 600 แห่งจาก 17 ประเทศในยุโรป ซึ่งทั้งหมดอยู่ในดัชนีตลาดหุ้น STOXX Europe 600 สำหรับปีการเงิน 2014 –2018 รวม 1,509 ตัวอย่าง ตัวแปรอิสระ คือ ประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมและคาร์บอน ตัวแปรตาม คือ การจัดการกำไรที่แท้จริง (REM) ซึ่งประกอบด้วย ระดับการทำงานที่ผิดปกติของกระแสเงินสด ต้นทุนการผลิตที่ผิดปกติ และค่าใช้จ่ายในการตัดสินใจที่ผิดปกติ ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม (คาร์บอน) จะช่วยเพิ่ม REM ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากกิจการมีประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการมลพิษโดยตรง และทำให้ REM เพิ่มขึ้น ส่งผลให้การจัดการคุณภาพกำไรเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากหากบริษัทมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี ก็จะเป็นผลดีต่อผู้มีส่วนได้เสีย หรือนักลงทุน และยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ให้บริษัทเองอีกด้วย ย่อมนำมาถึงประสิทธิภาพของบริษัท และส่งผลไปยังคุณภาพกำไรของบริษัท

Zhang et al. (2020) ศึกษาการตอบโต้ระหว่าง ESG และนวัตกรรมสีเขียวที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการจากมุมมองของการเปิดเผยข้อมูล โดยวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ เพื่อศึกษาการตอบโต้ผลกระทบของ ESG ว่าส่งผลต่อมูลค่ากิจการหรือไม่อย่างไร กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้และเซินเจิ้นระหว่างปี 2555 ถึง 2561 ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ตัวแปรตามคือ มูลค่ากิจการ ผลการศึกษพบว่า นวัตกรรมสีเขียวมีบทบาทที่แข็งแกร่งขึ้นในการส่งเสริมบริษัทระดับกลางและระดับสูงกับมูลค่ากิจการ แต่ในแง่ของการเปิดเผยข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมสามารถส่งเสริมบริษัทระดับล่างได้อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามกลับพลผลกระทบเชิงลบด้านการเปิดเผยข้อมูลบรรษัทภิบาล นั้นหมายถึงการที่บริษัทที่มีความแข็งแกร่งขึ้นอาจจะส่งผลให้มีการละเลยด้านกำกับดูแลกิจการที่ดีได้

2.5 สมมติฐานการศึกษา

2.5.1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพกำไร

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต งานส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพกำไร (ชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562; Barri Litt, 2014; Ellen et al., 2018; Maha et al., 2020; Patrick Velte, 2020; Yiwei et al., 2018; Brecht et al. 2018; Lo and Kwan. 2017) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมนั้นจะส่งผลให้คุณภาพกำไรของกิจการดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในมุมมองด้านบัญชี มุมมองด้านตลาดทุน และมุมมองของหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งสนับสนุนทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย เพราะในมุมมองของกิจการนั้นจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย โดยผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้นสามารถที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของกิจการ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหนี้ผู้ซึ่งควบคุมทรัพยากรของกิจการ ในการที่จะได้มาเพื่อให้กิจการมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผู้จำหน่ายหรือลูกค้าซึ่งกิจการได้มาและขายไปซึ่งสินค้าและบริการ รวมถึงหน่วยงานทางกฎหมายซึ่งอาจกำหนดข้อบังคับที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของกิจการได้ ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายนั้นย่อมที่จะมีความสำคัญต่อกิจการไม่เหมือนกัน และส่งผลกระทบต่อกิจการในรูปแบบที่แตกต่างกัน ดังนั้นกิจการจึงไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มได้ เพราะถ้าหากกิจการเห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีความสำคัญก็จะตอบสนองความต้องการก่อนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มนั้นก่อน หนทางหนึ่งที่จะตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างครอบคลุมคือการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพื่อจะบอกกล่าวถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียว่าการดำเนินงานของบริษัทคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมเสมอ แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบและความโปร่งใส ไม่ทำให้เกิดความขัดแย้งกับการแสวงหาผลประโยชน์หรือเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมหรือการแสวงหาผลกำไรทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม Patrick, V. (2019). กลับพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพกำไร เหตุผล คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ย่อมทำให้กิจการมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นหนทางที่ทำให้กิจการอาจจะมีการตกแต่งค่าใช้จ่าย เพื่อลดกำไร หลีกเลี่ยงการเสียภาษี ส่งผลให้คุณภาพกำไรของกิจการลดลง และงบการเงินของกิจการบิดเบือนความจริงไป นอกจากนี้ผลการศึกษาของ (กัลย์สุดา แหวนทองคำ, 2563; ภัทสิริ ทรสงคราม, 2560) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทนั้นจะมีคุณภาพและประโยชน์มากเพียงใด จึงทำให้ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียไม่มีความสนใจลงทุน และนอกจากนี้คุณภาพการเปิดเผยข้อมูล ก็ไม่ได้สะท้อนถึงผลการดำเนินงานของบริษัท หรือแม้แต่ผลตอบแทน และกำไรของบริษัท นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียจึงไม่สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ได้ในแง่ของการลงทุน ดังนั้นการศึกษาคั้งนี้จึงมีการกำหนดสมมติฐานการศึกษา คือ

H1. การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร

2.5.2 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและคุณภาพกำไร

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต งานส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและคุณภาพกำไร (ชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562; ภัณทิรา

มณีไพรัตน์, 2652; ศิริพร มาลัยเป็ย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์, 2561; Ellen et al., 2018; Hong and Andersen, 2011; Maha et al., 2020; Mayang and Noorlailie, 2018; Yiwei et al., 2018; Brecht et al., 2018; Lo and Kwan., 2017) เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม สนับสนุน ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียที่กิจการจะได้รับอิทธิพลจากกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสียที่แตกต่างกันในสังคม ซึ่งจะ รายงานกิจกรรมผ่านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยที่กิจการจ่ายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม แสดงถึงความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อ ว่ากิจการนั้นได้ดำเนินกิจการ ด้วยความเป็นธรรม มีการต่อต้านการทุจริต เคารพสิทธิมนุษยชน รวมถึงมีการพัฒนาชุมชนและสังคม เพื่อให้บรรลุสิ่งที่สังคมคาดหวังเพื่อแสดงว่ากิจการจะรายงานกำไรที่มีคุณภาพมากขึ้นโดยลดการตกแต่ง กำไร อย่างไรก็ตาม (Patrick Velte, 2019; Bo et al., 2013) กลับพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่าง การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและคุณภาพกำไร เหตุผล คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมอาจเป็นแนวทาง ในการทำให้กิจการนำผลประโยชน์ไปใช้ในทางที่ผิด เพื่อเป็นการตกแต่ง หรือปกปิดคุณภาพกำไรที่ไม่ดี ของกิจการเอง ซึ่งส่งผลกระทบต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียในการรับรู้ข้อมูลที่บิดเบือนความจริง ทำให้ คุณภาพกำไรที่แท้จริงของกิจการลดลง นอกจากนี้ผลการศึกษาของ (กัลย์สุดา แหวนทองคำ, 2563; ภัทสิริ ศรสงคราม, 2560) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว เนื่องจากกิจการที่มีการเปิดเผย ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ไม่มีผลต่อมูลค่ากิจการในปัจจุบัน เนื่องจากการที่บริษัทได้รับการจัด อันดับหรือได้รับรางวัลนั้นอาจส่งผลต่อมูลค่าของกิจการในอนาคต ดังนั้น จึงทำให้การเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรดังนั้นการศึกษาคั้งนี้จึงมีการกำหนด สมมติฐานการศึกษา คือ

H2. การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร

2.5.3 การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลและคุณภาพกำไร

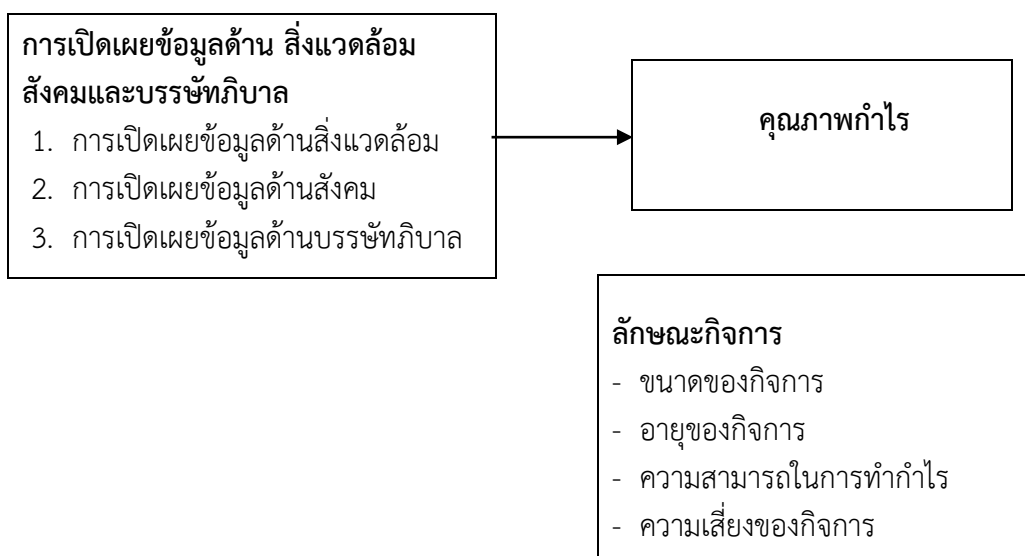
จากการศึกษางานวิจัยในอดีต งานส่วนใหญ่พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลและคุณภาพกำไร (ชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562; ทอฝัน และคณะ, 2562; Chong et al., 2002; Ellen et al., 2018; Maha et al., 2020; Mayang and Noorlailie, 2018; Yiwei et al., 2018; Brecht et al. 2018; Lo and Kwan. 2017) เนื่องจากปัจจุบันหลักบรรษัทภิบาลนั้นมีความสำคัญต่อธุรกิจอย่างมาก เพราะการดำเนินงานของกิจการ มีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียหลายกลุ่ม ดังนั้นถ้าหากกิจการขาดหลักบรรษัทภิบาลแล้วจะส่งผลให้ ธุรกิจเกิดความเสียหาย และมีผลกระทบวงกว้างต่อผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและ สังคมโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ควรปฏิบัติตามหลักบรรษัทภิบาล ให้มากที่สุด และกิจการก็ควรมีการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียรับรู้ เพราะจะ แสดงให้เห็นถึงสิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน รวมถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย การเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อในการดำเนินงานของคณะกรรมการ และแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจต่อผู้ลงทุน ผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้นจึงช่วยให้คณะกรรมการมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ รักษาผลประโยชน์ของกิจการและผู้ถือหุ้นอย่างเต็มที่ อีกทั้งยังช่วยให้กิจการมีการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน อย่างมีคุณภาพ โปร่งใส และเพียงพอ ส่งผลถึงคุณภาพกำไรที่ดีของกิจการ อย่างไรก็ตาม (ธันยกร

จันทรสาส์น, 2559; Bo et al., 2013; Patrick, 2019;) กลับพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลและคุณภาพกำไร เหตุผล คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลจะทำให้สัดส่วนหุ้นที่ถือโดยผู้บริหารและคณะกรรมการกิจการเพิ่มขึ้น อาจทำให้คุณภาพของกำไรนั้นลดลง นั่นหมายความว่าผู้บริหารมีสัดส่วนการถือหุ้นที่เพิ่มขึ้นในระดับที่สามารถออกเสียงได้ ส่งผลต่อความต้องการใช้รายการคงค้างที่เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างรายการบันทึกบัญชีที่อยู่ในดุลพินิจของฝ่ายบริหารเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารของกิจการสามารถเลือกใช้นโยบายทางบัญชีเพื่อจัดการกำไรของกิจการได้ เมื่อผู้บริหารและคณะกรรมการมีสัดส่วนการถือหุ้นที่เพิ่มมากขึ้นในระดับหนึ่งจนมีสิทธิในการออกเสียงมากขึ้นแล้ว ผู้บริหารและคณะกรรมการจะมีแนวโน้มที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ของกิจการเอง การเพิ่มสัดส่วนของหุ้นที่ถือโดยผู้บริหารเป็นการเพิ่มสิทธิในการออกเสียงไปด้วย ซึ่งจะทำให้การเลิกจ้างผู้บริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพนั้นทำได้ยากขึ้น ทั้งนี้ วิธีการเพิ่มส่วนของหุ้นที่ถือโดยผู้บริหารจะเป็นการจูงใจให้ผู้บริหารมุ่งเน้นไปยังผลตอบแทนระยะสั้นแทนที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่กิจการจะได้รับในระยะยาว ทั้งนี้ผู้บริหารอาจเลือกวิธีการทางบัญชีในการปรับแต่งตัวเลขในงบการเงิน เพื่อให้ผลการดำเนินงานของกิจการออกมาในระดับที่เป็นผลประโยชน์แก่ตนเอง ซึ่งเป็นผลทำให้รายงานการเงินมีคุณภาพลดลง ส่งผลไปยังคุณภาพกำไรที่ลดลงด้วย นอกจากนี้ผลการศึกษาของภัสสิริ ศรสงคราม. (2560) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล เป็นเพียงองค์ประกอบย่อยส่วนหนึ่งที่ และได้มีกฎหมายบังคับให้บริษัทเปิดเผยข้อมูล ทำให้สามารถเกิดความคิดต่อนักลงทุนและต่อผู้มีส่วนได้เสียได้ว่า บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลเพียงเพราะทำตามข้อกำหนดกฎหมายบังคับ อาจจะเป็นเพียงการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่บริษัทโดยบิดเบือนความจริง ดังนั้นนักลงทุนหรือผู้มีส่วนได้เสียอาจจะมุ่งเน้นไปที่อย่างอื่นที่สื่อความหมายอย่างชัดเจนว่าคุณภาพกำไรของบริษัทมีมากหรือน้อยเพียงใดมากกว่า ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงมีการกำหนดสมมติฐานการศึกษา คือ

H3. การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร

2.6 กรอบแนวคิดงานวิจัย

การศึกษานี้ได้ศึกษาถึงเนื้อหา และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลในรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ระหว่างปี พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563 โดยศึกษาข้อมูลหตุยภูมิจากรายงานประจำปี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา
- 3.5 กรอบระยะเวลาการศึกษาวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทั้งหมด 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย (1) เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (2) สินค้าอุปโภคบริโภค (3) ธุรกิจการเงิน (4) สินค้าอุตสาหกรรม (5) อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (6) ทรัพยากร (7) บริการ และ (8) เทคโนโลยี ซึ่งมีทั้งหมด 180 บริษัท และยกเว้น บริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟู เข้าข่ายถูกเพิกถอน บริษัทประเภทกองทุน และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคม เนื่องจาก การศึกษาวิจัยในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูล ESG ที่ผ่านมามีทั้งหมดจะมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลไปที่ตลาดใหญ่ (SET) แต่ยังไม่มีการเก็บข้อมูลการเปิดเผย ESG ในตลาด เอ็ม เอ ไอ (mai) นอกจากนี้ประชากรที่ใช้ ศึกษาอยู่ในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2559-2563 อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นประชากรในการศึกษา คือ 120 บริษัท

ตาราง 3.1 ตารางสรุปประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับ	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวน	
		ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
1	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	7	5.83
2	สินค้าอุปโภคบริโภค	9	7.50
3	ธุรกิจการเงิน	7	5.83
4	สินค้าอุตสาหกรรม	28	23.33
5	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	14	11.67
6	ทรัพยากร	11	9.17
7	บริการ	36	30.00
8	เทคโนโลยี	8	6.67
	รวม	120	100

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทั้งหมด เนื่องจากข้อมูลจากรายงานประจำปีเป็นข้อมูลที่นำเสนอภาพรวมของบริษัทและแสดงออกมาทั้งในรูปแบบที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน (สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย, 2561) และยังสามารถเข้าถึงได้ง่าย ข้อมูลมีความครบถ้วน น่าเชื่อถือ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลที่เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญระหว่างธุรกิจกับผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียให้ผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียทุกๆ ฝ่ายสามารถใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจในเรื่องที่ตนเองสนใจได้ โดยการศึกษาครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จนถึงปี พ.ศ. 2563 ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้มีการริเริ่มให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีการเปิดเผยข้อมูล ESG ในปี พ.ศ. 2558 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) ซึ่งในปีเริ่มต้นของการเปิดเผยข้อมูล ESG นั้น ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนหรือเพียงพอตามกฎหมายบังคับ หรือตามที่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียต้องการ ทางผู้วิจัยจึงเห็นว่าปี พ.ศ. 2559 ซึ่งถือเป็นปีที่ 2 ของการบังคับให้มีการเปิดเผยข้อมูล ESG จนถึงปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีงบการเงินปัจจุบันนั้น ข้อมูลย่อมมีความครบถ้วนและเพียงพอต่อความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียมากที่สุด

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบเก็บข้อมูลที่ได้ประยุกต์จากงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง (ชลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562; ภัสสิริ ศรสงคราม, 2560; Yu et al., 2018; Li et al., 2018) ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ จำนวน 3 ตัวแปร ตัวแปรตาม จำนวน 1 ตัวแปร และตัวแปรควบคุม จำนวน 4 ตัวแปร และมีการวัดค่าตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ (1) การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ การบริหารจัดการพลังงาน การบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ และการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (2) การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ การปฏิบัติต่อแรงงาน/พนักงาน ความรับผิดชอบต่อลูกค้า และการพัฒนาสังคม/ชุมชน (3) การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ การกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน การบริหารความเสี่ยงด้านความยั่งยืน และนวัตกรรมองค์กร ซึ่งตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร รวม 11 ประเด็น จะวัดค่าตัวแปรโดยการนับจำนวนคำ (Content analysis)

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไร จะวัดค่าตัวแปรโดย The Modified Jones Model ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\frac{TACC_{i,t}}{Asset_{i,t-1}} = a_1 \frac{1}{Asset_{i,t-1}} + a_2 \frac{(REV_{i,t} - REC_{i,t})}{Asset_{i,t-1}} + a_3 \frac{PPE_{i,t}}{Asset_{i,t-1}} + E_{i,t}$$

โดย	$TACC_{i,t}$	=	ยอดคงค้างในปี t ทหารด้วยสินทรัพย์รวมในปี t-1
	$REV_{i,t}$	=	รายได้ในปี t หักรายได้ในปี t-1
	$REC_{i,t}$	=	ลูกหนี้สุทธิในปี t หักลูกหนี้สุทธิในปี t-1
	$PPE_{i,t}$	=	อาคารและอุปกรณ์ในปี t
	$Asset_{i,t-1}$	=	สินทรัพย์รวมในปี t-1
	$E_{i,t}$	=	ยอดคงค้างในปี t
	a_1, a_2, a_3	=	ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ 1, 2, และ 3

ตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงของกิจการ เก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทที่เผยแพร่ใน www.set.or.th

ตาราง 3.2 ตารางแสดงวิธีการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	ชื่อย่อ	การวัดค่าตัวแปร
ตัวแปรตาม:		
1. คุณภาพกำไร	EQ	The Modified Jones Model (Velte, 2019; Bo et al., 2013; Hong and Andersen, 2011; Barri Litt, 2014)
ตัวแปรอิสระ:		
1. การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม	EVM	การนับจำนวนคำ (Content analysis) (ชลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562; Maha et al., 2020; กัลย์สุตา แหวนทองคำ, 2563;)
2. การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม	SOC	การนับจำนวนคำ (Content analysis) (ชลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562; Maha et al., 2020; กัลย์สุตา แหวนทองคำ, 2563;)
3. การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล	GVN	การนับจำนวนคำ (Content analysis) (ชลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562; Maha et al., 2020; กัลย์สุตา แหวนทองคำ, 2563;)
ตัวแปรควบคุม:		
1. ขนาดของกิจการ	SIZE	ค่าลอการิทึมของสินทรัพย์รวม (ชลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562; Hong and Andersen, 2011; Velte, 2019; Maha et al., 2020; Bo et al., 2013; กัลย์สุตา แหวนทองคำ, 2563)
2. อายุของกิจการ	AGE	อายุของกิจการตั้งแต่วันก่อตั้งบริษัท (จำนวนปี) (ชลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562; Maha et al., 2020; Bo et al., 2013; ศิริพร มาลัยเปีย และดารารัตน์ โปธิ์ประจักษ์, 2561)

ตาราง 3.2 ตารางแสดงวิธีการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อย่อ	การวัดค่าตัวแปร
3. ความสามารถในการทำกำไร	PRF	ใช้วิธีการคำนวณอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (กำไรสุทธิ/สินทรัพย์รวม) (Yiwei et al., 2018; Velte, 2019; ชลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562)
4. ความเสี่ยงของกิจการ	LEV	ใช้วิธีการคำนวณอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (หนี้สินรวม/ส่วนของผู้ถือหุ้น) (ทอฝัน และคณะ, 2562; กัลย์สุดา แหวนทองคำ, 2563; Velte, 2021)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บจากรายงานประจำปี สามารถแบ่งข้อมูลเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) ซึ่งการประมวลผลข้อมูลจะใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำนวนความถี่ (Frequency) และจำนวนร้อยละ (Percentage) ของขอบเขตและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ.2563

สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) จะใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) เพื่อใช้ในการทดสอบปัญหาความซ้ำซ้อนของตัวแปร (Multi collinearity Problem) ที่ใช้ในการศึกษาก่อนการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ สามารถกำหนดค่าตัวแปรอิสระและเขียนออกในรูปแบบสมการถดถอยเชิงเส้นได้ ดังต่อไปนี้

$$EQ = a + b_1 EVM + b_2 SOC + b_3 GVN + error$$

$$EQ = a + b_1 EVM + b_2 SOC + b_3 GVN + b_4 SIZE + b_5 AGE + b_6 PRF + b_7 LEV + error$$

โดยที่

$$EQ = \text{คุณภาพกำไร}$$

$$EVM = \text{การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม}$$

$$SOC = \text{การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม}$$

$$GVN = \text{การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล}$$

SIZE	=	ขนาดของกิจการ
AGE	=	อายุของกิจการ
PRF	=	ความสามารถในการทำกำไร
LEV	=	ความเสี่ยงของกิจการ
Error	=	ค่าความคลาดเคลื่อน

การทดสอบความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) คือการทดสอบความมั่นคงของข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์บนพิสัยของการประเมินความน่าจะเป็น โดยทั่วไปมักพิจารณาตัวแปรที่มีความสำคัญ เพื่อต้องการประเมินข้อมูลหรือสมมติฐานที่ใช้ว่ามีความคลาดเคลื่อนทำให้มีความแตกต่างไปจากค่าเดิมมากน้อยเพียงใด โดยการประเมินการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์จากการเปลี่ยนค่าของตัวแปรหรือองค์ประกอบในการวิเคราะห์ทีละตัว (Abhasra Parntep, 2557) โดยผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความอ่อนไหว (Sensitivity analysis) จากคุณภาพกำไรที่วัดค่าตัวแปรจาก Modified Jones Model เป็นการวัดค่าตัวแปรจาก ความคงที่ของกำไร (Earning smoothness) และเสถียรภาพของกำไร (Earning persistence) ซึ่งสามารถวัดค่าตัวแปรได้ ดังนี้

ความคงที่ของกำไร (Earning smoothness) โดยวัดจากสัดส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานเทียบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกำไรสุทธิ (รัชดาภรณ์ เสมาศันธุ์, 2558; กิตติมา อัครนุพงศ์, 2562) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{Earnings Smoothness} = \frac{\text{Standard Deviation of Earnings}}{\text{Standard Deviation of Cash Flows}}$$

เสถียรภาพของกำไร (Earning persistence) จะใช้ตัวแบบสมการทดสอบการวัดเสถียรภาพของกำไร โดยพิจารณาความยั่งยืนของกำไรจากค่าความแปรปรวน (α_1) ซึ่งหากค่าความแปรปรวนมีค่าเข้าใกล้ 1 หรือมีค่าเท่า 1 ถือว่าเป็นกำไรที่มีคุณภาพในแง่ของความยั่งยืนสูง แต่หากค่าความแปรปรวนมีค่าเข้าใกล้ 0 จะถือว่าเป็นกำไรที่มีคุณภาพในแง่ของความยั่งยืน (พรชัย กัณฑ์สุข, 2560; กิตติมา อัครนุพงศ์, 2562) โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$NIBE_{i,t} = \alpha_0 + \alpha_1 NIBE_{i,t-1} + \epsilon_{i,t}$$

โดยที่ : $NIBE_i$ คือ รายการกำไรสุทธิก่อนรายการพิเศษต่อหุ้นของบริษัท i ณ เวลา t

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ระหว่างปี พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาเนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ และ 2) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 120 บริษัท โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำนวนความถี่ (Frequency) และจำนวนร้อยละ (Percentage) ของขอบเขตและปริมาณการเปิดเผยข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เพื่อเป็นการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) เพื่อใช้ในการทดสอบปัญหาความซ้ำซ้อนของตัวแปร (Multi collinearity Problem) ที่ใช้ในการศึกษาก่อนการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ซึ่งทางผู้วิจัยได้จัดลำดับในการนำเสนอผลการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

4.2 เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (จำแนกตามรายปี)

4.3 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson Correlation Coefficient ของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

4.4 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

4.5 ทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับเสถียรภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

4.6 ทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับความคงที่ของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

4.7 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

4.1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

จากการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563 จำนวน 120 บริษัท 600 รายงานประจำปี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทั้งหมด 8 อุตสาหกรรม ทั้งนี้ไม่รวม บริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟู เข้าข่ายถูกเพิกถอน บริษัทประเภทกองทุน บริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบทั้ง 5 ปี และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี โดยใช้แบบเก็บข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่ 1 แบบเก็บข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของบริษัท และส่วนที่ 2 แบบเก็บข้อมูลเนื้อหาและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังนี้

ตาราง 4.1 แสดงค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตัวแปร	จำนวน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
คุณภาพกำไร	600	.0036	9.93	2.80	2.15
ด้านสิ่งแวดล้อม	600	24	1656	314	245.50
ด้านสังคม	600	241	3857	1163	495.16
ด้านบรรษัทภิบาล	600	318	9123	2434	972.25
ขนาดของกิจการ	600	7.90	10.12	9.06	.36
อายุของกิจการ	600	1	28	9.58	5.37
ความสามารถในการทำกำไร	600	-1.15	.70	.02	.15
ความเสี่ยงของกิจการ	600	-41.66	125.55	1.36	6.27

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ พบว่าผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในช่วงปี พ.ศ.2559 ถึงปี พ.ศ.2563 จำนวนทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้ ค่าเฉลี่ยของคุณภาพกำไร เท่ากับ 2.80% การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 314 คำ ด้านสังคม เท่ากับ 1163 คำ ด้านบรรษัทภิบาล เท่ากับ 2434 คำ ขนาดของกิจการ เท่ากับ 9.06% อายุของกิจการ เท่ากับ 9.58% ความสามารถในการทำกำไร เท่ากับ .02% และความเสี่ยงของกิจการ เท่ากับ 1.36%

4.2 เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (จำแนกตามรายปี)

จากการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. 2563 จำนวน 120 บริษัท 600 รายงานประจำปี ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ทั้งหมด 8 อุตสาหกรรม จากการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกตามรายปี เพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล สามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังนี้

ตาราง 4.2 แสดงปริมาณค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล จำแนกตามรายปี

การเปิดเผย ข้อมูล	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563	
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
ด้าน สิ่งแวดล้อม	285.81	226.34	314.42	248.13	348.52	248.41	395.76	281.35	439.22	323.67
ด้านสังคม	1311.33	825.12	1446.98	893.99	1525.84	841.46	1675.37	1001.67	1834.28	1101.33
ด้านบรรษัท ภิบาล	2297.88	2639.31	2634.35	1807.61	2862.16	1860.09	3076.33	1897.52	3409.32	2235.46
รวม 3 ด้าน	3895.02	3690.77	4395.75	2949.73	4736.52	2949.96	5147.46	3180.54	5682.82	3660.46

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล จำแนกตามรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม มีการเปิดเผยน้อยที่สุด เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลในด้านนี้จะเป็นการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจทางตลาดหลักทรัพย์ไม่ได้มีการบังคับหรือข้อกำหนดสำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมจึงมีปริมาณในการเปิดเผยน้อยที่สุดใน 3 ด้าน โดยจำนวนค่าในการเปิดเผยปี 2559 มีค่าเฉลี่ย 286 ค่า ปี 2560 มีค่าเฉลี่ย 314 ค่า ปี 2561 มีค่าเฉลี่ย 349 ค่า ปี 2562 มีค่าเฉลี่ย 396 ค่า และปี 2563 มีค่าเฉลี่ย 439 ค่า ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มในการเปิดเผยเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563

การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นอันดับสอง เนื่องจากกิจการให้ความสำคัญและหันมาใส่ใจในการดำเนินธุรกิจของกิจการควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของกิจการเอง โดยการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมจะมีการเปิดเผยรองจากการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล ทั้งนี้เพราะการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมนั้น จะเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อแรงงาน/พนักงาน ความรับผิดชอบต่อลูกค้า/ผู้บริโภค และการพัฒนาสังคม/ชุมชน ซึ่งทำให้ส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของกิจการ ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมจึงมีแนวโน้ม

ในการเปิดเผยเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 ซึ่งในปี 2559 มีค่าเฉลี่ย 1311 คำ ปี 2560 มีค่าเฉลี่ย 1447 คำ ปี 2561 มีค่าเฉลี่ย 1526 คำ ปี 2562 มีค่าเฉลี่ย 1675 คำ และปี 2563 มีค่าเฉลี่ย 1834 คำ

การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล มีการเปิดเผยปริมาณมากที่สุดใน 3 ด้าน เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลนั้น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีข้อกำหนดหรือบังคับให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทำการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ดังนั้นจึงทำให้กิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลมากที่สุด และมีแนวโน้มสำหรับปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 ซึ่งในปี 2559 มีค่าเฉลี่ย 2298 คำ ปี 2560 มีค่าเฉลี่ย 2634 คำ ปี 2561 มีค่าเฉลี่ย 2862 คำ ปี 2562 มีค่าเฉลี่ย 3076 คำ และปี 2563 มีค่าเฉลี่ย 3409 คำ

4.3 ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson Correlation Coefficient ของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล กับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบตัวแปรการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร รวมทั้งตัวแปรควบคุม ซึ่งมีขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงของกิจการ เพื่อเป็นการทดสอบว่าแต่ละตัวแปรมีความสอดคล้องและเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ ซึ่งถ้าหากมีตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันจะทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนของตัวแปร ส่งผลให้การวิเคราะห์ข้อมูลเกิดความผิดพลาดได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ดังกล่าว แสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าสหสัมพันธ์ (Pearson Correlation)

ตัวแปร		คุณภาพ กำไร	ด้าน สิ่งแวดล้อม	ด้าน สังคม	ด้านบรรษัท ภิบาล	ขนาดของ กิจการ	อายุของ กิจการ	ความสามารถ ในการทำกำไร	ความเสี่ยง ของกิจการ
คุณภาพกำไร	Pearson Correlation	1	.087*	-.028	.150**	-.019	.009	.040	-.011
	Sig. (2-tailed)		.033	.493	.000	.645	.817	.327	.787
ด้านสิ่งแวดล้อม	Pearson Correlation		1	.653**	.472**	.130**	-.040	-.059	.007
	Sig. (2-tailed)			.000	.000	.001	.330	.152	.870
ด้านสังคม	Pearson Correlation			1	.452**	.034	-.099*	.003	.068
	Sig. (2-tailed)				.000	.402	.015	.945	.095
ด้านบรรษัทภิบาล	Pearson Correlation				1	.015	-.047	-.003	.058
	Sig. (2-tailed)					.707	.247	.932	.156
ขนาดของกิจการ	Pearson Correlation					1	.097*	.102*	-.023
	Sig. (2-tailed)						.018	.013	.572
อายุของกิจการ	Pearson Correlation						1	-.073	.023
	Sig. (2-tailed)							.073	.582
ความสามารถในการทำกำไร	Pearson Correlation							1	-.067
	Sig. (2-tailed)								.101
ความเสี่ยงของกิจการ	Pearson Correlation								1
	Sig. (2-tailed)								

** พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ * พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.3 แสดงการทดสอบหาค่าสหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร รวมทั้งตัวแปรควบคุม 4 ตัวแปร คือขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสียงของกิจการ พบว่าตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งมีค่า Pearson Correlation น้อยกว่า 0.750 ทุกตัวแปร ดังนั้นสรุปได้ว่าตัวแปรแต่ละตัวมีอิสระต่อกันและสามารถนำไปวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ได้โดยไม่เกิดข้อผิดพลาด

4.4 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

สมการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร

$$\text{Model 1 : EQ} = a + b_1 \text{ EVM} + b_2 \text{ SOC} + b_3 \text{ GVN} + \text{error}$$

$$\text{Model 2 : EQ} = a + b_1 \text{ EVM} + b_2 \text{ SOC} + b_3 \text{ GVN} + b_4 \text{ SIZE} + b_5 \text{ AGE} + b_6 \text{ PRF} + b_7 \text{ LEV} + \text{error}$$

โดยที่	EQ	=	คุณภาพกำไร
	EVM	=	การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม
	SOC	=	การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม
	GVN	=	การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล
	SIZE	=	ขนาดของกิจการ
	AGE	=	อายุของกิจการ
	PRF	=	ความสามารถในการทำกำไร
	LEV	=	ความเสียงของกิจการ
	Error	=	ค่าความคลาดเคลื่อน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูล ด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างตัวแปรต้น คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล กับตัวแปรตามคือ คุณภาพกำไร รวมถึงตัวแปรควบคุม คือขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสียงของกิจการ แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ ดังตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบริษัท ภิบาลกับคุณภาพกำไร โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ

ตัวแปร	Model 1		Model 2	
	B	t (sig.)	B	t (sig.)
ค่าคงที่	2.780	2.030**	4.424	1.716**
ด้านสิ่งแวดล้อม	1.029	2.733*	1.102	2.888*
ด้านสังคม	-1.952	-4.148**	-1.997	-4.214**
ด้านบริษัทภิบาล	1.063	2.815**	1.063	2.806**
ขนาดของกิจการ	-	-	-1.190	-1.773
อายุของกิจการ	-	-	.003	.201
ความสามารถในการทำกำไร	-	-	.837	1.419
ความเสี่ยงของกิจการ	-	-	-.001	-.059
R Square	.043		.047	
F-Value (sig)	7.525**		3.560**	
N	600		600	

** พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ * พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า Model 1 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบริษัทภิบาล ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไร ที่วัดค่าตัวแปรโดย The Modified Jones Model ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับคุณภาพกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .006 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 1.029 พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมกับคุณภาพกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .000 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ -1.952 และพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านบริษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .000 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ 1.063 ทั้งนี้ค่า F-Value เท่ากับ 7.525 และค่า R Square เท่ากับ .043

Model 2 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบริษัทภิบาล ตัวแปรตาม คือ คุณภาพกำไร ที่วัดค่าตัวแปรโดย The Modified Jones Model และตัวแปรควบคุมคือ ขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงของกิจการ ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับคุณภาพกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .006 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ 1.102 พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมกับคุณภาพกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .000 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่

แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ -1.997 และพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .000 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ 1.063 ทั้งนี้ค่า F-Value เท่ากับ 4.176 และค่า R Square เท่ากับ .047 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ของตัวแปรควบคุมทั้ง 4 ตัวแปรกับคุณภาพกำไร แต่จะเห็นได้ว่าการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม เมื่อมีการเพิ่มตัวแปรควบคุมเข้าไป จะทำให้ค่า R Square เพิ่มขึ้นจาก .043 เป็น .047

4.5 ทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับเสถียรภาพของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ภายหลังจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ผู้วิจัยจะทำการทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับเสถียรภาพของกำไร แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ ดังตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับเสถียรภาพของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ตัวแปร	Alternative model (Sensitivity analysis)			
	Earning persistence			
	Model 1		Model 2	
	B	t (sig.)	B	t (sig.)
ค่าคงที่	7.841	149.658**	2.407	4.049**
ด้านสิ่งแวดล้อม	2.124	2.338*	1.957	1.265
ด้านสังคม	-8.519	-2.397**	-7.249	-2.183**
ด้านบรรษัทภิบาล	-4.751	-.315	-1.999	-.143
ขนาดของกิจการ	-	-	.595	9.012**
อายุของกิจการ	-	-	.005	1.236
ความสามารถในการทำกำไร	-	-	-.174	-1.103
ความเสี่ยงของกิจการ	-	-	.016	4.236**
R Square	.012		.160	
F-Value (sig)	2.433		16.056**	
N	600		600	

** พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ * พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.5 การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับเสถียรภาพของกำไร พบว่า Model 1 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ตัวแปรตาม คือ เสถียรภาพของกำไร โดยใช้ตัวแบบสมการทดสอบการวัดเสถียรภาพของกำไร โดยพิจารณาความยั่งยืนของกำไรจากค่าความแปรปรวน ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับเสถียรภาพของกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .020 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ 2.124 ค่า F-Value เท่ากับ 2.433 และค่า R Square เท่ากับ .012 พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมกับเสถียรภาพของกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .017 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ -8.519 ค่า F-Value เท่ากับ 2.433 และค่า R Square เท่ากับ .012 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลกับเสถียรภาพของกำไร

Model 2 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ตัวแปรตาม คือ เสถียรภาพของกำไร โดยใช้ตัวแบบสมการทดสอบการวัดเสถียรภาพของกำไร โดยพิจารณาความยั่งยืนของกำไรจากค่าความแปรปรวน และตัวแปรควบคุมคือ ขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงของกิจการ ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดของกิจการ และความเสี่ยงของกิจการกับเสถียรภาพของกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .000 และ .000 ตามลำดับ โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ .595 และ .061 ตามลำดับ ค่า F-Value เท่ากับ 16.056 และค่า R Square เท่ากับ .160 พบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมกับเสถียรภาพของกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .029 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ -7.249 ค่า F-Value เท่ากับ 16.056 และค่า R Square เท่ากับ .160 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมด้านบรรษัทภิบาล อายุของกิจการ และความสามารถในการทำกำไรกับเสถียรภาพของกำไร

4.6 ทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพัทธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับความคงที่ของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

นอกจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ และการทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพัทธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับเสถียรภาพของกำไรแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพัทธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับความคงที่ของกำไร ซึ่งแสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ดังตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับความคงที่ของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ตัวแปร	Alternative model (Sensitivity analysis)			
	Earning smoothness			
	Model 1		Model 2	
	B	t (sig.)	B	t (sig.)
ค่าคงที่	.702	1.084	-.492	-.062
ด้านสิ่งแวดล้อม	-.005	-2.980**	-.005	-2.951**
ด้านสังคม	.000	1.048	.000	.974
ด้านบรรษัทภิบาล	.000	.959	.000	.949
ขนาดของกิจการ	-	-	.194	.219
อายุของกิจการ	-	-	-.052	-.887
ความสามารถในการทำกำไร	-	-	-1.211	-.572
ความเสี่ยงของกิจการ	-	-	.014	.279
R Square	.016		.017	
F-Value (sig)	3.154*		1.506	
N	600		600	

** พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ * พบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.6 การทดสอบความอ่อนไหวของความสัมพันธระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับความคงที่ของกำไร พบว่า Model 1 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ตัวแปรตาม คือ ความคงที่ของกำไร โดยวัดจากสัดส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานเทียบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกำไรสุทธิ ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับความคงที่ของกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .003 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพลของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม เท่ากับ -.005 ค่า F-Value เท่ากับ 3.154 และค่า R Square เท่ากับ .016 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม และด้านบรรษัทภิบาลกับความคงที่ของกำไร

Model 2 เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ตัวแปรตาม คือ ความคงที่ของกำไร โดยวัดจากสัดส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกระแสเงินสดสุทธิจากการดำเนินงานเทียบกับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกำไรสุทธิ และตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงของกิจการ ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับความคงที่ของกำไร ที่ระดับนัยสำคัญ .003 โดยค่า B หรือค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย ที่แสดงถึงขนาดของอิทธิพล

ของตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมเท่ากับ $.005$ ค่า F-Value เท่ากับ 1.506 และค่า R Square เท่ากับ $.017$ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ด้านบรรษัทภิบาล ขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงของกิจการกับความคงที่ของกำไร

4.7 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษา “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับความคงที่ของกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ” ระหว่างปี พ.ศ.2559 – 2563 โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้คือ ศึกษาเนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จากการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยได้ทดสอบตามสมมติฐาน 3 ข้อ โดยสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานตามตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

	สมมติฐานการศึกษา	ผลลัพธ์
H1	การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร	ปฏิเสธ
H2	การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร	ยอมรับ
H3	การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร	ปฏิเสธ

จากตารางที่ 4.7 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา จำนวน 3 สมมติฐาน ดังนี้

1. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมกับคุณภาพกำไร พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร อย่างมีนัยสำคัญที่ $.006$ จึงปฏิเสธสมมติฐาน
2. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมกับคุณภาพกำไร พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร อย่างมีนัยสำคัญที่ $.000$ จึงยอมรับสมมติฐาน
3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร อย่างมีนัยสำคัญที่ $.000$ จึงปฏิเสธสมมติฐาน

บทที่ 5

บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ และเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ โดยมีคำถามวิจัยและสมมติฐานในการวิจัยที่ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัย รวมถึงข้อเสนอแนะถึงแนวทางในการทำวิจัยต่อไปในอนาคต

งานวิจัยนี้ศึกษาตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านบรรษัทภิบาล ว่ามีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรหรือไม่ โดยมีตัวแปรควบคุมอีก 4 ตัวแปร ได้แก่ ขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงของกิจการ

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ จำนวน 120 บริษัท ประกอบด้วย 8 อุตสาหกรรม ซึ่งบริษัทที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาต้องอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2559 - 2563 อย่างต่อเนื่อง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี ทั้งนี้ยกเว้นบริษัทที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟู เข้าข่ายถูกเพิกถอน บริษัทประเภทกองทุน และบริษัทที่วันสิ้นรอบไม่ตรงกับวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี

จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ และยังมีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson Correlation Coefficient เพื่อเป็นการทดสอบว่าแต่ละตัวแปรไม่มีความสอดคล้องและเป็นอิสระต่อกัน จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งในการศึกษานี้มีประเด็นในการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

- 5.1 บทสรุป และอภิปรายผลการศึกษา
- 5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา
- 5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

5.1 บทสรุป และอภิปรายผลการศึกษา

บทสรุป และอภิปรายผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

1. เนื้อหาและปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบริษัท กบิลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษา การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 พบว่ามีจำนวนคำเฉลี่ย 357 คำ แต่หากจำแนกในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 จะพบว่ามีจำนวนคำเฉลี่ย 285.81 314.42 348.52 395.76 และ 439.22 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมนั้นมีแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 แสดงให้เห็นว่ากิจการให้ความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคำเฉลี่ยแล้วมีปริมาณในการเปิดเผยข้อมูลน้อยที่สุด จากทั้ง 3 ด้าน อาจเป็นเพราะว่าทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ไม่ได้มีข้อกำหนดหรือบังคับว่าจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลในด้านนี้ แต่จะเป็นการให้มีการเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจของกิจการเอง ทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลในด้านสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเนื่องจากบางกิจการยังไม่ได้ให้ความใส่ใจหรือความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อมมากนัก หรืออาจเป็นเพราะการดำเนินธุรกิจของกิจการไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือหากมีผลกระทบก็น้อยที่สุด อีกทั้งอาจเป็นผลกระทบที่อาจจะระบุเป็นตัวเลขได้ยาก อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ มีแนวโน้มการเปิดเผยที่มากขึ้น อันเนื่องมาจากมีการส่งเสริมองค์กร มีการผลักดันทุกภาคส่วนให้หันมาเห็นถึงความสำคัญในด้านนี้ ว่าการบริหารจัดการที่ใส่ใจด้านผลกำไร ควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อม จะส่งผลถึงความสำเร็จของกิจการ และเป็นการสะท้อนการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการอีกด้วย

การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม

จากการศึกษา การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 พบว่ามีจำนวนคำเฉลี่ย 1599 คำ แต่หากจำแนกในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 จะพบว่ามีจำนวนคำเฉลี่ย 1311.33 1446.98 1525.84 1675.37 และ 1834.28 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมนั้นมีแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 เนื่องจากทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2563) ได้มีการกำหนดว่านับตั้งแต่ปี 2557 หัวข้อเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นหัวข้อที่ถูกระบุว่าให้กิจการต้องมีการทำรายงานในเอกสารเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะ ซึ่งจะมีทางเลือกสำหรับการเปิดเผยให้กิจการ 3 ทางเลือก คือ 1) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) 2) รายงานที่ทางกิจการทำแยกเล่ม และ 3) เปิดเผยข้อมูลรวมกับการดำเนินงานในด้านอื่นๆ ของกิจการ ดังนั้นจึงทำให้กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จึงส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลในด้านนี้มีปริมาณการเปิดเผยมากเป็นอันดับสอง นอกจากนี้เนื้อหาในการเปิดเผยยังเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลซึ่งล้วนแล้วมีความสำคัญต่อองค์กรทั้งสิ้น (พนักงาน ผู้บริโภค/ลูกค้า ชุมชน/สังคม) ทำให้กิจการจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย สอดคล้องกับงานวิจัยของภัสสิริ ศรสงคราม (2560) แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติต่อแรงงานด้วยความเป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม จะส่งผลถึงความยั่งยืนของกิจการ เพราะผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนองค์กรเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของกิจการ

การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล

จากการศึกษา การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 พบว่ามีจำนวนค่าเฉลี่ย 2856 ค่า แต่หากจำแนกในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 – 2563 จะพบว่ามีจำนวนค่าเฉลี่ย 2297.88 2634.35 2862.16 3076.33 และ 3409.32 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปริมาณของการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลนั้นมีแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 – 2563 ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลในด้านนี้ จะเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการที่ แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสของการดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยงด้านความยั่งยืนของกิจการ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียและนักลงทุน หรือผู้ที่ใช้ข้อมูลได้นำไปพิจารณาในการตัดสินใจ การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน และนวัตกรรมองค์กร นอกจากนี้การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลมีปริมาณในการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จากทั้ง 3 ด้าน เนื่องจากทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดเนื้อหา สำหรับการเปิดเผยข้อมูล จากเดิมในปี พ.ศ. 2555 ได้มีการกำหนดหัวข้อการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพียง 5 หัวข้อ แต่ในปี พ.ศ.2560 ได้ทำการปรับเปลี่ยนเป็น 8 หัวข้อหลักปฏิบัติ ซึ่งเป็นการเพิ่มประเด็นให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้กิจการได้นำหลักปฏิบัติดังกล่าวไปใช้ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานของกิจการและต้องมีการทำการเปิดเผยในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) หรือรายงานประจำปี (แบบ 56-2) และหากกิจการไม่สามารถปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้ กิจการจะต้องมีการระบุชี้แจงพร้อมทั้งแสดงเหตุผล ดังนั้นจึงส่งผลให้กิจการจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์

2. ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล จะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกิจการ 3 ด้าน 11 ประเด็น ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวนี้ สามารถตอบสนองกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และยังเป็นตัวสื่อสารระหว่างกิจการกับผู้มีส่วนได้เสีย หรือบุคคลอื่น ๆ ที่ต้องการใช้ข้อมูลเพื่อพิจารณาในด้านต่างๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรซึ่งตัวแปรอิสระคือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม และการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาล ตัวแปรตามคือ คุณภาพกำไร นอกจากนี้ในการศึกษายังใช้ตัวแปรควบคุม คือ ขนาดของกิจการ อายุของกิจการ ความสามารถในการทำกำไร และความเสี่ยงของกิจการ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร

จากการศึกษาสมมติฐานที่ 1 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร กล่าวคือ ยิ่งกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้นทำให้มีการจัดการกำไรมากขึ้น ส่งผลทำให้คุณภาพกำไรลดลง เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ย่อมทำให้กิจการมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการพลังงาน การบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการขยะ ของเสีย มลพิษรวมไปถึงการบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก นอกจากนี้ อาจเป็นหนทางที่ทำให้กิจการอาจจะมีการนำค่าใช้จ่ายในส่วนนี้มาปรับแต่งตัวเลขในงบการเงิน เพื่อลด

กำไร ซึ่งอาจเป็นช่องโหว่ในการที่กิจการจะใช้ประโยชน์ส่วนนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ส่งผลให้กำไรในงบการเงินไม่เป็นกำไรที่แท้จริง ดังนั้นจึงทำให้คุณภาพกำไรของกิจการลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Patrick, V. (2019) ที่กล่าวว่าประสิทธิภาพโดยรวมขององค์ประกอบของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม มีผลกระทบต่อการจัดการกำไรตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมนั้น มีผลกระทบอย่างมากต่อรายการคงค้าง เมื่อมีการตรวจสอบการจัดการคุณภาพกำไรพบว่ามีความเชื่อมโยงในทิศทางที่ไม่ดี เพราะอาจมีการนำ ESG ไปใช้ในทางที่ผิด ส่งผลให้มีรายการคงค้างเพิ่มมากขึ้น คุณภาพกำไรของกิจการจึงลดลง

สมมติฐานที่ 2 การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร

จากการศึกษาสมมติฐานที่ 2 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพกำไร กล่าวคือ การที่กิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคม จะทำให้มีการจัดการกำไรน้อยลง ส่งผลให้คุณภาพกำไรเพิ่มขึ้น ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2562); ภัณฑิรา มณีไพรัตน์ (2652); ศิริพร มาลัยเปีย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2561); Ellen et al. (2018); Hong and Andersen (2011); Maha et al. (2020); Mayang and Noorlailie (2018); Yiwei et al. (2018); Brecht et al. (2018); Lo and Kwan. (2017) อันเป็นหลักฐานสนับสนุนว่ากิจการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจะมีการรายงานกำไรที่มีคุณภาพ และเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนำไปพิจารณาเพื่อใช้ในการตัดสินใจของนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ดังนั้นเมื่อมีการจัดการรายการคงค้างลดลงย่อมส่งผลให้กิจการนั้นมีคุณภาพกำไรเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมสนับสนุนทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (ชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2562) ซึ่งกิจการจะรายงานกิจกรรมผ่านการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแสดงถึงความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อกิจการนั้นได้ดำเนินกิจการด้วยความเป็นธรรม มีการต่อต้านการทุจริต เคารพสิทธิมนุษยชน รวมถึงมีการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม เพื่อให้บรรลุสิ่งที่สังคมคาดหวัง และเพื่อแสดงว่ากิจการจะรายงานกำไรที่มีคุณภาพมากขึ้นโดยลดการตกแต่งกำไร และมีการจัดการกำไรตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหารน้อยลง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2562) ที่ว่าบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจะรายงานกำไรที่มีคุณภาพ ผ่านการมีคุณภาพของรายการคงค้าง ส่งผลให้คุณภาพกำไรเพิ่มขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Barri Litt (2014) ที่กล่าวว่านักลงทุนควรใช้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านสังคมมาประกอบการพิจารณาคุณภาพกำไรที่ตีมากขึ้น เพื่อให้ได้ประโยชน์ต่อการลงทุนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Patrick Velte (2020) กล่าวว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมจะช่วยเพิ่มให้กิจการมีการจัดการกำไรที่แท้จริง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากกิจการมีความรับผิดชอบต่อสังคม จะส่งผลให้กิจการมีการจัดการกำไรที่แท้จริงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การจัดการคุณภาพกำไรดีขึ้นด้วย

สมมติฐานที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร

จากการศึกษาสมมติฐานที่ 3 พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพกำไร กล่าวคือ ยิ่งกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลมากขึ้น ทำให้มีการจัด

การกำไรน้อยลง ส่งผลให้คุณภาพกำไรเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่มีข้อกำหนดและถูกบังคับจากตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งกิจการจะต้องทำการเปิดเผยข้อมูลไม่ว่าจะส่งสัญญาณในเชิงบวกหรือเชิงลบแก่ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลด้านบรรษัทภิบาลอาจมีผลกระทบต่อนักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ และยังทำให้ผู้บริหารมีสัดส่วนการถือหุ้นที่เพิ่มขึ้นในระดับที่สามารถออกเสียงได้ และมีแนวโน้มที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ของกิจการ ส่งผลต่อความต้องการใช้รายการคงค้างที่เพิ่มขึ้น เพื่อสร้างรายการบันทึกบัญชีที่อยู่ในดุลพินิจของฝ่ายบริหารเอง ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Patrick, V. (2019) ที่กล่าวว่าประสิทธิภาพโดยรวมและองค์ประกอบของการเปิดเผยข้อมูลบรรษัทภิบาลนั้น มีผลกระทบต่อการจัดการรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งอาจเป็นการนำ ESG ไปใช้ในทางที่ผิด ส่งผลให้การจัดการกำไรที่อยู่ในดุลพินิจของผู้บริหารเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bo et al. (2013) ที่ว่าคุณภาพกำไรนั้นจะลดลงสำหรับกิจการที่มีความเป็นเจ้าของสูง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าบริษัทเหล่านั้นสามารถใช้แนวทางปฏิบัติด้านบรรษัทภิบาลในทางที่ผิดรวมถึงการใช้งานที่ไม่พึงประสงค์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธันยกร จันทรสาส์น (2559) ที่ว่าผู้บริหารอาจเลือกวิธีการทางบัญชีในการปรับแต่งตัวเลขในงบการเงิน เพื่อผลประโยชน์แก่ตนเอง ซึ่งเป็นผลทำให้มีการจัดการกำไรตามดุลพินิจของผู้บริหารเพิ่มขึ้น ส่งผลไปยังคุณภาพกำไรที่ลดลง

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ ผู้วิจัยได้พบประโยชน์จากการศึกษาโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์เชิงทฤษฎีและประโยชน์เชิงการนำไปใช้ ดังนี้

5.2.1 ประโยชน์เชิงทฤษฎี

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory)

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร สามารถทดสอบทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ที่อธิบายว่า ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย นั้นถือว่าเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาแนวคิดและอธิบายถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิด ESG ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่านอกเหนือจากผลประโยชน์แล้ว ผู้บริหารต้องทำในสิ่งที่ถูกต้อง ดูแลและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ด้วย เพราะในการดำเนินกิจการนั้นย่อมมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียหลายฝ่าย ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้มีอิทธิพลและส่งผลต่อความอยู่รอดของกิจการ เพราะอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของกิจการเอง และกิจการไม่สามารถที่จะตอบสนองความต้องการกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างครอบคลุม ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูล ESG จึงเป็นอีกหนทางหนึ่งที่กิจการจะสามารถแสดงให้เห็นว่า กิจการมีความรับผิดชอบต่อ สະท่อนให้เห็นถึงแนวคิดด้านจริยธรรม รวมถึงการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อ สร้างความไว้วางใจ ส่งผลให้ผลประโยชน์การดำเนินงานนำมาใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งจะนำไปสู่คุณภาพกำไรซึ่งเป็นหัวใจหลักของการดำเนินกิจการ

5.2.2 ประโยชน์เชิงการนำไปใช้

1. เพื่อประโยชน์ต่อกิจการในการนำไปเป็นแนวทางในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักลงทุนหรือผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ
2. นักลงทุนหรือผู้มีส่วนได้เสีย สามารถนำข้อมูลของการเปิดเผยข้อมูล ESG ไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกลงทุน
3. ผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ในกลุ่มของลูกค้า คู่ค้า และสังคม สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อเลือกใช้และการตัดสินใจให้กู้ยืม โดยไม่สร้างผลกระทบต่อเสียหายให้แก่ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม
4. ทางตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานกำกับดูแล สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการกำหนดรายการที่ต้องเปิดเผยให้เหมาะสม รวมถึงการเพิ่มเนื้อหาหรือปรับปรุงการกำหนดรายการสำคัญที่หน่วยงานกำกับดูแลจะต้องกำหนดให้เปิดเผยเพื่อประโยชน์สูงสุด

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

1. การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) เพียงอย่างเดียว เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (SET) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)
2. การศึกษาครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ไม่ได้เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)
3. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลจากรายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลที่บริษัทมีการเปิดเผยในแหล่งอื่นๆ เช่น ข่าว นิตยสาร เว็บไซต์ และสื่อต่างๆ เป็นต้น

5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

1. การศึกษาในครั้งต่อไปควรทำการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล จากทั้งบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (SET)
2. การศึกษาในครั้งต่อไปควรทำการเก็บลักษณะการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทว่าบริษัททำการเปิดเผยไปในทิศทางใด
3. การศึกษาในครั้งต่อไปควรทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพของการเปิดเผยข้อมูลจากทั้งบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (SET)

4. การศึกษาครั้งต่อไปอาจทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักลงทุน หรือผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ ที่มีความคิดเห็นต่อความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลกับคุณภาพกำไร เนื่องจากอาจทำให้ทราบถึงแนวความคิดเห็นของนักลงทุน หรือผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ เหล่านี้ ว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลมีผลต่อการตัดสินใจที่จะลงทุนในธุรกิจที่ทำกิจกรรมดังกล่าวนี้ด้วยหรือไม่

บรรณานุกรม

- กัลย์สุตา แหวนทองคำ. (2563). คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*, 9(1), 1-11
- กัลย์สุตา และคณะ. (2563). คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ ราชชมงคลล้านนา*, 8(1), 13-23
- กิตติมา อัครนุพงศ์. (2562). การศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพกำไรในประเทศอาเซียน. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 15(47), 49-77
- ชลลดา เลิฟ และพัชรัตน์ เพชรเชิดชู. (2562). ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล กับคุณภาพกำไร. *สุทธิปริทัศน์*, 33(106), 179-194.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). Corporate Governance Code. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2564, จาก https://www.sec.or.th/TH/Documents/CompanyHandbooksandGuidelines/CGcode2560_th
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2563). ตลาดทุน. สืบค้นเมื่อ 9 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.sec.or.th/TH/Template3/Articles/2563/100863>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). รายชื่อบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. สืบค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2564, จาก https://www.set.or.th/mai/th/company/industry_group_p1.html
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2555). ESG Disclosure. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.setsustainability.com/page/esg-disclosure>
- ทอฝัน คำวงศ์, ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย และदनัย ลิขิตรัตน์เจริญ. (2562). บรรษัทภิบาลและคุณภาพกำไร: หลักฐานเชิงประจักษ์จากตลาดหลักทรัพย์ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*, 15(2), 1-10.
- ธีรพร ทองชะโชค. (2556). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การกำกับดูแลกิจการ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์: การทบทวนวรรณกรรม. *วารสารนักบริหาร*, 33(2), 80-88.
- ฉันทกร จันทรสาส์น. (2559). คุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย ที่มีบรรษัทภิบาลในระดับดีเลิศ: นัยจากรายการคงค้าง. *วารสารนักบริหาร*, 36(2), 51-61.
- นิตยา โยธาจันทร์ และคณะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลรายงานความยั่งยืนกับผลการดำเนินงานบริษัทในกลุ่ม ESG100. *วารสารบรรณศาสตร์*, 13(2), 12-26.
- นิตยา หมั่นการ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรและผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์หลักฐานเชิงประจักษ์ ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หลังวิกฤติการณ์ทางการเงินในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2540*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2556). จับทิศ ‘รายงานความยั่งยืน’ GRI ฉบับ G4 ลดขนาด-โฟกัส จุดสำคัญ. *หนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ*, 36(4534), 48.
- พรชนก ยิ้มพันธ์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพทางการเงินกับผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลของกลุ่มอุตสาหกรรมที่อ่อนไหว (Sensitive Industries) ในกลุ่มสมาชิกสหภาพยุโรป. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ* มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรชัย กัณฑ์สุข. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพงานสอบบัญชีกับการตอบสนองต่อข้อมูลกำไร. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ* มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภคสุนาท จิตมั่นชัยธรรม. (2545). คุณภาพกำไรกับผลตอบแทนหุ้น การศึกษาจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ภณทิรา มณีไพรัตน์. (2562). อิทธิพลระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลตอบแทนผู้ถือหุ้น: กรณีศึกษาบริษัทที่ได้รับการจัดอันดับธุรกิจด้านการพัฒนาความยั่งยืน. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ* มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ภัสสิริ ศรสงคราม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลขององค์กร (ESG) กับมูลค่ากิจการ (Tobin's Q) ในหมวดธุรกิจพลังงานที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ* มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มาลินี สายก้อน และณัฐนันท์ ฐิตียาปราโมทย์. 2560. ผลกระทบความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตที่ได้รับการรับรอง ISO 14001 ในประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 12(2), 78-103.
- รัชดาภรณ์ เสมาชันต์. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการประยุกต์ใช้มาตรฐานการรายงานการเงินและลักษณะคุณภาพกำไร. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 29(92), 21-36.
- วรพรรณ เอื้ออาภรณ์. (2555). DNA CSR แบบไทยๆ ตามกระแสโลก. กรุงเทพฯ: บริษัท เซจ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด.
- ศิริพร มาลัยเปีย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2561). ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าบริษัทอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 10(2), 75-86.
- สุวิสา ไชยสุวรรณ. (2559). ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการต่อคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนหลังวิกฤติการณ์ทางการเงินในเอเชีย. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ* มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สมชาย สุภัทรกุล. 2548. แรงจูงใจในการตกแต่งกำไรเพื่อบรรลุเป้าหมายกำไร TBS on Corporate Governance – การกำกับดูแลกิจการที่ดี. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- Barnea, A., & Rubin, A. (2006). Corporate Social Responsibility as a Conflict between Shareholders. Working paper available at: <https://www.researchgate.net/publication/225392515>
- Barri L. (2014). Environmental initiatives and earnings management. *Managerial Auditing Journal*, 29(1), 76-106
- Bo, B. C., Doowon, L., and Youngkyu, P. (2013). Corporate Social Responsibility, Corporate Governance and Earnings Quality: Evidence from Korea. *Corporate Governance: An International Review*, 21(5), 447-467.
- Brecht, D. V. (2018). Exploring the link between Environmental, Social and Governance (ESG) disclosure and market value of the firm: Evidence from Thai listed companies. *ASEAN Journal of Management & Innovation*, 5(1), 95-106.
- Chong E. B., Qiao L., Joe L., Frank M. S., and Junxi Z. (2002). Corporate Governance and Firm Valuations in China. *Faculty of Business and Economics The University of Hong Kong*, 1-35.
- Dechow, P., Sloan, R. & Sweeney, A.P. (1995). Detecting Earnings Management. *The Accounting Review*, 70(2), 193-225.
- Dechow, P., & Schrand, C., (2004). Earnings Quality. University of Michigan Business School, Wharton School of the University of Pennsylvania. 2004 The Research Foundation of CFA Institute
- Dichev, I., Graham, J., Harvey, C., Rajgopal, S., (2013). Earnings Quality: Evidence from The Field. Goizueta Business School, Emory University, Atlanta, USA . Fuqua School of Business, Duke University, Durham USA National Bureau of Economic Research, Cambridge, USA. *Journal of Accounting and Economics*, 56 (2013) 1-33.
- Ellen P. Y., Christine Q. G., and Bac V. L. (2018). Environmental, social and governance transparency and firm value. *Business Strategy and the Environment*, 27, 987-1004.
- Fen Z., Xiaonan Q., and Lina L. (2020). The Interaction Effect between ESG and Green Innovation and Its Impact on Firm Value from the Perspective of Information Disclosure. *Sustainability*, 12(1866), 1-18.
- Gerge, H. I., Daniela, F., Ramona, P., and Ruxandra, D. V. (2019). The impact of ESG factors on market value of companies from travel and tourism industry. *Technological and Economic Development of Economy*, 25(5), 820-849.
- Hong, Y., and Andersen, M. L. (2011). The relationship between corporate social responsibility and earnings management: An exploratory study. *Journal of Business Ethics*, 104(4), 461-471.

- Lo, K. Y., and Kwan, C. L. (2017). The Effect of Environmental, Social, Governance and Sustainability Initiatives on Stock Value - Examining Market Response to Initiatives Undertaken by Listed Companies: Effect of ESG and Sustainability Initiatives on Stock Value. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 24(6), 606–619.
- Maha, F. A., Rashidah, A. R., and Saeid, H. (2020). Corporate Economic, Environmental, and Social Sustainability Performance Transformation through ESG Disclosure. *Sustainability*, 12(3910), 1-20.
- Maria, M. M., Jose, L. M., and Jesus, R. H. (2019). ESG Performance and Shareholder Value Creation in the Banking Industry: International Differences. *Sustainability*, 11(1404), 1-15.
- Mayang M., and Noorlailie S. (2018). The effect of good corporate governance mechanism and corporate social responsibility on financial performance with earnings management as mediating variable. *Asian Journal of Accounting*, 3(1), 41-60.
- Patrick, V. (2019). The bidirectional relationship between ESG performance and earnings management – empirical evidence from Germany. *Journal of Global Responsibility*, 10(4), 52-61.
- Patrick V. (2020). Environmental performance, carbon performance and earnings management: Empirical evidence for the European capital market. *Corp Soc Responsib Environ Manag*, 28, 42-53
- Schipper, K. & Vincent, L. (2003). EarningsQuality. Accounting Horizons, 17, ProQuest Central.
- Yiwei L., Mengfeng G., Xiuye Z., and Lenny K. (2018). The Impact of Environmental, Social, and Governance Disclosure on Firm Value: The Role of CEO Power. *The British Accounting Review*, 50(1), 60-75.
- Yoon, B., Lee, J., and Byun, R. (2018) . Does ESG Performance Enhance Firm Value? Evidence from Korea. *Sustainability*, 10(10), 3635-3652.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
สรุปบททวนวรรณกรรม

ภาคผนวก ก
สรุปบททวนวรรณกรรม

มิติของ ESG	ทิศทางความสัมพันธ์		
	เชิงบวก	เชิงลบ	ไม่พบความสัมพันธ์
1. ด้านสิ่งแวดล้อม	1. Velte (2019)	1. ชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2562) 2. Barri Litt (2014) 3. Lo and Kwan. (2017) 4. Brecht et al. (2018) 5. Li et al. (2018) 6. Yu et al. (2018) 7. Alsayegh et al. (2020) 8. Velte (2020)	1. กัลย์สุดา แหวนทองคำ (2563) 2. ภััสสิริ ศรสงคราม (2560)
2. ด้านสังคม	1. Choi et al. (2013) 2. Velte (2019)	1. ศิริพร มาลัยเปีย และ ดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2561) 2. ชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2562) 3. ภิญจิรา มณีไพรรัตน์ (2562) 4. Hong and Andersen (2011) 5. Lo and Kwan. (2017) 6. Brecht et al. (2018) 7. Li et al. (2018) 8. Mahrani and Soewarno (2018) 9. Yu et al. (2018) 10. Alsayegh et al. (2020)	1. กัลย์สุดา แหวนทองคำ (2563) 2. ภััสสิริ ศรสงคราม (2560)

มิติของ ESG	ทิศทางความสัมพันธ์		
	เชิงบวก	เชิงลบ	ไม่พบความสัมพันธ์
3. ด้านบรรษัทภิบาล	1. ฉันทกร จันท์สาส์น (2559) 2. Choi et al. (2013) 3. Velte (2019)	1. ชลลดา เลิฟ และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2562) 2. ทอฝัน คำวงศ์ และคณะ (2562) 3. Bai et al. (2002) 4. Yu et al. (2018) 5. Lo and Kwan. (2017) 6. Brecht et al. (2018) 7. Mahrani and Soewarno (2018) 8. Li et al. (2018) 9. Alsayegh et al. (2020)	1. ภััสสิริ ศรสงคราม (2560)

ภาคผนวก ข

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ภาคผนวก ข

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ

ลำดับ	ชื่อย่อหลักทรัพย์	ชื่อเต็มบริษัท/หลักทรัพย์จดทะเบียน
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร		
1	ABICO	บริษัท เอบีโก้ โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)
2	AU	บริษัท ออฟเตอร์ ยู จำกัด (มหาชน)
3	JCKH	บริษัท เจซีเค ฮอสพิทอลลิตี จำกัด (มหาชน)
4	KASET	บริษัท ไทยฮา จำกัด (มหาชน)
5	TACC	บริษัท ที.เอ.ซี. คอนซูเมอร์ จำกัด (มหาชน)
6	TMILL	บริษัท ที เอส ฟลาวมิลล์ จำกัด (มหาชน)
7	XO	บริษัท เอ็กซ์โอดีค ฟู้ด จำกัด (มหาชน)
กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค		
8	BGT	บริษัท บีจีที คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
9	BIZ	บริษัท บิสซิเนสอะไลแมนท์ จำกัด (มหาชน)
10	ECF	บริษัท อีสต์โคสต์เฟอริไนเทค จำกัด (มหาชน)
11	HPT	บริษัท โฮม พอตเทอรี จำกัด (มหาชน)
12	JUBILE	บริษัท ยูบิลลี่ เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)
13	MOONG	บริษัท มุ่งพัฒนา อินเทอร์เน็ตแซนแนล จำกัด (มหาชน)
14	NPK	บริษัท นิวพลัสนิติติง จำกัด (มหาชน)
15	OCEAN	บริษัท โอเชียน คอมเมิร์ซ จำกัด (มหาชน)
16	TM	บริษัท เทคโนโลยีคัล จำกัด (มหาชน)
กลุ่มธุรกิจการเงิน		
17	ACAP	บริษัท เอเชีย แคปปิตอล กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
18	AF	บริษัท ไอร่า แฝคตอริง จำกัด (มหาชน)
19	AIRA	บริษัท ไอร่า แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)
20	ASN	บริษัท เอเอสเอ็น โบรกเกอร์ จำกัด (มหาชน)
21	BROOK	บริษัท บรู๊คเคอร์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
22	GCAP	บริษัท จี แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)
23	SGF	บริษัท เอสจีเอฟ แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)

ลำดับ	ชื่อย่อหลักทรัพย์	ชื่อเต็มบริษัท/หลักทรัพย์จดทะเบียน
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม		
24	2S	บริษัท 2 เอส เมทัล จำกัด (มหาชน)
25	BM	บริษัท บางกอกซีทเมทัล จำกัด (มหาชน)
26	CHOW	บริษัท เซาว์ สตีล อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)
27	CIG	บริษัท ซี.ไอ.กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
28	COLOR	บริษัท สาลี คัลเลอร์ จำกัด (มหาชน)
29	CPR	บริษัท ซีพีอาร์ โกลบ อินดัสเตรียล จำกัด (มหาชน)
30	FPI	บริษัท ฟอรัจูน พาร์ท อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)
31	GTB	บริษัท เจตาแบค จำกัด (มหาชน)
32	KCM	บริษัท เค.ซี.เมททอลซีท จำกัด (มหาชน)
33	MBAX	บริษัท มัลติแบกซ์ จำกัด (มหาชน)
34	MGI	บริษัท เมกาเคมี (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
35	NDR	บริษัท เอ็น.ดี.รับเบอร์ จำกัด (มหาชน)
36	PDG	บริษัท พรอดดิจี จำกัด (มหาชน)
37	PIMO	บริษัท ไพโอเนียร์ มอเตอร์ จำกัด (มหาชน)
38	PJW	บริษัท ปัญจวัฒนาพลาสติก จำกัด (มหาชน)
39	PPM	บริษัท พรพรหมเม็ททอล จำกัด (มหาชน)
40	RWI	บริษัท ระยองไวร์ อินดัสทรีส์ จำกัด (มหาชน)
41	SALEE	บริษัท สาลีอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)
42	SANKO	บริษัท ซังโกะ ไดคาซติง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
43	SWC	บริษัท เซอร์วิวด คอร์ปอเรชั่น (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
44	TMC	บริษัท ที.เอ็ม.ซี. อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)
45	TMI	บริษัท ทีระมงคล อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)
46	TPAC	บริษัท พลาสติก และหีบห่อไทย จำกัด (มหาชน)
47	UBIS	บริษัท ยูบิส (เอเชีย) จำกัด (มหาชน)
48	UEC	บริษัท ยูนิมิตร เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)
49	UKEM	บริษัท ยูเนียน ปีโตรเคมีคอล จำกัด (มหาชน)
50	UREKA	บริษัท ยูเรกา ดีไซน์ จำกัด (มหาชน)
51	YUASA	บริษัท ยัวซ่าแบตเตอรี่ ประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

ลำดับ	ชื่อย่อหลักทรัพย์	ชื่อเต็มบริษัท/หลักทรัพย์จดทะเบียน
กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง		
52	ARROW	บริษัท แอร์โรว์ ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)
53	BSM	บริษัท บีวเดอสมาร์ท จำกัด (มหาชน)
54	BTW	บริษัท บีที เบลซ์ อินดัสตรีส์ จำกัด (มหาชน)
55	CHEWA	บริษัท ชีวาทัย จำกัด (มหาชน)
56	HYDRO	บริษัท ไฮโดรเทค จำกัด (มหาชน)
57	JSP	บริษัท เจ. เอส. พี. พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)
58	K	บริษัท คิงส์เมน ซี.เอ็ม.ที.ไอ. จำกัด (มหาชน)
59	META	บริษัท เมตะ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
60	PPS	บริษัท โปรเจค แพลนนิ่ง เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
61	PROUD	บริษัท พราว เรียล เอสเตท จำกัด (มหาชน)
62	SMART	บริษัท สมาร์ทคอนกรีต จำกัด (มหาชน)
63	STAR	บริษัท สตาร์ ยูนิเวอร์แซล เน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน)
64	T	บริษัท ที เอ็นจิเนียริ่ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
65	THANA	บริษัท ธนาสิริ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
กลุ่มทรัพยากร		
66	AIE	บริษัท เอไอ เอนเนอร์จี จำกัด (มหาชน)
67	PSTC	บริษัท เพาเวอร์ โซลูชั่น เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
68	QTC	บริษัท คิวทีซี เอนเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)
69	SEOIL	บริษัท ซีออยล์ จำกัด (มหาชน)
70	SR	บริษัท สยามราช จำกัด (มหาชน)
71	TAKUNI	บริษัท ทาคูนิ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
72	TPCH	บริษัท ทีพีซี เพาเวอร์โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)
73	TRT	บริษัท ถิรไทย จำกัด (มหาชน)
74	UMS	บริษัท ยูนิค ไมนิ่ง เซอร์วิสเซส จำกัด (มหาชน)
75	UPA	บริษัท ยูไนเต็ต เพาเวอร์ ออฟ เอเชีย จำกัด (มหาชน)
76	UWC	บริษัท เอื้อวิทยา จำกัด (มหาชน)
กลุ่มบริการ		
77	AKP	บริษัท อัครปราการ จำกัด (มหาชน)
78	AMA	บริษัท อาม่า มารีน จำกัด (มหาชน)
79	ARIP	บริษัท เออาร์ไอพี จำกัด (มหาชน)
80	AUCT	บริษัท สหการประมูล จำกัด (มหาชน)
81	ATP30	บริษัท เอทีพี 30 จำกัด (มหาชน)
82	BOL	บริษัท บีซิเนส ออนไลน์ จำกัด (มหาชน)

ลำดับ	ชื่อย่อหลักทรัพย์	ชื่อเต็มบริษัท/หลักทรัพย์จดทะเบียน
กลุ่มบริการ (ต่อ)		
83	CMO	บริษัท ซีเอ็มโอ จำกัด (มหาชน)
84	D	บริษัท เดนทัล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
85	DV8	บริษัท ดีวี8 จำกัด (มหาชน)
86	EFORL	บริษัท อี ฟอร์ แอล เอ็ม จำกัด (มหาชน)
87	ETE	บริษัท บูรพา เทคโนโลยี เอ็นจิเนียริ่ง จำกัด (มหาชน)
88	FSMART	บริษัท ฟอรัท สมาร์ท เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)
89	FVC	บริษัท ฟิวเจอร์ วิชั่น จำกัด (มหาชน)
90	HARN	บริษัท หาญ เอ็นจิเนียริ่ง โซลูชั่นส์ จำกัด (มหาชน)
91	KIAT	บริษัท เกียรติธนาขนส่ง จำกัด (มหาชน)
92	KOOL	บริษัท มาสเตอร์คูล อินเทอร์เน็ต เซ็นแนล จำกัด (มหาชน)
93	LDC	บริษัท แอลดีซี เด็นทัล จำกัด (มหาชน)
94	MORE	บริษัท มอร์ รีเทิร์น จำกัด (มหาชน)
95	MPG	บริษัท เอ็มพีจี คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
96	NBC	บริษัท เนชั่น บรอดแคสติ้ง คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
97	NCL	บริษัท เอ็นซีแอล อินเทอร์เน็ต เซ็นแนล โลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน)
98	NEWS	บริษัท นิวส์ เน็ตเวิร์ค คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
99	NINE	บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ต เซ็นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน)
100	OTO	บริษัท วันทูน คอนแทคส์ จำกัด (มหาชน)
101	PHOL	บริษัท ผลธัญญา จำกัด (มหาชน)
102	PICO	บริษัท พีโก (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)
103	QLT	บริษัท ควอลิตี้เทค จำกัด (มหาชน)
104	RP	บริษัท ท่าเรือราชาเฟอร์รี่ จำกัด (มหาชน)
105	SE	บริษัท สยามอีสต์ โซลูชั่น จำกัด (มหาชน)
106	SPA	บริษัท สยามเวลเนสกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
107	TNDT	บริษัท ไทย เอ็น ดี ที จำกัด (มหาชน)
108	TNH	บริษัท โรงพยาบาลไทยนครินทร์ จำกัด (มหาชน)
109	TNP	บริษัท ธนพิริยะ จำกัด (มหาชน)
110	TVD	บริษัท ทีวี ไตเร็ค จำกัด (มหาชน)
111	TVT	บริษัท ทีวี ันเตอร์ จำกัด (มหาชน)
112	WINNER	บริษัท วินเนอร์กรุ๊ป เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)

ลำดับ	ชื่อย่อหลักทรัพย์	ชื่อเต็มบริษัท/หลักทรัพย์จดทะเบียน
กลุ่มเทคโนโลยี		
113	COMAN	บริษัท โคมานซี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
114	IRCP	บริษัท อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล รีเสิร์ช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
115	ITEL	บริษัท อินเทอร์เน็ตลิงค์ เทเลคอม จำกัด (มหาชน)
116	NETBAY	บริษัท เน็ตเบย์ จำกัด (มหาชน)
117	PLANET	บริษัท แพลนเน็ต คอมมิวนิเคชั่น เอเชีย จำกัด (มหาชน)
118	SIMAT	บริษัท ซิเมท เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
119	SKY	บริษัท สกาย ไอซีที จำกัด (มหาชน)
120	SPVI	บริษัท เอส พี วี ไอ จำกัด (มหาชน)

ภาคผนวก ค
การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล

ภาคผนวก ค

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล

การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาลครอบคลุม 11 ประเด็น ใน 3 มิติ ดังต่อไปนี้

1. มิติด้านสิ่งแวดล้อม คือ การเน้นใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและรักษา สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานทางธุรกิจ ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่

1.1 การบริหารจัดการพลังงาน การดำเนินธุรกิจทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัย พลังงานนับตั้งแต่กิจกรรมการขนส่งและจัดเก็บวัตถุดิบ การผลิตสินค้าและบริการ การขนส่งหรือส่งมอบ สินค้าและบริการสู่ลูกค้า การตลาดและการขายสู่ผู้บริโภค ไปจนถึงการใช้สินค้าและบริการของผู้บริโภค ซึ่งพลังงานที่ธุรกิจนำมาใช้ อาทิ พลังงานไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อการผลิต การใช้พลังงานไฟฟ้า ในสำนักงาน การใช้น้ำมันในการขนส่งและเดินทาง เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับการดำเนินงาน ของทุกธุรกิจและเป็นพลังงานจากแหล่งที่ใช้แล้วหมดไป ธุรกิจจึงควรบริหารจัดการพลังงานอย่างรู้คุณค่า เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งพิจารณาทางเลือกของการใช้พลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานน้ำ พลังงานลม พลังงานชีวมวล มาแทนที่การใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งเป็นการช่วยบริหารความเสี่ยงของธุรกิจในการพึ่งพาพลังงานจากแหล่งที่ใช้แล้วหมดไป และให้มั่นใจ ได้ว่าธุรกิจจะมีแหล่งพลังงานที่ใช้ได้อย่างเพียงพอในระยะยาว การบริหารจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ จึงไม่เพียงแต่ช่วยธุรกิจลดค่าใช้จ่ายเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างความมั่นคงในการมีแหล่งพลังงานทางเลือก ที่เพียงพอในระยะยาว ที่สำคัญ คือ ช่วยลดการใช้พลังงานฟอสซิลและลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการสร้างการมีจิตสำนึกที่ดีในการอยู่ร่วมกันและแสดงถึงความรับผิดชอบต่อธุรกิจที่มีต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมในวงกว้างอีกด้วย

1.2 การบริหารจัดการน้ำ น้ำมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจทั้งในกระบวนการ ผลิตสินค้าและบริการรวมถึงการอุปโภคบริโภคด้วย จากวิกฤตการณ์น้ำในปัจจุบันสะท้อนให้เห็น ว่า ธุรกิจจำเป็นต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดความเสี่ยงในการสร้าง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและต่อตัวธุรกิจ โดยประเภทของน้ำที่ธุรกิจทั่วไปใช้ประกอบด้วยน้ำประปา และน้ำดิบจากแหล่งต่าง ๆ ที่ต้องมีการบริหารจัดการให้ดีขึ้น การบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งที่ธุรกิจต้องให้ความสำคัญ โดยควรใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดการลดการใช้น้ำ การนำน้ำกลับมาใช้ซ้ำ และการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่หลังการบำบัด

1.3 การบริหารจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ ธุรกิจก่อให้เกิดขยะและของเสีย ในเกือบทุกกระบวนการตลอดห่วงโซ่คุณค่า เช่น ของเสียที่เกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นตอนของการได้มาซึ่งวัตถุดิบ การขนส่งและจัดเก็บวัตถุดิบ การผลิตสินค้าและบริการ การขนส่งหรือส่งมอบสินค้าและบริการสู่ลูกค้า การตลาดและการขายสู่ผู้บริโภค ไปจนถึงการใช้สินค้าและบริการนั้นของผู้บริโภค ธุรกิจจึงจำเป็นต้อง ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษอย่างจริงจัง เพื่อหลีกเลี่ยงการละเมิดข้อกำหนด ทางกฎหมายหรือการไม่ได้รับการยอมรับให้ประกอบธุรกิจ (license to operate) จากชุมชนและสังคม ที่ได้รับความเดือดร้อน ธุรกิจสามารถบริหารจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษอย่างมีประสิทธิภาพได้

โดยให้ความสำคัญกับการลดการใช้ การนำกลับไปใช้ซ้ำหรือรีไซเคิล การปรับกระบวนการผลิต ปรับรูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หรือโมเดลธุรกิจ และส่งเสริมให้เกิดระบบเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน (Circular Economy) ที่ให้ความสำคัญกับการเลือกใช้วัสดุ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในกระบวนการที่เกี่ยวข้องตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์รวมถึงช่วยสร้างจิตสำนึกเพื่อมีส่วนในการสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคให้เลือกใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ดูแลสิ่งแวดล้อม การกระทำเหล่านี้ไม่เพียงแต่สะท้อนความรับผิดชอบต่อธุรกิจในการลดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม แต่ยังช่วยบริหารจัดการต้นทุนการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจ และความเสี่ยงในการปฏิบัติตามกฎระเบียบอีกด้วยเพื่อความยั่งยืนของธุรกิจและสังคมโดยรวม

1.4 การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ธุรกิจทุกประเภทมีส่วนสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในเกือบทุกกิจกรรมตลอดห่วงโซ่มูลค่าของธุรกิจ เช่น ก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยในการขนส่งและจัดเก็บวัตถุดิบ การผลิตสินค้าและบริการ การขนส่งหรือส่งมอบสินค้าและบริการสู่ลูกค้า และการใช้สินค้าและบริการนั้นของผู้บริโภค ซึ่งโดยทั่วไปธุรกิจภาคการผลิตมักมีส่วนในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งในทางตรงและทางอ้อม ในขณะที่ธุรกิจภาคบริการอาจสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในทางอ้อม ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแหล่งกำเนิดของก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกมา ก๊าซเรือนกระจก ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate change) ประชาคมโลกจึงได้กำหนดเป้าหมายร่วมกันว่าจะรักษาระดับอุณหภูมิเฉลี่ยโลกไม่ให้สูงเกิน 2 องศาเซลเซียสจากช่วงก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม ทำให้ทุกภาคส่วนผลักดันให้ธุรกิจต้องบริหารจัดการเรื่องการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจัง โดยจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ (carbon footprint) ขององค์กรและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกใน Scope 1 และ Scope 2 นอกจากนี้ธุรกิจยังอาจพิจารณาซื้อขายคาร์บอนเครดิตและดำเนินกิจกรรมชดเชยคาร์บอนเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมต่าง ๆ ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมโดยรวม

2. มิติด้านสังคม คือ การบริหารทรัพยากรบุคคลให้เกิดความเท่าเทียมและเป็นธรรม ดูแลความปลอดภัยและอาชีวอนามัย รวมถึงการมีส่วนร่วมอันดีกับชุมชน ประกอบด้วย 3 ประเด็น ได้แก่

2.1 การปฏิบัติต่อแรงงาน/พนักงาน การปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเป็นธรรม คือ การสรรหาและจ้างงาน การจ่ายค่าตอบแทน การพัฒนาศักยภาพพนักงาน การดูแลพนักงาน คือ การส่งเสริมอาชีวอนามัย ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน สวัสดิการพนักงาน การมีส่วนร่วมและความผูกพันของพนักงานต่อองค์กร

2.2 ความรับผิดชอบต่อลูกค้า ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคของกิจการ หมายถึง ความรับผิดชอบต่อคุณภาพและคุณสมบัติรวมถึงข้อมูลของสินค้าและบริการตลอดจนวิธีการในการนำเสนอ และการใช้สินค้าและบริการนั้น ๆ ว่าจะต้องเป็น ประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัย มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค สังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการกระทำที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้บริโภคในลักษณะที่เป็นการละเมิดหรือทำให้เสียสิทธิของผู้บริโภค อันเป็นการเสื่อมเสียจรรยาบรรณในการประกอบกิจการที่ดี แนวทางในการปฏิบัติ คือ การตลาดที่เป็นธรรม การผลิตสินค้าและบริการที่ปลอดภัยและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้บริโภค การจัดเก็บข้อมูลผู้บริโภคอย่างปลอดภัย การบริหารจัดการความสัมพันธ์

กับลูกค้าทั้งก่อนและหลังการขาย การพัฒนาสินค้าและบริการของกิจการให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และการให้ความรู้และข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการ

2.3 การพัฒนาสังคม/ชุมชน โดยทั่วไปธุรกิจและชุมชนมีความสัมพันธ์เสมือนเพื่อนบ้านกันการดำเนินงานของธุรกิจย่อมมีโอกาสที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่มากนักน้อย การยอมรับจากชุมชนและสังคมแวดล้อมจึงเป็นปัจจัยที่มีผลเอื้อต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ ในหลายกรณีพบว่าการดำเนินงานของธุรกิจก่อให้เกิดปัญหาต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เช่น การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่จนส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเข้าถึงทรัพยากรของคนในชุมชน ปัญหาจากราจรบริเวณรอบพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม ปัญหาขยะของเสียและมลพิษต่างๆจากโรงงานที่กระทบต่อสุขอนามัยของชุมชน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นความเสี่ยงที่อาจนำไปสู่ข้อขัดแย้งระหว่างธุรกิจและชุมชนอันเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของธุรกิจในระยะยาว ธุรกิจจึงควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่าสามารถดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบต่อชุมชนในกิจกรรมต่างๆตลอดห่วงโซ่คุณค่าเพื่อสร้างการอยู่ร่วมกันกับชุมชนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ธุรกิจยังสามารถมีส่วนร่วมสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยอาจส่งเสริมการเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินงานด้วยการจ้างงานและการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น รวมถึงการสนับสนุนกิจการชุมชนซึ่งช่วยพัฒนาทักษะและศักยภาพของคนในชุมชนนับเป็นการสนับสนุนการพัฒนามนุษย์ เศรษฐกิจและสังคมไปพร้อมๆ กัน ธุรกิจจึงอาจมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชนเพื่อสร้างสังคมที่น่าอยู่ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรปัญหาสุขอนามัย ปัญหาจากภัยธรรมชาติผ่านกิจกรรมเพื่อสังคมและกิจกรรมจิตอาสาเพื่อพัฒนาชุมชนในรูปแบบต่างๆ โดยสามารถวางแผนและดำเนินการในเชิงกลยุทธ์ด้วยการนำทรัพยากรที่มีอยู่เช่น พนักงาน ความรู้ความเชี่ยวชาญ งบประมาณหรือเครือข่ายพันธมิตร เข้าไปช่วยพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งได้โดยยึดหลักให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนและสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีในสังคม ซึ่งไม่เพียงแต่จะสร้างความพึงพอใจและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน แต่ยังพัฒนาความสัมพันธ์อันดีและความไว้วางใจระหว่างธุรกิจและชุมชนอันจะนำไปสู่การสร้างคุณค่าร่วมกันอย่างยั่งยืนระหว่างธุรกิจและสังคม

3. มิติด้านบรรษัทภิบาล คือ การที่บริษัทมีนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใสต่อต้านการทุจริตและรักษาผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่

3.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดี หมายถึง การกำกับดูแลกิจการที่เป็นไปเพื่อการสร้างคุณค่าให้ กิจการอย่างยั่งยืน นอกเหนือจากการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ลงทุน CG Code นี้ได้วางหลักปฏิบัติสำหรับคณะกรรมการ 8 ข้อหลัก ดังนี้

หลักปฏิบัติ 1 ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในฐานะผู้นำองค์กรที่สร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน (Establish Clear Leadership Role and Responsibilities of the Board)

หลักปฏิบัติ 1.1 คณะกรรมการควรเข้าใจบทบาทและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อในฐานะผู้นำที่ต้องการกำกับดูแลให้องค์กรมีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งครอบคลุมถึง (1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (2) การกำหนดกลยุทธ์ นโยบายการดำเนินงานตลอดจนการจัดสรรทรัพยากร

สำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (3) การติดตาม ประเมินผล และดูแลการรายงานผลการดำเนินงาน

หลักปฏิบัติ 1.2 ในการสร้างคุณค่าให้แกกิจการอย่างยั่งยืน คณะกรรมการควรกำกับดูแลกิจการให้นำไปสู่ผล (governance outcome) อย่างน้อย ดังนี้ (1) สามารถแข่งขันได้ และมีผลประกอบการที่ดีโดยคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว (2) ประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิและมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสีย (3) เป็นประโยชน์ต่อสังคม และพัฒนาหรือลดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม (4) สามารถปรับตัวได้ภายใต้ปัจจัยการเปลี่ยนแปลง

หลักปฏิบัติ 1.3 คณะกรรมการมีหน้าที่ดูแลให้กรรมการทุกคนและผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง (duty of care) และซื่อสัตย์สุจริตต่อองค์กร (duty of loyalty) และดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

หลักปฏิบัติ 1.4 คณะกรรมการควรเข้าใจขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ และกำหนดขอบเขตการ มอบหมายหน้าที่ และความรับผิดชอบให้กรรมการผู้จัดการใหญ่และฝ่ายจัดการอย่างชัดเจนตลอดจนติดตาม ดูแลให้กรรมการผู้จัดการใหญ่และฝ่ายจัดการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

หลักปฏิบัติ 2 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการที่เป็นไปเพื่อความยั่งยืน (Define Objectives that Promote Sustainable Value Creation)

หลักปฏิบัติ 2.1 คณะกรรมการควรกำหนดหรือดูแลให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการ (objectives) เป็นไปเพื่อความยั่งยืนโดยเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่สอดคล้องกับการสร้างคุณค่าให้ทั้งกิจการลูกค้าผู้มีส่วนได้เสีย และสังคมโดยรวม

หลักปฏิบัติ 2.2 คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้มั่นใจว่า วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตลอดจนกลยุทธ์ในระยะเวลาดกลาง และ/หรือประจำปีของกิจการสอดคล้องกับการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการ โดยมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ที่เหมาะสมปลอดภัย

หลักปฏิบัติ 3 เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิผล (Strengthen Board Effectiveness)

หลักปฏิบัติ 3.1 คณะกรรมการควรรับผิดชอบในการกำหนด และทบทวนโครงสร้างคณะกรรมการทั้งในเรื่องขนาด องค์ประกอบ สัดส่วนกรรมการเป็นอิสระที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการนำพาองค์กรสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่กำหนดไว้

หลักปฏิบัติ 3.2 คณะกรรมการควรเลือกบุคคลที่เหมาะสมเป็นประธานกรรมการ และดูแลให้มั่นใจว่า องค์ประกอบและการดำเนินงานของคณะกรรมการเอื้อต่อการใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจอย่างมีอิสระ

หลักปฏิบัติ 3.3 คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้การสรรหาและคัดเลือกกรรมการมีกระบวนการที่โปร่งใสและชัดเจน เพื่อให้ได้คณะกรรมการที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับองค์ประกอบที่กำหนดไว้

หลักปฏิบัติ 3.4 ในการเสนอคำตอบแทนคณะกรรมการให้ผู้ถือหุ้นอนุมัติ คณะกรรมการควรพิจารณาให้โครงสร้างและอัตราค่าตอบแทนมีความเหมาะสมกับความรับผิดชอบ และตั้งใจให้คณะกรรมการนำพียงค์กรให้ดำเนินงานตามเป้าหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว

หลักปฏิบัติ 3.5 คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้กรรมการทุกคน มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และจัดสรรเวลาอย่างเพียงพอ

หลักปฏิบัติ 3.6 คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้มีกรอบและกลไกในการกำกับ ดูแลนโยบายและการดำเนินงานของบริษัทย่อยและกิจการอื่นที่บริษัทไปลงทุนอย่างมีนัยสำคัญในระดับ ที่เหมาะสมกับกิจการแต่ละแห่งรวมทั้งบริษัทย่อย และกิจการอื่นที่บริษัทไปลงทุนมีความเข้าใจถูกต้อง ตรงกันด้วย

หลักปฏิบัติ 3.7 คณะกรรมการควรจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ ประจำปีของคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดย่อย และกรรมการรายบุคคล โดยผลประเมินควรถูกนำไปใช้สำหรับการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปด้วย

หลักปฏิบัติ 4 สรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูงและการบริหารบุคลากร (Ensure Effective CEO and People Management)

หลักปฏิบัติ 4.1 คณะกรรมการควรดำเนินการให้มั่นใจว่ามีการสรรหาและพัฒนากรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับสูง ให้มีความรู้ ทักษะประสบการณ์ และคุณลักษณะ ที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมาย

หลักปฏิบัติ 4.2 คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้มีการกำหนดโครงสร้าง ค่าตอบแทนและการประเมินผลที่เหมาะสม

หลักปฏิบัติ 4.3 คณะกรรมการควรเข้าใจโครงสร้างและความสัมพันธ์ของผู้ถือหุ้นที่อาจมีผลกระทบต่อการบริหารและการดำเนินงานของกิจการ

หลักปฏิบัติ 4.4 คณะกรรมการควรติดตามดูแลการบริหารและพัฒนาบุคลากร ให้มีจำนวน ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และแรงจูงใจที่เหมาะสม

หลักปฏิบัติ 5 ส่งเสริมนวัตกรรมและการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบ (Nurture Innovation and Responsible Business)

หลักปฏิบัติ 5.1 คณะกรรมการควรให้ความสำคัญและสนับสนุน การสร้าง นวัตกรรมที่ก่อให้เกิดมูลค่าแก่ธุรกิจควบคู่ไปกับการสร้างคุณประโยชน์ต่อลูกค้าหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

หลักปฏิบัติ 5.2 คณะกรรมการควรติดตามดูแลให้ฝ่ายจัดการประกอบธุรกิจ อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และสะท้อนอยู่ในแผนดำเนินการ (operational plan) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าทุกฝ่ายขององค์กรได้ดำเนินการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักและแผนกลยุทธ์ (strategies) ของกิจการ

หลักปฏิบัติ 5.3 คณะกรรมการควรติดตามดูแลให้ฝ่ายจัดการจัดสรรและจัดการทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยคำนึงถึงผลกระทบและการพัฒนาทรัพยากรตลอดสาย value chain เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักได้อย่างยั่งยืน

หลักปฏิบัติ 5.4 คณะกรรมการควรจัดให้มีกรอบการกำกับดูแลและการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศระดับองค์กรที่สอดคล้องกับความต้องการของกิจการ รวมทั้งดูแลให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มโอกาส ทางธุรกิจและพัฒนาการดำเนินงาน การบริหารความเสี่ยง เพื่อให้กิจการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายหลักของกิจการ

หลักปฏิบัติ 6 ดูแลให้มีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสม(Strengthen Effective Risk Management and Internal Control)

หลักปฏิบัติ 6.1 คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้มั่นใจว่าบริษัทมีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่จะทำให้ บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

หลักปฏิบัติ 6.2 คณะกรรมการต้องจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและอิสระ

หลักปฏิบัติ 6.3 คณะกรรมการควรติดตามดูแลและจัดการความขัดแย้งของผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างบริษัทกับฝ่ายจัดการคณะกรรมการหรือผู้ถือหุ้น รวมไปถึงการป้องกันการใช้ประโยชน์อันมิควรในทรัพย์สินข้อมูลและโอกาสของบริษัทและการหาธุรกรรมกับคู่ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบริษัทในลักษณะที่ไม่สมควร

หลักปฏิบัติ 6.4 คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้มีการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติด้านการต่อต้านคอร์รัปชันที่ชัดเจนและสื่อสารในทุกระดับขององค์กรและต่อคนนอกเพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติได้จริง

หลักปฏิบัติ 6.5 คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้กิจการมีกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนและการดำเนินการกรณีมีการชี้เบาะแส

หลักปฏิบัติ 7 รักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล (Ensure Disclosure and Financial Integrity)

หลักปฏิบัติ 7.1 คณะกรรมการมีความรับผิดชอบในการดูแลให้ระบบการจัดทำรายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ถูกต้อง เพียงพอ ทันเวลา เป็นไปตามกฎเกณฑ์มาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

หลักปฏิบัติ 7.2 คณะกรรมการควรติดตามดูแลความเพียงพอของสภาพคล่องทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้

หลักปฏิบัติ 7.3 ในภาวะที่กิจการประสบปัญหาทางการเงินหรือมีแนวโน้มจะประสบปัญหา คณะกรรมการควรมั่นใจได้ว่ากิจการมีแผนในการแก้ไขปัญหา หรือมีกลไกอื่นที่จะสามารถแก้ไขปัญหาทางการเงินได้ ทั้งนี้ ภายใต้การคำนึงถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

หลักปฏิบัติ 7.4 คณะกรรมการควรพิจารณาจัดทำรายงานความยั่งยืนตามความเหมาะสม

หลักปฏิบัติ 7.5 คณะกรรมการควรกำกับดูแลให้ฝ่ายจัดการจัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบงานนักลงทุนสัมพันธ์ที่ทำหน้าที่ในการสื่อสารกับผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย เช่น นักลงทุน นักวิเคราะห์ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมเท่าเทียมกันและทันเวลา

หลักปฏิบัติ 7.6 คณะกรรมการควรส่งเสริมให้มีการนพเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูล

หลักปฏิบัติ 8 สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น (Ensure Engagement and Communication with Shareholders)

หลักปฏิบัติ 8.1 คณะกรรมการควรดูแลให้มั่นใจว่า ผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบริษัท

หลักปฏิบัติ 8.2 คณะกรรมการควรดูแลให้การดำเนินการในวันประชุมผู้ถือหุ้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเอื้อให้ผู้ถือหุ้นสามารถใช้สิทธิของตน

หลักปฏิบัติ 8.3 คณะกรรมการควรดูแลให้การเปิดเผยมติที่ประชุมและการจัดทำรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นเป็น ไปอย่างถูกต้องและครบถ้วน

3.2 การบริหารความเสี่ยงด้านความยั่งยืน เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ที่เกิดได้ทั้งจากปัจจัยภายใน และภายนอกองค์กร โดยเป็นความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อภาคเดาได้ยาก ไม่สามารถคาดการณ์ช่วงเวลาที่จะเกิดได้แน่นอน (Time frame) รวมถึงประเมินผลกระทบ ในเชิงปริมาณหรือออกมา เป็นตัวเงินได้ยาก ซึ่งหากไม่มีกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถของบริษัทในการขับเคลื่อนธุรกิจ ทั้งในระยะกลางและ/หรือระยะยาว รวมถึงการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบริการ และการจัดหาวัตถุดิบ, ผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำ (Water Scarcity) ที่มีต่อกระบวนการผลิตหรือบริการ, ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการเก็บภาษีภาคอุตสาหกรรมหรือธุรกิจที่ปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Carbon Tax), สถานที่ก่อสร้างที่มีความเสี่ยงเรื่องสิ่งแวดล้อมที่สร้างผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ และการเลือกใช้วัสดุที่มีผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม หรือมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัย ความเสี่ยงด้านสังคม ประกอบด้วย การละเมิดสิทธิมนุษยชนในห่วงโซ่อุปทาน, การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร, พฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป, ความเสี่ยงทางด้านภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitical Risk) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุน, คนในชุมชนไม่เห็นด้วยกับการสร้างโรงงานในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงชุมชน และพนักงานไม่สามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อรองรับพฤติกรรมของผู้บริโภคได้ จึงเป็นความเสี่ยงทำให้ไม่สามารถสร้างคุณค่าที่ตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์กรได้ ความเสี่ยงด้านบรรษัทภิบาล ประกอบด้วย การที่องค์กรไม่เปิดเผยข้อมูลที่มีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นประเด็นที่เป็นความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย, ความบกพร่องในมาตรการกำกับดูแลภายในองค์กร, ความเสี่ยงจากการเข้าไปลงทุน

ในประเทศที่มีปัญหาด้านคอร์รัปชัน, การไม่ผ่านกฎระเบียบ เช่น การพิจารณาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม (EA) และการเลือกวัสดุที่ไม่ได้มาตรฐานในการก่อสร้าง ทำให้ไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานราชการ

3.3 การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน กรอบการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน อย่างยั่งยืนประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (1) แสดงความมุ่งมั่น (Commit) คือ กำหนดวิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืน และจัดทำแนวปฏิบัติหรือ จรรยาบรรณการดำเนินธุรกิจของคู่ค้า (Supplier Code of Conduct) ที่ครอบคลุมประเด็นสังคม และ/หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของบริษัทในการสนับสนุนให้คู่ค้ามีการดำเนินงาน อย่างมีจริยธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม (2) ประเมินขอบเขต (Assess) ศึกษากิจกรรมต่างๆ ตลอด ห่วงโซ่อุปทานและประเมินขอบเขตในการดำเนินโครงการเพื่อการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานว่าควร ครอบคลุมคู่ค้าในกลุ่มใดบ้าง เช่น คู่ค้ารายสำคัญ (Key suppliers) คู่ค้าเชิงกลยุทธ์ (Strategic suppliers) เป็นต้น (3) กำหนดกลุ่มคู่ค้า (Define) ระบุว่าคู่ค้ารายใดเป็นคู่ค้ารายสำคัญของบริษัท โดยกำหนดเกณฑ์ ในการจัดกลุ่มคู่ค้าอย่างชัดเจน เช่น วิเคราะห์จากมูลค่าการค้าที่มีระหว่างกัน ประเภทสินค้า/บริการ ที่ติดต่อซื้อขาย เป็นต้น (4) ลงมือปฏิบัติ (Implement) กำหนดบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบใน การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานภายในองค์กร ครอบคลุมตั้งแต่ระดับกรรมการบริษัทไปจนถึงหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายผลิต ฝ่ายตรวจสอบคุณภาพฝ่ายคลังสินค้า และฝ่ายจัดส่งสินค้า เป็นต้น จัดให้มีกระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีการ/แนวปฏิบัติ เพื่อระบุความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจ (เช่น ความเสี่ยง จากการพึ่งพาคู่ค้าน้อยราย ความเสี่ยงจากการได้รับสินค้า/บริการ ที่ไม่ได้คุณภาพ) สังคม (เช่น สิทธิ มนุษยชน การดูแลพนักงานและแรงงาน) และสิ่งแวดล้อม (เช่น การปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ มาตรฐาน ด้านสิ่งแวดล้อม) ที่เกิดจากคู่ค้าของบริษัทและสร้างการมีส่วนร่วมกับคู่ค้า เพื่อสื่อสาร ความคาดหวัง และความตั้งใจของบริษัทในการบริหารจัดการความยั่งยืน ตลอดจนหาแนวทางเพื่อเพิ่มศักยภาพและ ความสามารถในการแข่งขันและสร้างพลังความร่วมมือในห่วงโซ่อุปทาน (5) วัดผลและติดตาม (Measure) ติดตามการปฏิบัติตามจรรยาบรรณการดำเนินธุรกิจของคู่ค้า (Supplier Code of Conduct) เช่น การตรวจประเมินตนเองจรรยาบรรณการดำเนินธุรกิจของคู่ค้า (Supplier Code of Conduct) เช่น การตรวจประเมินตนเองของคู่ค้า (Self-assessment) การตรวจประเมินโดยองค์กรอิสระภายนอก (Third-party audit) หรือการตรวจประเมิน ณ สถานประกอบการของคู่ค้า (Site visit) เป็นต้น และมีแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อช่วยพัฒนาการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนของคู่ค้าให้เป็นไปในแนวทาง เดียวกันกับบริษัท (6) เปิดเผยข้อมูล (Communicate) เปิดเผยแนวทางการบริหารจัดการห่วงโซ่ อุปทานครอบคลุมตั้งแต่กลยุทธ์การประเมินความเสี่ยงของคู่ค้า การบริหารจัดการคู่ค้า การตรวจสอบ ประเมินคู่ค้ารวมถึงกิจกรรมพัฒนาคู่ค้าทั้งในเชิงพาณิชย์และความยั่งยืน

3.4 นวัตกรรมองค์กร นวัตกรรมแบ่งได้ 4 ประเภท (1) Incremental Innovation คือ นวัตกรรมที่เกิดจากการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงจากสิ่งที่เป็นปัจจุบัน เช่น การเปลี่ยนกระบวนการ หรือการลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะช่วยลดเวลาลดต้นทุนหรือในบางกรณีอาจสามารถสร้าง ตลาดใหม่ได้ (2) Breakthrough Innovation คือ นวัตกรรมที่เกิดขึ้นใหม่และสามารถสร้างผลกระทบ (Disrupt) ต่อธุรกิจ เช่น การเกิดขึ้นของ Smartphone ที่ส่งผลกระทบต่อขยายโทรศัพท์มือถือแบบเดิม และยอดรายได้จากบริการส่งข้อความ (Message) ที่ลดลง (3) Business Model Innovation คือ นวัตกรรมที่เกิดจากการปรับปรุงกระบวนการภายในจนเกิดเป็นรูปแบบใหม่ของการดำเนินธุรกิจ เช่น

ผู้ผลิตคอมพิวเตอร์รายหนึ่งได้สร้างรูปแบบการผลิตแบบ "Build-to-order" ที่ลูกค้าสามารถกำหนด specification ของคอมพิวเตอร์ที่ต้องการได้เอง ทำให้บริษัทสามารถลดต้นทุนการขายผ่านร้านค้าปลีก

(4) New Venture Innovation คือ นวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงธุรกิจเดิมอย่างสิ้นเชิง ซึ่งต้องมีทั้ง การปรับทักษะการทำธุรกิจและการเข้าสู่ตลาดใหม่ เช่น ผู้ผลิตปากกาลูกลื่นชื่อดังในอดีตที่โดน disrupt ทำให้ธุรกิจต้องปรับตัวโดยเข้าสู่อุตสาหกรรมผลิตไฟแช็กและมีดโกนหนวดแทนเพื่อรักษาระดับรายได้ของบริษัท

ภาคผนวก ง
แบบเก็บข้อมูล

ภาคผนวก ง
แบบเก็บข้อมูล

ส่วนที่ 1 แบบเก็บข้อมูลของตัวแปรอิสระ

1. ชื่อบริษัท ชื่อย่อ

	ปริมาณการเปิดเผย (จำนวนคำ)				
	ปี พ.ศ.				
	2559	2560	2561	2562	2563
1. ด้านสิ่งแวดล้อม					
1.1 การบริหารจัดการพลังงาน					
1.2 การบริหารจัดการน้ำ					
1.3 การบริหารจัดการขยะ ของเสีย และมลพิษ					
1.4 การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก					
2. ด้านสังคม					
2.1 การปฏิบัติต่อแรงงาน/พนักงาน					
2.2 ความรับผิดชอบต่อลูกค้า					
2.3 การพัฒนาสังคม/ชุมชน					
3. ด้านบรรษัทภิบาล					
3.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดี					
3.2 การบริหารความเสี่ยงด้านความยั่งยืน					
3.3 การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทาน					
3.4 นวัตกรรมองค์กร					

ส่วนที่ 2 แบบเก็บข้อมูลของตัวแปรตาม

ลำดับ	รายชื่อบริษัท/ชื่อย่อ	ปี พ.ศ.	Total Accrual			Asset t-1	Modified Jones			
			N.I	CFO	TACC		TACC/Asset t-1	I/Asset t-1	(REV-REC)/Asset t-1	PPE/Asset t-1
1	ABICO	2559								
1	ABICO	2560								
1	ABICO	2561								
1	ABICO	2562								
1	ABICO	2563								
2	AU	2559								
2	AU	2560								
2	AU	2561								
2	AU	2562								
2	AU	2563								

ส่วนที่ 3 แบบเก็บข้อมูลของตัวแปรควบคุม

	ปี พ.ศ.				
	2559	2560	2561	2562	2563
1. ขนาดของกิจการ					
2. อายุของกิจการ					
3. อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์					
4. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น					

ส่วนที่ 4 แบบเก็บข้อมูลของการทดสอบความอ่อนไหว

ลำดับ	รายชื่อบริษัท/ชื่อย่อ	ปี พ.ศ.	เสถียรภาพกำไร	ความคงที่ของกำไร		
			กำไรก่อนรายการพิเศษ	N.I	CFO	N.I/CFO
1	ABICO	2559				
1	ABICO	2560				
1	ABICO	2561				
1	ABICO	2562				
1	ABICO	2563				
2	AU	2559				
2	AU	2560				
2	AU	2561				
2	AU	2562				
2	AU	2563				

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	นางสาวธนาภรณ์ ชูแก้ว	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	6310521707	
วุฒิการศึกษา		ปีที่สำเร็จการศึกษา
วุฒิ	ชื่อสถาบัน	
บัญชีบัณฑิต	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	2558
	สงขลา	
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน		
ประกอบธุรกิจส่วนตัว		